

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
COĞRAFYA ANA BİLİM DALI**

**SAMSUN İLİNDE ASIRLIK DOĞAL ORTAM DEĞİŞİMİ
TANIKLARI: ANIT AĞAÇLAR**

Yüksek Lisans Tezi

HALİTHAN ŞEN

Danışman
Doç. Dr. Muhammet BAHADIR

SAMSUN
2022

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
COĞRAFYA ANA BİLİM DALI**

**SAMSUN İLİNDE ASIRLIK DOĞAL ORTAM DEĞİŞİMİ
TANIKLARI: ANIT AĞAÇLAR**

Yüksek Lisans Tezi

HALİTHAN ŞEN

Danışman

Doç .Dr. Muhammet BAHADIR

Bu çalışma, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Proje Yönetim Ofisi tarafından PYO.FEN.1904.21.001 numaralı proje ile desteklenmiştir.

SAMSUN
2022

TEZ KABUL VE ONAYI

Halithan ŞEN tarafından, Doç. Dr. Muhammet BAHADIR danıŐmanlıđında hazırlanan “Samsun İlinde Asırlık Doğal Ortam Değişimi Tanıkları: Anıt Ağaçlar” başlıklı bu çalışma, jürimiz tarafından 10.2.2022 tarihinde yapılan sınav sonucunda oy birliği ile baŐarılı bulunarak Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

	Unvanı Adı Soyadı Üniversitesi Ana Bilim/Ana Sanat Dalı	İmza	Sonuç
BaŐkan	Prof. Dr. Mustafa Taner ŐENGÜN Fırat Üniversitesi Coğrafya Anabilim Dalı		☐
			Kabul
			☐
			Ret
Üye (Danışman)	Doç. Dr. Muhammet BAHADIR Ondokuz Mayıs Üniversitesi Coğrafya Anabilim Dalı		☐
			Kabul
			☐
			Ret
Üye	Doç. Dr. Faruk AYLAR Ondokuz Mayıs Üniversitesi Coğrafya Anabilim Dalı		☐
			Kabul
			☐
			Ret

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen ve yukarıda adları yazılı jüri üyeleri tarafından uygun görülmüştür.

ONAY

... / ... / ...

Prof. Dr. Ali BOLAT
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI

Hazırladığım Yüksek Lisans tezinin bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin Kaynaklar'da gösterilenlerden oluştuğunu, her unsurun enstitü yazım kılavuzuna uygun yazıldığını ve TÜBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Yönetmeliği'nin 3. bölüm 9. maddesinde belirtilen durumlara aykırı davranılmadığımı taahhüt ve beyan ederim.

Etik Kurul gerekli mi?

Evet

Hayır

İmza
15 /01/2022
Halithan ŞEN

TEZ ÇALIŞMASI ÖZGÜNLÜK RAPORU BEYANI

Tez Başlığı: Samsun İlinde Asırlık Doğal Ortam Değişimi Tanıkları: Anıt Ağaçlar

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışması için şahsım tarafından 05.08.2021 tarihinde intihal tespit programından alınmış olan özgünlük raporu sonucunda;

Benzerlik oranı : % 7

Tek kaynak oranı : % 3 çıkmıştır.

İmza
15/ 01/ 2022
Doç. Dr. Muhammet BAHADIR

ÖZET

SAMSUN İLİNDE ASIRLIK DOĞAL ORTAM DEĞİŞİMİ TANIKLARI: ANIT AĞAÇLAR

Halithan ŞEN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Coğrafya Ana Bilim Dalı

Yüksek Lisans, Şubat/2022

Danışman: Doç. Dr. Muhammet BAHADIR

Anıtsal ağaçlar, sıradan ağaçlara göre fiziksel ve/veya sosyokültürel özellikler bakımından üstünlük göstermektedir. Üstün özellik gösteren ağaçları koruma altına almak amacıyla oluşturulan koruma statüsü, anıt ağaç kavramını ortaya çıkarmıştır. Anıt ağaç statüsü ile Türkiye’de bugüne kadar 9267 ağaç tescillenmiştir. Samsun, 26 tescilli anıt ağaç ile Türkiye illeri arasında yapılan sıralamada 31. sırada yer almaktadır. Bu çalışma, Samsun ilinde fiziksel ve/veya sosyokültürel özellikleri bakımından anıtsal değer taşıyan ağaçların ve ağaç gruplarının tespit edilmesi ve bu ağaçlarla envanter oluşturulması amacıyla hazırlanmıştır.

Samsun ilinin çeşitli yerlerinde yapılan arazi çalışmalarında ağaçların boy, yaş, çap, tepe çapı vb. özellikleri ölçülmüştür. Ölçüm yapılan ağaçların anıtsal değerini hesaplamak için Genç-Güner Yöntemi kullanılmıştır. Değerlendirmeler sonucunda Samsun ili sınırları içerisinde 11 farklı türden 61 adet anıtsal değer taşıyan ağaç tespit edilmiştir. Bu ağaçlardan 54 tanesi boyutsal anıt ağaç olarak, 7 tanesi de aday anıt ağaç olarak kaydedilmiştir. Tespit edilen 61 ağacın 38 tanesi meşe (*Quercus*) cinsine ait ağaçlardır. Çalışmada tespit edilen en yaşlı ağaç, 625 yıl ile Doğu Çınarı (*Platanus orientalis*) türüne ait ağaçtır. Tespit edilen her ağaç için hazırlanan envanter karnesine birer adet QR Kod eklenmiştir. Bu kodlar ile çalışmada tespit edilen her ağaca ait bilgilerin yer aldığı www.samsunanitalsalagaclar.com adresinde kodu okutulan ağaç için oluşturulan sayfaya bağlantı sağlanmaktadır.

Anıtsal ağaçların pek çoğunda kuruma, bilinçsiz budama, insanlar tarafından oluşturulan tahribat, kovuk oluşumu gibi olumsuz durumlar gözlenmiştir. Bu gibi olumsuz durumları önlemek için tespit edilen ağaçların koruma altına alınması ve bakımlarının yapılması gerekmektedir. Bu gereklilik doğrultusunda tespit edilen 61 ağacın tescillenerek koruma altına alınması için Samsun Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü’ne başvuru yapılmıştır. Ayrıca vatandaşların anıt ağaç kavramına ilişkin farkındalığı artırılmalı ve anıtsal değer taşıyan ağaçların vatandaşlar tarafından saygı görmesi ve korunması sağlanmalıdır.

Anahtar Sözcükler: Anıt Ağaç, Anıtsal Değer, Envanter, Meşe, Samsun

ABSTRACT

CENTENNIAL NATURAL ENVIRONMENT CHANGE WITNESSES IN SAMSUN PROVINCE: MONUMENTAL TREES

Halithan ŞEN

Ondokuz Mayıs University

Institute of Graduate Studies

Department of Geography

Master, February/2022

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Muhammet BAHADIR

Monumental trees are superior to ordinary trees in terms of physical and/or socio-cultural characteristics. The protection status, which was created to protect trees with superior characteristics, revealed the concept of monumental trees. 9267 trees have been registered as monument trees in Turkey so far. Samsun ranks 31st among the provinces of Turkey with 26 registered monumental trees. This study was prepared in order to determine the trees and tree groups that have monumental value in terms of physical and/or socio-cultural characteristics in Samsun and to create an inventory with these trees.

Infield studies, carried out in various parts of Samsun province, the height, age, diameter, crown diameter of the trees, etc. were determined and properties were measured. Genç-Güner method was used to calculate the monumental value of the measured trees. As a result of the evaluations, 61 trees of monumental value from 11 different species were identified within the borders of Samsun province. From these trees, 54 were registered as dimensional monument trees and 7 as candidate monument trees. 38 of the 61 trees identified are of the oak (*Quercus*) genus. The oldest tree identified in the study is the tree belonging to the Eastern Sycamore (*Platanus orientalis*) species with the age of 625 years. To each tree one QR Code has been added to the inventory scorecard prepared for each tree detected. With these codes, a link is provided to the page, www.samsunanitsalagaclar.com, which contains information about each tree identified in the study.

In most of the monumental trees, adverse conditions such as drying, unconscious pruning, destruction by humans, hollow formation have been observed. In order to prevent such negative situations, the detected trees should be protected and maintained. An application was made to the Samsun Provincial Directorate of Environment, Urbanization and Climate Change to register and protect the 61 trees identified in line with this requirement. In addition, citizens' awareness of the concept of monumental trees should be increased and with monumental value should be respected by citizens must be provided and protected.

Keywords: Monumental Tree, Monumental Value, Inventory, Oak, Samsun

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

“Samsun İlinde Asırlık Doğal Ortam Değişimi Tanıkları: Anıt Ağaçlar” başlıklı bu çalışma yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştır. Çalışmada Samsun ilinin çeşitli yerlerinde anıtsal değer taşıyan ağaç ve ağaç grupları tespit edilmiş, bu ağaçların ölçümleri yapılarak yeni bir anıt ağaç envanteri oluşturulmuştur. Bu çalışma yapılırken arazi çalışmalarından, sözlü tarih araştırmalarından, laboratuvar analizlerinden, Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Uzaktan Algılama tekniklerinden faydalanılmıştır.

Çalışmanın birinci bölümünde araştırmanın konusu, önemi, problem cümlesi, amaçları, araştırma sahasının yeri ve sınırları ile önceki çalışmalar yer almaktadır. Çalışmanın ikinci bölümünde, araştırmada kullanılan verilerin elde edilme sürecinin ve kullanılan yöntemlerin ayrıntılı şekilde açıklandığı veriler ve yöntemler kısmı yer almaktadır. Üçüncü bölüm, anıt ağaç ve dendrokronoloji kavramlarına ilişkin kavramsal çerçeve bölümü olarak hazırlanmıştır. Çalışmanın dördüncü bölümünde Samsun ilindeki tescilli anıt ağaçlar ile henüz tescil kazanmamış ve bu çalışma ile ilk kez ölçümleri yapılarak anıtsal değer taşıdığı tespit edilen ağaçlar, envanter karneleri ve fotoğrafları ile birlikte sunulmuştur. Aynı bölüm içerisinde ağaçların fiziki coğrafya çalışmaları açısından, turizm faaliyetleri açısından ve çevre bilinci oluşturmaları açısından önemleri açıklanmıştır.

Çalışmanın ilk aşamasından itibaren fikir ve düşünceleri ile çalışmayı yönlendiren ve bana rehberlik eden kıymetli hocam Doç. Dr. Muhammet BAHADIR’a teşekkür ederim. Tez izleme jürisinde yer alan değerli hocalarıma, Ondokuz Mayıs Üniversitesi’nde mesai arkadaşlığı yaptığım saygıdeğer hocalarıma, çalışmanın çeşitli aşamalarında fikirlerini beyan eden lisansüstü eğitim gören arkadaşlarıma ve çalışmanın projelendirilmesinden dolayı OMÜ BAP Birimi’ne teşekkür ederim.

Arazi çalışmaları sırasında yardımlarını benden esirgemeyen Samsun, Bafra, Kavak ve Vezirköprü Orman İşletme Müdürlükleri’nin tüm personellerine ve görüşme yaptığım pek çok mahalleliye teşekkür ederim.

Manevi destekleri ile bana kalp kuvveti veren başta babam Hakan ŞEN ve annem Nuray ŞEN olmak üzere kıymetli aileme ve arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Halithan ŞEN
SAMSUN, 2022

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR	v
İÇİNDEKİLER	vi
SİMGELER VE KISALTMALAR	viii
ŞEKİLLER DİZİNİ	ix
TABLolar DİZİNİ	xi
1. GİRİŞ	1
1.1. Konu ve Önem.....	4
1.2. Problem Cümlesi ve Amaç	5
1.3. Araştırma Sahasının Yeri ve Sınırları	6
1.4. Önceki Çalışmalar	7
2. VERİLER VE YÖNTEMLER	12
2.1. Veriler.....	12
2.2. Yöntemler	14
2.2.1. Arazi Çalışmaları	14
2.2.2. Ofis Çalışmaları	16
3. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	22
3.1. Anıt Ağaç	22
3.1.1. Anıt Ağaç Kavramı.....	22
3.1.1.1. Tanım	22
3.1.1.2. Tespit, Tescil ve Yöntem	23
3.1.2. Türkiye'nin Anıt Ağaç Varlığı	26
3.1.3. Ağaçları Anıtlılaştırın Özellikler.....	29
3.1.3.1. Fiziksel Boyut ve Görsel Ayrıcalıklar.....	29
3.1.3.1.1. Fiziksel Boyut	29
3.1.3.1.2. Görsel Ayrıcalıklar.....	30
3.1.3.2. Sosyokültürel Özellikler.....	30
3.1.3.2.1. Tarihsel Özellikler.....	30
3.1.3.2.2. Folklorik ve Kültürel Özellikler.....	31
3.1.3.2.3. Mistik Özellikler	31
3.1.4. Anıt Ağaçlardan Yararlanma	31
3.1.4.1. Anıt Ağaçların Bilimsel Çalışmalara Katkıları.....	31
3.1.4.2. Anıt Ağaçların Turizme Katkıları	32
3.1.4.3. Anıt Ağaçların Doğa Sevgisi ve Çevre Bilincine Katkıları	33

3.2. Dendrokronoloji	33
3.2.1. Dendrokronoloji'nin Prensipleri	35
3.2.2. Fiziki Coğrafyada Dendrokronoloji Uygulamaları.....	39
4. SAMSUN'UN ANITSAL NİTELİĞE SAHİP AĞAÇLARI.....	43
4.1. Samsun İlindeki Tescilli Anıt Ağaçlar	43
4.2. Samsun Orman İşletme Müdürlüğü Sınırlarındaki Anıtsal Niteliğe Sahip Ağaçlar	46
4.3. Bafra Orman İşletme Müdürlüğü Sınırlarındaki Anıtsal Niteliğe Sahip Ağaçlar	57
4.4. Kavak Orman İşletme Müdürlüğü Sınırlarındaki Anıtsal Niteliğe Sahip Ağaçlar	72
4.5. Vezirköprü Orman İşletme Müdürlüğü Sınırlarındaki Anıtsal Niteliğe Sahip Ağaçlar	101
4.6. Samsun İlinde Tespit Edilen Tüm Anıtsal Niteliğe Sahip Ağaçlar.....	118
4.7. Tespit Edilen Anıtsal Nitelikli Ağaçların Samsun İçin Önemi	125
4.7.1. Samsun'da Yapılabilecek Bilimsel Çalışmalar Açısından Önemi	125
4.7.2. Samsun'da Yapılabilecek Turizm Faaliyetleri Açısından Önemi	126
4.7.3. Samsun'da Doğa Sevgisi ve Çevre Bilinci Oluşturmaları Açısından Önemi	127
SONUÇLAR VE ÖNERİLER	129
KAYNAKLAR	135
ÖZ GEÇMİŞ.....	141

SİMGELER VE KISALTMALAR

- AKU: Artım Kalemi Uzunluğu
AO: Arktik Salınım
Az: Azerbaycan
Bo: Boy
BY: Bulunduğu Yer
CBS: Coğrafi Bilgi Sistemleri
D-B: Doğu-Batı
ENSO: El Nino
GÇ: Gövde Çapı
G-G Yöntemi: Genç-Güner Yöntemi
GPS: Global Positioning Sistem
KAFZ: Kuzey Anadolu Fay Zonu
K-G: Kuzey-Güney
MAD: Minimum anıtsal Değer
NAO: Kuzey Atlantik Salınımı
No: Numara
NÖ: Negatif Özellik
O.G.M: Orman Genel Müdürlüğü
O.İ.M: Orman İşletme Müdürlüğü
PÖ: Pozitif Özellik
QR: Quick Response
r: Yarıçap
SYM: Sayısal Yükselti Modeli
ŞAD: Şimdiki Anıtsal Değer
TÇ: Tepe Çapı
TSE: Türk Standartları Enstitüsü
UA: Uzaktan Algılama
Ya: Tahmini Yaş
YHL: Yıllık Halka Sayısı

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.1. Araştırma sahasının lokasyon haritası	6
Şekil 2.1. Amasya Orman Bölge Müdürlüğü'ne bağlı orman işletme müdürlükleri .	13
Şekil 2.2. Artım Burgusu ile örnek alınması (solda), Boy ölçümünde kullanılan lazermetre (sağda)	16
Şekil 2.3. Anıt Ağaç Envanter Karnesi	17
Şekil 3.1. Türkiye'de illere göre anıt ağaç varlığı haritası	28
Şekil 4.1. Samsun ilindeki tescilli anıt ağaçların dağılışı haritası	45
Şekil 4.2. Samsun Orman İşletme Müdürlüğü çalışma sahasında tespit edilen anıtsal ağaçlar	46
Şekil 4.3. Ml – 55 / Atakum / 01 (Alanlı) kodlu ağaca ait envanter karnesi.....	48
Şekil 4.4. Mz – 55 / Atakum / 02 (Meyvalı) kodlu ağaca ait envanter karnesi.....	49
Şekil 4.5. Dşsm – 55 / Çarşamba /01 (Kurtahmetli) kodlu ağaca ait envanter karnesi	50
Şekil 4.6. Çn – 55 / Ayvacık / 01 (Orhangazi) kodlu ağaca ait envanter karnesi	51
Şekil 4.7. Çn – 55 / Ayvacık / 02 (Orhangazi) kodlu ağaca ait envanter karnesi	52
Şekil 4.8. Kn – 55 / Salıpazarı / 01/ (Tahnal) kodlu ağaca ait envanter karnesi	53
Şekil 4.9. Kn – 55 / Salıpazarı / 02/ (Tahnal) kodlu ağaca ait envanter karnesi	54
Şekil 4.10. Kn – 55 / Salıpazarı / 03/ (Tahnal) kodlu ağaca ait envanter karnesi	55
Şekil 4.11. Salıpazarı ilçesi Tahnal Mahallesi'nde ölçümleri yapılan doğu kayını ağaçlarının özellikleri.....	56
Şekil 4.12. Bafra Orman İşletme Müdürlüğü çalışma sahasında tespit edilen anıtsal ağaçlar	57
Şekil 4.13. Ml – 55 / Bafra / 01 (Kamberli) kodlu ağaca ait envanter karnesi	59
Şekil 4.14. Çn – 55 / Bafra / 02 (İlyaslı) kodlu ağaca ait envanter karnesi	60
Şekil 4.15. Ml – 55 / Bafra / 03 (İlyaslı) kodlu ağaca ait envanter karnesi	61
Şekil 4.16. Cv – 55 / Bafra / 04 (Çulhakoca) kodlu ağaca ait envanter karnesi	62
Şekil 4.17. Ml – 55 / Bafra / 05 / (Çulhakoca) kodlu ağaca ait envanter karnesi	63
Şekil 4.18. Ml – 55 / Bafra / 06 / (Çulhakoca) kodlu ağaca ait envanter karnesi	64
Şekil 4.19. Ml – 55 / Bafra / 07 / (Kanlıgüney) kodlu ağaca ait envanter karnesi.....	65
Şekil 4.20. P – 55 / Bafra / 08 (Akalan) kodlu ağaca ait envanter karnesi	66
Şekil 4.21. P – 55 / Bafra / 09 (Akalan) kodlu ağaca ait envanter karnesi	67
Şekil 4.22. Cv – 55 / Bafra / 10 (Kelikler) kodlu ağaca ait envanter karnesi	68
Şekil 4.23. Ml – 55 / Bafra / 11 (Kelikler) kodlu ağaca ait envanter karnesi	69
Şekil 4.24. Çn – 55 / Alaçam / 1 (Yenice) kodlu ağaca ait envanter karnesi.....	70
Şekil 4.25. Çn – 55 / Alaçam / 2 (Yenice) kodlu ağaca ait envanter karnesi.....	71
Şekil 4.26. Kavak Orman İşletme Müdürlüğü çalışma sahasında tespit edilen anıtsal ağaçlar	72
Şekil 4.27. Mz – 55 / Kavak / 01 (Kurşunlu) kodlu ağaca ait envanter karnesi	75
Şekil 4.28. Mz – 55 / Kavak / 02 (Kurşunlu) kodlu ağaca ait envanter karnesi	76
Şekil 4.29. Ml – 55 / Kavak / 03 (Kurşunlu) kodlu ağaca ait envanter karnesi	77
Şekil 4.30. Ms – 55 / Kavak / 04 (Kurşunlu) kodlu ağaca ait envanter karnesi.....	78
Şekil 4.31. Ms – 55 / Kavak / 05 (Kurşunlu) kodlu ağaca ait envanter karnesi.....	79
Şekil 4.32. Ms – 55 / Kavak / 06 (Kurşunlu) kodlu ağaca ait envanter karnesi.....	80
Şekil 4.33. Ms – 55 / Kavak / 07 (Kurşunlu) kodlu ağaca ait envanter karnesi.....	81
Şekil 4.34. Cv – 55 / Lâdik / 01 (Hamamayağı) kodlu ağaca ait envanter karnesi....	82
Şekil 4.35. Ml – 55 / Lâdik / 02 (Teberoğlu) kodlu ağaca ait envanter karnesi.....	83
Şekil 4.36. Ml – 55 / Lâdik / 03 (Teberoğlu) kodlu ağaca ait envanter karnesi.....	84
Şekil 4.37. Mz – 55 / Lâdik / 04 (İbi) kodlu ağaca ait envanter karnesi	85

Şekil 4.38. Mz – 55 / Lâdik / 05 (İbi) kodlu ağaca ait envanter karnesi	86
Şekil 4.39. Ms – 55 / Lâdik / 06 (Arslantaş) kodlu ağaca ait envanter karnesi	87
Şekil 4.40. Ms – 55 / Lâdik / 07 (Arslantaş) kodlu ağaca ait envanter karnesi	88
Şekil 4.41. Mz – 55 / Lâdik / 08 (Arslantaş) kodlu ağaca ait envanter karnesi	89
Şekil 4.42. Mz – 55 / Lâdik / 09 (Kabacagöz) kodlu ağaca ait envanter karnesi.....	90
Şekil 4.43. Mz – 55 / Lâdik / 10 (Kabacagöz) kodlu ağaca ait envanter karnesi.....	91
Şekil 4.44. Mz – 55 / Lâdik / 11 (Kabacagöz) kodlu ağaca ait envanter karnesi.....	92
Şekil 4.45. Ms – 55 / Lâdik / 12 (Kabacagöz) kodlu ağaca ait envanter karnesi.....	93
Şekil 4.46. Çk – 55 / Lâdik / 13 (Hasırcı) kodlu ağaca ait envanter karnesi.....	94
Şekil 4.47. Dşsm – 55 / Lâdik / 14 (Hamit) kodlu ağaca ait envanter karnesi.....	95
Şekil 4.48. Şekil 4.48. Mz – 55 / Lâdik / 15 (Büyükalan) kodlu ağaca ait envanter karnesi	96
Şekil 4.49. Ms – 55 / Lâdik / 16 (Karaabdal) kodlu ağaca ait envanter karnesi	97
Şekil 4.50. Mz – 55 / Lâdik / 17 (Güvenli) kodlu ağaca ait envanter karnesi.....	98
Şekil 4.51. Mz – 55 / Lâdik / 18 (Güvenli) kodlu ağaca ait envanter karnesi.....	99
Şekil 4.52. Mz – 55 / Lâdik / 19 (Güvenli) kodlu ağaca ait envanter karnesi.....	100
Şekil 4.53. Vezirköprü Orman İşletme Müdürlüğü çalışma sahasında tespit edilen anıtsal ağaçlar.....	101
Şekil 4.54. Mz – 55 / Vezirköprü / 01 (Çalköy) kodlu ağaca ait envanter karnesi ..	104
Şekil 4.55. Ç – 55 / Vezirköprü / 02 (Akören) kodlu ağaca ait envanter karnesi	105
Şekil 4.56. Mz – 55 / Vezirköprü / 03 (Samur) kodlu ağaca ait envanter karnesi ...	106
Şekil 4.57. Mz – 55 / Vezirköprü / 04 (Samur) kodlu ağaca ait envanter karnesi ...	107
Şekil 4.58. Ç – 55 / Vezirköprü / 05 (Örencik) kodlu ağaca ait envanter karnesi ...	108
Şekil 4.59. Ç – 55 / Vezirköprü / 06 (Örencik) kodlu ağaca ait envanter karnesi ...	109
Şekil 4.60. Ç – 55 / Vezirköprü / 07 (Örencik) kodlu ağaca ait envanter karnesi ...	110
Şekil 4.61. Ç – 55 / Vezirköprü / 08 (Örencik) kodlu ağaca ait envanter karnesi ...	111
Şekil 4.62. Arb – 55 / Vezirköprü / 09 (Örencik) kodlu ağaca ait envanter karnesi	112
Şekil 4.63. Ml – 55 / Vezirköprü / 10 (Ağcayazı) kodlu ağaca ait envanter karnesi	113
Şekil 4.64. Ç – 55 / Vezirköprü / 11 (Beşpınar) kodlu ağaca ait envanter karnesi ...	114
Şekil 4.65. Ml – 55 / Vezirköprü / 12 (Habibfakı) kodlu ağaca ait envanter karnesi	115
Şekil 4.66. Ml – 55 / Vezirköprü / 13 (Habibfakı) kodlu ağaca ait envanter karnesi	116
Şekil 4.67. Mz – 55 / Vezirköprü / 14 (Sofular) kodlu ağaca ait envanter karnesi..	117
Şekil 4.68. Samsun’da tespit edilen anıtsal ağaçlar	119

TABLULAR DİZİNİ

Tablo 2.1. Anıt ağaç değerlendirme formu	18
Tablo 2.2. Doğal orman ağacı türlerimize ait anıt ağaçlar için belirlenen minimal ölçüler	20
Tablo 3.1. Türkiye’de illere göre anıt ağaç sayısı	26
Tablo 4.1. Samsun ilindeki tescilli anıt ağaçlara ait bilgiler	43
Tablo 4.2. Samsun Orman İşletme Müdürlüğü çalışma sahasında tespit edilen anıtsal ağaçlara ait bilgiler	47
Tablo 4.3. Bafra Orman İşletme Müdürlüğü çalışma sahasında tespit edilen anıtsal ağaçlara ait bilgiler	58
Tablo 4.4. Kavak Orman İşletme Müdürlüğü çalışma sahasında tespit edilen anıtsal ağaçlara ait bilgiler	73
Tablo 4.5. Vezirköprü Orman İşletme Müdürlüğü çalışma sahasında tespit edilen anıtsal ağaçlara ait bilgiler	102
Tablo 4.6. Samsun'da tespit edilen tüm anıtsal ağaçlara ait bilgiler	120

1. GİRİŞ

Coğrafya, yeryüzündeki mekanların özelliklerini ortaya koyan ve gerek bu özelliklerin gerek muhtelif mekanlar arasındaki benzerlik ve ayrılıkların sebeplerini ve bunlara hükmeden kanunları araştıran ve açıklayan bir ilimdir. Bu özelliklerin, benzerliklerin ve ayrılıkların meydana gelişinde en büyük rol, jeomorfoloji ve iklim ile birlikte bitki örtüsünün payına düşer (Erinç, 1977). Mekanlar arasındaki temel farkları belirleyen bu 3 ana husus arasından insanların faaliyetlerden doğrudan ve en fazla etkileneni bitki örtüsü olmuştur. İnsan topluluklarının doğa üzerindeki değiştirici faaliyetleri Dünya'daki doğal alanları önemli ölçüde daraltarak bu alanları yaşam ortamı olarak kullanan bitki ve hayvan türlerine zarar vermiştir (Marsh, 1864).

Özellikle Sanayi Devrimi ile birlikte doğal kaynaklar üzerindeki baskı artmış ve doğadan sınırsız şekilde yararlanma başlamıştır. Ormanlık alanlar ve ağaçlar bu baskıdan en çok etkilenenlerden olmuştur. Günümüzde başta madencilik, yakacak temini, kâğıt üretimi, mobilya üretimi, tarım alanları açma gibi faaliyetler ile şehirselleşen alanların hızla genişlemesi sebebiyle ormanlık alanlar ve şehirselleşen alanlardaki birey ağaçlar üzerindeki tahribat devam etmektedir. İnsanın ulaştığı her noktada hızla artan doğa tahribatının önüne geçmek ve bazı el değmemiş kıymetli alanları ve kıymetli varlıkları korumak ve sürdürülebilirliklerini sağlamak için birtakım koruma statüleri ortaya çıkarmak gerekmiştir (Yücel ve Babuş, 2005)

Milli Parklar, Tabiatı Koruma Alanları, Tabiat Anıtları, Tabiat Parkları, Özel Çevre Koruma Bölgeleri, Yaban Hayatı Koruma Alanları, Doğal ve Kültürel Miras Alanları, Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanlar, Ramsar Sözleşmesi ve Biyosfer Alanları başlıca koruma statüsü alanlarıdır (Zaman ve Coşkun, 2012; Doğanay ve Zaman, 2016). “Anıt Ağaç” da Tabiat Anıtları sınıfına dahil bir koruma statüsüdür ve son zamanlarda artan sayısı ile önemini göstermektedir. Türkiye’de 2021 yılı haziran ayına kadar toplam 9.267 ağaç, anıt ağaç statüsü ile koruma altına alınmıştır (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, 2021). Anıtsal değere sahip çok sayıda ağaçla ilgili tespit ve tescil çalışmaları sürdüğünden bu sayı giderek artacaktır.

Anıt ağaçların önemli bir bölümünün günümüze kadar yaşayabilmesi, bunların kutsal ve mistik mekanlarda yer almalarından ve bu yüzden saygı görmelerinden kaynaklanır (Yaltırık, 1999). Bu tespiti destekler şekilde anıt statüsü verilmiş ağaçların çoğu, insanlar tarafından çeşitli dönemlerde dikilmiş ağaçlardır. Bu ağaçlar yerleşme

dokusu ile bütünleşmiş, geçmişten günümüze bulunduğu yerleşmenin bir parçası olan hem doğal hem de beşerî yönden tanıklık ettiği olaylar itibariyle bilgelik kazanmış ve yöre folklorunda önemli bir yeri olan ağaçlardır. Genellikle köy meydanlarında, cami avlularında, hamam, han, kervansaray gibi yapıların bahçelerinde bulunan yaşlı ağaçlar insanlar tarafından çeşitli zamanlarda dikilmiştir. Yıllar geçtikçe bu ağaçların bakımı ve yaşatılması o çevrede yaşayan insanlar için bir sorumluluğa dönüşmüştür (Asan, 2016).

Nitekim doğada insan etkisinden uzak, doğal yollarla yetişmiş görkemli ağaçlar da vardır. İnsan müdahalesi etkisinde kalmayan ağaçların gövde ve dallarındaki şekillenmeler doğal çevre şartları tarafından gerçekleştirilir. Bu durumda eksantrik gövde ve dal oluşumlarına sık rastlanmaktadır. Böylece fiziksel bakımından üstün özellikler gösteren ağaçların bu tip görsel özellikler de göstermesi ile taşıdıkları anıtsal değer artmaktadır.

Dünyanın farklı ülkelerinde anıtsal değer taşıyan ağaçlarla ilgili bilimsel çalışmalar 100 yılı aşkın süredir yapılmaktadır. Anıt ağaç tespiti ve yaşlandırılması hakkında (Chath, 1913; Falk, 2011; Arnan et al., 2012; Dreslerova, 2017; Arlender, 2020; Szczepkowski et al., 2020; Takács & Malatinszky, 2021), korunması, kültürel-rekreasyonel faaliyetler ve kentsel-kırsal peyzaj açısından önemleri hakkında (Schweingruber & Wirth, 2009; Le Roux, 2014; Ascuito et al., 2015; Patrut et al., 2018; Xie et al., 2020; Gallego-Valadés et al., 2020; Zhao et al., 2021) anıtsal özelliklerinin değerlendirilmesi hakkında (Ritchie et al., 2021) çok sayıda çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalarda anıtsal değer taşıyan ağaçlar için anıt ağaç, miras ağaç, olağanüstü ağaç, dev ağaç, önemli ağaç, kıdemli ağaç, görülmeye değer ağaç, yaşlı ağaç vb. ifadeler kullanılmıştır.

Günümüzde Türkiye’de erişilememiş ve iç kısımlarına ulaşamamış orman yoktur. Ancak Orman Genel Müdürlüğü tarafından ormanlarımızda yapılan yaş tahminleri ağaçların çap genişliğine orantılı olarak yapılmaktadır ve ormanlarımızdaki ağaçların yaşı net olarak bilinmemektedir. Bu durumun bir sonucu olarak ormanların içerisinde çok yaşlı ağaçların da bulunduğu ancak henüz envantere kazandırılmadıkları düşünülmektedir. Türkiye’de şu ana kadar yapılan anıt ağaç tespit çalışmaları genel olarak şu 2 temel amacı gütmektedir. İlki, şehirselsel ya da kırsal alanlarda yöre halkı tarafından uzun yıllardır bilinen ve müdahaleye açık anıtsal ağaçların bilimsel literatüre kazandırılması ve koruma altına alınması; ikincisi ise ormanlık alanlar gibi

kısmen erişimi zor alanlarda bulunan anıtsal ağaçların tespit edilmesi ve koruma altına alınmasıdır. Türkiye’de ağaçların anıtsal değerini ortaya koymak amacıyla yapılan çalışmalar, en fazla çınar ve meşe türleri üzerine yapılmıştır.

Türk kültüründe ağaca verilen önem son dönemdeki bilimsel çalışmalardan çok daha öncesine dayanmaktadır. Eski Türklerde medeniyetin beşiği olarak kabul edilen ağaca ve ağaç sevgisine çok önem verilirdi (Bars, 2014). Türk insanı ağacın oluşumu ile kendi hayatının tabii seyri arasında bir benzerlik olduğunu keşfetmiş ve yaşadığı her coğrafyada kutlu mekânlarla ağaçlar arasında bir ilişki kurmuştur. Bu inancın bir sonucu olarak, en eski devirlerden günümüze dek Türk toplulukları arasında mabetlerin çevrelerine ve mezarların yanlarına ağaç dikmenin kutsal bir görev olduğuna inanılmıştır (Arslan, 2014). Genel olarak Türklerin kutsal olarak kabul ettikleri ağaçlar meyvesiz, ulu (yüksek ve görkemli), açık renkli, gölgeli ve kaba olanlarıdır. Bunlardan belli başlıları şu şekilde sıralanabilir; kayın, çam, kavak, ardıç, çınar, servi, sedir, meşe, dut ve söğüt (Ergun, 2012: 246).

Ağaç motifi, Türk topluluklarının günümüze ulaşan destansı yaratılış hikayelerinin temelinde yer almaktadır (Şahin ve Toprak, 2016). Örneğin, ünlü Türk destanı Oğuzname’de (Oğuz Kağan Destanı) iki kayın ağacı, Oğuz neslinin atası olarak kabul edilirken, Osmanlı İmparatorluğu’nun kuruluş destanında da dev bir ağaç simgesi yer almaktadır. Bu geleneğin bir sonucu olarak, Osmanlı padişahlarının kazandıkları zaferlerin anısına diktirdikleri Çınar ve Serviler, günümüzde İstanbul, Bursa ve Edirne’de anıt ağaç olarak yaşamlarını sürdürmelerini sağlamışlardır (Asan, 2010). Osmanlı döneminde saray, köşk, han, hamam, cami, çeşme vb. yapıların yakınlıklarına pek çok ağaç dikilmiştir. Bu ağaçların pek çoğu Doğu Çınarı (*Platanus orientalis*) türüne ait bireylerdir ve günümüzde büyük çoğunluğu anıt ağaç statüsü ile koruma altındadır (Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, 2021).

Fiziksel özellikleri sebebiyle anıtsal değer taşıyan ağaçlar bilimsel açıdan da büyük bir potansiyele sahiptir. Tüm ağaçlar gibi uzun yaşam sürmüş anıt ağaçlar da yaşam süreçleri boyunca tanık oldukları olayları yıllık halkalarına kaydeder. Uzun yaşamları sebebiyle kayıt edilmiş dönem daha uzun olmaktadır. Bu nedenle geçmiş dönemler hakkında bilgi edinmek isteyen araştırmacılar için yaşlı ağaçlar önemli birer veri kaynağı olarak görülmektedir. İnsan müdahalesinden uzakta yetişmiş 10-15 bireylik yaşlı ağaç grupları dendrokronoloji yöntemleri kullanılarak fiziki coğrafya

çalışmaları yapmak için uygun alanlardır (Akkemik, 2004; Avcı, 2007). Bu nedenle bu alanların kıymeti coğrafyacılara için daha da artmaktadır.

Türkiye’de yapılan anıt ağaç tespit çalışmalarında ölçüt olarak kullanılan Genç-Güner (G-G) Yöntemi’ne göre bir ağacın anıt sayılabilmesi için en az 100 yaşında olması gerekir. Hem bu şart sebebiyle hem de ağaçların, çevrelerinde meydana gelen doğal ortam değişimlerini bir tanık olarak her yıl ürettikleri yıllık halkalarına kaydetmeleri sebebiyle bu çalışmanın başlığında anıt ağaçlar için “Asırlık Doğal Ortam Değişiminin Tanıkları” ifadesi kullanılmıştır.

1.1. Konu ve Önem

Ülkemiz pek çok kültürel ve doğal mirasa ev sahipliği yapmaktadır. Bu mirasların bir kısmı korunması gereken alanlar ve korunması gereken varlıklar genelinde koruma altına alınmaktadır. Peyzajın değişmez bir ögesi olan ağaçların bazı bireyleri fiziksel ve/veya sosyokültürel özellikleri ile değer taşımakta ve yöre halkı açısından doğal miras olarak kabul edilmektedir. Ancak yöre halkının ağaçlara saygısı ağaçları korumaya yetmemektedir. Fiziksel ve sosyokültürel özellikleri ile anıtsal değer taşıyan bu ağaçların tespit edilmesi, ölçümlerinin yapılması ve koruma altına alınarak tescillenmeleri gerekmektedir.

Bu çalışmada, Samsun ilinde fiziksel ve sosyokültürel özellikler bakımından anıtsal değer taşıyan ve henüz gerekli ölçümler yapılarak kayda girmemiş ağaçların bir dizi ölçüm ve kriterden geçirildikten sonra tespit edilerek kayıt altına alınması, bu ağaçlardan anıt ağaç envanteri oluşturulması ve bu ağaçların konumsal analizlerinin yapılması üzerinde durulmuştur. Daha sonra tespit edilen ağaçlar Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ve Uzaktan Algılama (UA) teknikleri ile harita üzerinde gösterilmiş ve bu ağaçlardan faydalanarak dendrokronoloji yöntemi ile yapılabilecek fiziki coğrafya çalışmaları hakkında bilgi verilmiştir.

Bu çalışmada anıtsal nitelikli ağaçlar tespit edildikten sonra bu ağaçların dağılımları haritalarla gösterilmiş ve konumsal analizleri yapılmıştır. Çalışma, ağaçların bilimsel değerlerini konumsal analizlerine göre açıklaması sebebiyle literatürde yer alan diğer anıt ağaç tespit çalışmalarından farklıdır.

Tespit edilen anıt ağaçlar mutlak suretle korunması gereken tabiat varlıkları olduklarından bu ağaçlar için düzenlenen envanter karneleri Samsun Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Tabiat Varlıklarını Koruma İşlerinden

Sorumlu Şube Müdürlüğü ile paylaşarak tescil başvuruları yapılmıştır. Ayrıca tespit edilen anıtsal ağaçların yer aldığı bir internet sitesi (www.samsunanitsalagaclar.com) açılarak her ağaç için oluşturulan envanter karnesindeki QR kod ile bu internet sitesine erişim imkânı oluşturulmuştur.

Çalışma neticesinde başta ülkemizin, yerel anlamda ise Samsun ilinin doğal miras değerlerine ve bilimsel çalışmalar için önemli bir veri seti ortaya çıkararak akademi camiasına katkıda bulunduğu düşünülmektedir

1.2. Problem Cümlesi ve Amaç

Bu çalışmanın problem cümlesi “Samsun ilinde anıtsal nitelik taşıyan ağaçlar var mıdır ve bu ağaçların coğrafya çalışmaları açısından bilimsel değeri nedir?” şeklinde belirlenmiştir.

Bu kapsamda belirlenen çalışmanın amaçları ise,

- Samsun ili sınırları içerisinde fiziksel ve sosyokültürel özellikleri bakımından anıtsal değer taşıdığı düşünülen ağaçları bir dizi ölçüm ve kriterden geçirdikten sonra tespit etmek,
- Tespit edilen ağaçlarla yeni bir anıt ağaç envanteri oluşturmak ve oluşturulan yeni envanteri ilgili kurumlarla paylaşarak mevcut anıt ağaç envanterine katkıda bulunmak,
- Betimsel tarama metodu ile bu ağaçların dendrokronoloji yöntemi ile yapılabilecek fiziki coğrafya çalışmaları açısından önemini açıklamak,
- Tespit edilen anıtsal değere sahip ağaçlara ait bilgileri, ağaçların gereken değeri görmeleri için vatandaşlara ulaştırılabilecek şekilde yayımlanmaya ve internet ortamında paylaşmaya hazır hale getirmektir.

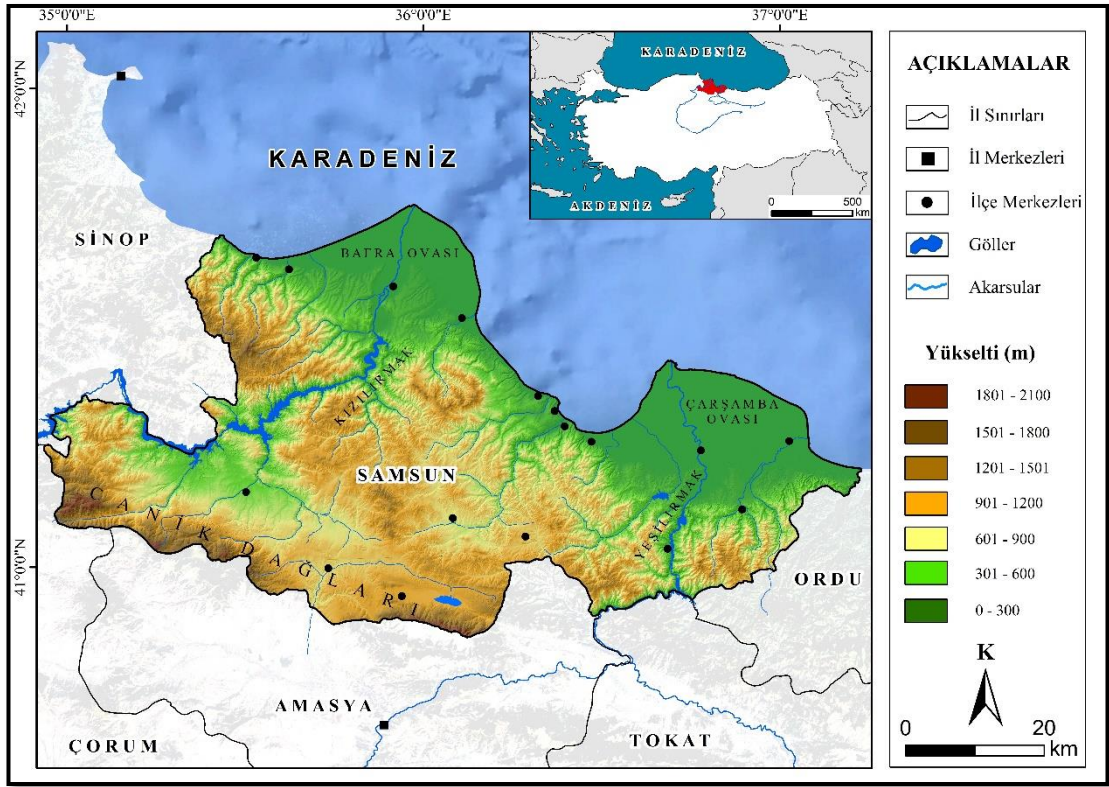
Çalışma sırasında bu amaçlara yönelik olarak şu araştırma sorularına yanıtlar aranmıştır;

- Samsun ilinde yaş ve boy gibi fiziksel özellikleri itibariyle anıtsal değer taşıyan ağaçlar var mıdır?
- Samsun ilinde sosyokültürel özellikler itibariyle anıtsal değer taşıyan ağaçlar var mıdır?
- Bu ağaçlar, konumsal özellikleri ve takson bilgileri itibariyle dendrokronoloji yöntemi ile halka analizleri yapmak için uygun ağaçlar mıdır?

- Bu ağaçlardan yararlanarak Samsun'da fiziki coğrafya alanında yapılabilecek çalışmalar nelerdir ve bu çalışmalar sonucunda ne tür sonuçlara ulaşılabilir?
- Bu ağaçların kültürel ve bilimsel değerinin geniş kitleler tarafından bilinmesi için neler yapılabilir?

1.3. Araştırma Sahasının Yeri ve Sınırları

Bu çalışmada araştırma sahasını Samsun ili oluşturmaktadır. Samsun ili Karadeniz Bölgesi'nin Orta Karadeniz Bölümü'nde yer almaktadır. Kuzeyi Karadeniz ile sınırlanmış olan Samsun'un kara sınırı komşuları Ordu, Tokat, Amasya, Çorum ve Sinop'tur (Şekil 1.1).

Şekil 1.1. Araştırma sahasının lokasyon haritası

Arazi çalışmalarının tamamı Samsun ili sınırları içerisinde kalan alanlarda yapılmıştır. Toplam 17 ilçesi bulunan Samsun'un tüm ilçelerinin farklı alanlarında arazi çalışmaları yapılmıştır. Ağaçlar üzerinde yapılan bir dizi ölçümleri içeren bu çalışmalar orman, kentsel ve kırsal alan gibi çeşitli ortamlarda gerçekleştirilmiştir.

1.4. Önceki Çalışmalar

Önceki çalışmalar kısmında, çalışmanın tüm aşamalarında yapılan literatür taramaları sonucunda Türkiye’de anıt ağaç tespiti ve önemleri üzerine yapılan bilimsel çalışmalar arasından ulaşılabilenler hakkında kısaca bilgi verilmiştir. Bu bilimsel çalışmalar dışında hakemsiz dergilerde anıt ağaçların tespiti, anıt ağaçların toplum psikolojisine ve kent peyzajına etkileri, anıt ağaçların turizm açısından önemi ile ilgili pek çok makale bulunmaktadır. Ancak bu çalışma anıtsal değer taşıyan ağaçların tespiti üzerine hazırlandığı için bu kısımda yalnızca hakemli dergilerde yer alan ya da bitirme tezi olarak hazırlanmış anıt ağaç kavramının önemine ya da anıt ağaç tespitine ilişkin çalışmalara yer verilmiştir.

Asan (1987), “Türkiye Ormanlarında Saptanabilen Anıt Nitelikli Ağaçların Dünyadaki Benzerleriyle Karşılaştırılması” isimli çalışmasında Avrupa ve Amerika’dan anıt ağaç ve meşcere örnekleri vermiştir. Yazara göre Kuzey Amerika ülkelerinde bulunan anıt ağaçlar sahip oldukları yaş, çap ve boy değerleri itibariyle Avrupa ve Orta Doğu ülkelerindeki anıt ağaçlardan daha üstündür. Bu farklılığın asıl nedeni Avrupa ve Akdeniz ülkelerinin tarih boyunca yerleşim yeri olarak kullanılmasıdır.

Yörüklü (1997), “Bursa ve Yakın Çevresindeki Anıt Ağaçların Saptanması ve Koruma Olanaklarının Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma” isimli yüksek lisans tezinde Bursa ilinin Osmangazi, Yıldırım, Nilüfer, Gürsu, Mudanya ve İznik ilçelerinde bulunan 550 adet anıt ağaç ve aday anıt ağaç belirlemiştir.

Özçelik vd. (1998), “Göller Yöresinden Bazı Abide Ağaçlar” isimli çalışmalarında Isparta’da 4, Konya’da 1 ve Antalya’da 1 adet olmak üzere toplam 6 anıt ağaç tanıtmışlardır. Çalışmanın yapıldığı yıla kadar Isparta’da tespit edilmiş olan tüm anıt ağaçlar bu çalışmada belirtilmiştir.

Genç ve Güner (2000), “Isparta’da Yeni Saptanan Doğal Bir Anıt Kestane Meşçeresi” isimli çalışmalarında Isparta kent dokusu içinde kalan 2 doğal kestane meşçeresinden Yenice ve Dere mahallelerindeki meşcere çalışılmıştır. Yapılan çalışmalarda bu doğal meşçerede 12 adet anıtsal nitelikli kestane ağacı saptanmıştır.

Kavgacı (2002), “Türkiye’nin Anıt Meşeleri ve Yeni Bir Anıt Meşe (Çeçe Sultan Meşesi)” isimli çalışmasında Türkiye’de o yıla kadar tespit edilmiş ve literatüre kazandırılmış meşeleri boy, yaş, 130 cm yükseklikteki çevre, çap, tespit eden ve yer

aldığı yöre bilgileri ile tablo haline getirmiştir. Sinop'un Gerze ilçesinde bulunan Çeçe Sultan Meşesi'nin folklorik ve kültürel özelliklerini aktararak anıt değer taşıdığını ve bu meşenin *Quercus petraea* subsp. *Iberica* türünde teşhisi yapılan ilk meşe olduğunu belirtmiştir.

Akbulut vd. (2004), "Hemşin Yöresinde İki Anıt Doğu Ladini" isimli çalışmalarıyla Hemşin Yöresi'nde tescili yapılmamış iki adet Doğu Ladini üzerinde ölçümler yaparak bu ağaçların anıt niteliği taşıdıklarını tespit etmişlerdir. Yapılan ölçümlerde ağaçların yaşları 450 ve 555 olarak tahmin edilmiştir.

Fakir (2005), "Isparta Sığla Ormanı Tabiatı Koruma Alanı Anıt Ağaçları" isimli çalışması kapsamında Isparta'nın Sütluçe ilçesi sınırları içerisinde yer alan Sığla Ormanı Tabiat Koruma Alanı'nda yaptığı çalışmalarla Genç-Güner Yöntemi kullanarak *Liquidambar orientalis* türüne ait 15 adet boyutsal anıt ağaç belirlemiştir. Bu meşcerenin ülkemizdeki diğer sığla meşcerelerine kıyasla daha üstün özellikler taşıdığından anıt meşcere olarak ilan edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Özçelik (2006), "Mersin Aydıncık İlçesi Anıt Dallı Servileri" isimli çalışmasında Mersin ili Aydıncık ilçesi Bucak Mahallesi mevkiinde bulunan ve yerel halk arasında İkiz Katran olarak da anılan 2 adet Dallı Servi'yi incelemiştir. Yazara göre çalışmaya konu olan bu Dallı Serviler Türkiye'de kayıt altına alınan en uzun boylu servi bireylerdir.

Palabaş Uzun vd. (2007), "Doğal Mirasımıza Bir Katkı: Anıt Doğu Ladini (*Picea orientalis* (L.) Link.)" isimli çalışmalarında Trabzon'un Şalpazarı ilçesinde anıt ağaç olarak değerlendirilebilecek bir Doğu Ladini çalışılmıştır. Yapılan ölçümler sonucunda ağacın anıt değer taşıdığı ve tescil edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Yaman ve Sarıbaş (2007), "Zonguldak-Dirgine Ormanlarında Yeni Bir Anıt Ağaç: Elemen Karaçamı" isimli çalışmalarında Elemen Yaylası'ndaki bir adet Karaçam incelenmiştir. Ağacın şimdiki anıtsal değerinin belirlenmesinde Genç-Güner Yöntemi kullanılmıştır. Şimdiki anıtsal değeri 52 olan Elemen Karaçamı'nın boyutsal anıt ağaç olarak ayrılması gerektiği belirtilmiştir.

Efe vd. (2010), "Edremit'in Anıtsal ve Korunmaya Değer Ağaçları" isimli çalışmalarında Edremit ilçesinde ve Kaz Dağları'nda 142 adet anıtsal değer taşıyan ağaç tespit etmişlerdir. Çalışmada, tespit edilen ağaçlarla ilgili ayrıntılı bilgiler verilmiştir.

Palabaş Uzun vd. (2011), “Kahramanmaraş’ın Tarihine Işık Tutan Anıt Ağaçlar” isimli çalışmaları kapsamında Kahramanmaraş’ta yaptıkları çalışmalarla 9 adet Doğu Çınarı (*Platanus orientalis*) tespit etmişlerdir. Çalışmada adı geçen ağaçların boyutsal anıt ağaç olarak tescil edilmeleri ve ağaçların korunması için gerekli tedbirlerin alınması gerektiği belirtilmiştir.

Bayar vd. (2012), “Göhlisar-Burdur Anıt Ağaçları: Göller Bölgesi Anıt Ağaç Varlığına Yeni İlaveler” isimli çalışmalarında Göller Yöresi’nde bugüne kadar tespit edilen anıt ağaçlardan bahsettikten sonra Göhlisar ilçesinde ölçümleri yapılan 23 yeni ağaç hakkında bilgiler vermişlerdir. Anıt niteliğe sahip ağaçların değerlendirilmesinde Genç-Güner Yöntemi kullanılmıştır.

Koca (2014), “Monumental Trees in Akçakoca (Düzce, Turkey): Utilities of Natural Resources for Ecotourism” isimli çalışmasında Düzce’nin Akçakoca ilçesindeki 5 adet *Platanus orientalis* L. bireyinin anıtsal değerini Genç-Güner Yöntemi’ne göre değerlendirmiştir. Bu ağaçların korunmasının kısa vadede ekoturizm faaliyetlerine, uzun vadede ise doğa hassasiyeti ve çevre bilinci oluşmasına katkı sağlayacağı belirtilmiştir.

Efe vd. (2014), “Kuyucak Monumental Cretan Maple (*Acer sempervirens* L.) (Burhaniye-Balıkesir, Turkey) isimli çalışmalarında Burhaniye ilçesinde bulunan ve anıtsal değer taşıyan bir adet Doğu Akçaağacı bireyi tanıtmışlardır. Yazarlara göre, Türkiye’deki yayılışının en kuzeyinde yer alan bu ağaç için koruyucu önlemlerin alınması ve ağacın önemini anlatan bilgilendirici levhaların yazılması gerekmektedir.

Uysal (2014), “Alanya ve Manavgat (Antalya) İlçelerinin Anıt Ağaçları” isimli yüksek lisans tezinde Alanya ve Manavgat ilçelerinde 22 farklı türden toplam 105 ağacı değerlendirmeye almıştır. Bu ağaçların 5 tanesinin tescilli olduğu, 100 tanesinin ise korunmaya değer nitelikte olduğu ayrıca tespit edilen ağaçların 51 tanesinin Doğu Çınarı (*Platanus orientalis*) olduğu belirtilmiştir.

Şişman (2014), “İstanbul’un Anıt Ağaçları Üzerine Bir Araştırma” isimli yüksek lisans tezinde Beşiktaş’ta yer alan Yıldız Parkı’nda 23 farklı türden 192 adet ağacı değerlendirmeye almıştır. Bu ağaçlardan 20 tanesinin anıt ağaç, 172 tanesinin de korunmaya değer olduğunu belirtmiştir. Çalışmada ağaçların gövde içindeki kovuk ve çürüklüklerin belirlenmesi için akustik tomografi kullanılmıştır.

Sarıbaş (2015), “Batı Karadeniz Bölgesi’nin Kayda Girmemiş Anıt Ağaçları” isimli çalışmasında Bolu’da 8 ağaç, Zonguldak’ta 3 ağaç, Bartın’da 3 ağaç, Karabük’te 2 ağaç ve Kastamonu’da 5 ağaç olmak üzere toplam 21 ağaç üzerinde çalışarak değerlendirme yapmıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda 2 adet Doğu Çınarı’nın ve Adi Çitlembik’in aday anıt ağaç; geriye kalan 18 ağacın ise anıt ağaç olabileceği ortaya çıkmıştır.

Polat (2017), “Doğanın Mirası Anıt Ağaçlar” isimli çalışmasında Türkiye’de anıt ağaçların tespiti, tescili ve ağaçları anıtlastıran özellikler hakkında bilgi verdikten sonra anıt ağaçlarla ilgili yapılan çalışmaların bazılarının, dünyadan ve Türkiye’den en yaşlı anıt ağaç örneklerinin ve Türkiye’nin en iyi 10 anıt ağacının ve bazı özelliklerinin yazılı olduğu tablolar oluşturmuştur. Çalışmada anıt ağaçların korunması ve yönetimi ile ilgili öneriler sunulmuştur.

Akgün vd. (2018), “Gaziantep Yöresinde Bulunan ve Anıt Ağaç Niteliği Taşıyan Doğu Çınarı (*Platanus orientalis* L.)’nin Fiziksel Özelliklerinin Belirlenmesi” isimli çalışmalarında Gaziantep Yöresi’nde bulunan 5 adet Doğu Çınarı üzerinde ölçümler yapmıştır. Ölçüm yapılan ve anıtsal değeri hesaplanan ağaçlardan 2 tanesinin anıtsal nitelik taşıdığı belirlenmiş ve bu ağaçlar tescil edildiği belirtilmiştir.

Özcan (2018), “Çanakkale İli Anıt Ağaçları” isimli yüksek lisans tezinde Genç-Güner Yöntemi kullanarak Çanakkale’de önceden tescilli 66 ağaca ait ölçümler yapılarak ağaçların anıtsal değerleri hesaplanmıştır. Anıtsal değerleri hesaplanamayan ve herhangi bir önem taşımayan bazı ağaçların tescilden çıkarılmalarının uygun olacağı belirtilmiştir.

Kunt (2018), “Samsun İlinin Anıt ve Anıtsal Nitelikli Ağaçlarının Tespiti” isimli yüksek lisans tezinde Samsun’daki tescilli anıt ağaçlar hakkında bilgi verdikten sonra büyük çoğunluğu İlkadım, Atakum ilçelerinde olmak üzere toplam 6 ilçede 40 tane korunmaya değer ağaç tespit etmiş ve tanıtmıştır.

Yaman (2018), “Kızılkum’da (Bartın) Bulunan İki Yaşlı Doğu Çınarının Anıtsal Özellikleri” isimli çalışmasında Bartın’ın Kızılkum Köyü’nde bulunan 2 adet Doğu Çınarı üzerinde ölçümler yapmıştır. Bu ağaçların anıtsal değer taşıdıklarını ve boyutsal anıt ağaç olarak tescil edilmeleri gerektiğini belirtmiştir.

Akçin vd. (2019), “Ordu İlinde Bulunan Bazı Anıt Ağaçların Genel Özellikleri” isimli çalışmalarında Ordu ilinde 5 tane *Platanus orientalis*, 3 tane *Quercus petraea*,

2 tane *Tilia rubra* subsp. *caucasica*, 2 tane *Quercus robur*, 1 tane *Tilia platyhyllus*, 1 tane *Fagus orientalis* ve 1 tane *Carpinus* tür ve cinslerine ait olmak üzere toplamda 15 tane tescilli anıt ağaç incelenmiş ve özellikleri hakkında bilgi vermiştir.

Yüksel (2019), “Gazipaşa (Antalya)’nın Anıt Ağaçları” isimli yüksek lisans tezinde Genç-Güner Yöntemi kullanarak yaptığı değerlendirmeler sonucunda Gazipaşa ilçesinde 7 farklı türden 23 ağacın anıtsal değer taşıdığını tespit etmiş ve envanter karnelerini hazırlamıştır.

Gül (2019), “Anıt Ağaçların Flora Turizmi İçin Önemi, Aydın Çine ve Karpuzlu İlçeleri Anıt Ağaç Varlığına Yeni İlaveler” isimli yüksek lisans tezinde anıt ağaçların turizm için önemleri hakkında bilgi vermiş ve önerilerde bulunmuştur. Sonrasında Genç-Güner Yöntemi’nden faydalanarak 28 adet ağacın anıtsal değer taşıdığını belirtmiştir.

Tural (2019), “Hatay İli’nin Anıt Ağaçları” isimli yüksek lisans tezinde tespit ettiği ağaçların yaşını bulmak için yaşı ölçülmüş tescilli anıt ağaçlardan yararlanmıştır. Genç-Güner Yöntemi’nde yer alan ‘Minimal Ölçüler Tablosu’ nu kullanarak yeni tespit ettiği ağaçların anıtsal değerini hesaplamıştır.

Akkemik vd. (2020) “Gökçeada’da *Quercus Coccifera* Türüne Ait Bir Anıtsal Ağaç Tespiti” isimli çalışmalarında Genç-Güner Yöntemi’ni kullanarak Gökçeada’da yer alan bir şapelin yanındaki Dikenli Pırnal Meşesi’nin anıtsal değerini hesaplamışlardır. Ağacın hem boyutsal hem de folklorik yönden anıtsal özellik taşıdığı belirtilmiştir.

2. VERİLER VE YÖNTEMLER

2.1. Veriler

Türkiye ormanlar, bakım, koruma ve sürdürülebilirlik çalışmalarının daha kolay yürütülebilmesi için 28 orman bölge müdürlüğüne bölünmüştür. Orman bölge müdürlüklerinin kapsama alanı sınırlarının bazı kesimleri il sınırları ile uyuşmaktadır. Ancak kapsama alanları içerisinde birden fazla ile ait araziler yer almaktadır. Samsun ilinin çok büyük bir bölümü Amasya Orman Bölge Müdürlüğü'nün çalışma alanı kapsamında yer almaktadır.

Anıtsal nitelik taşıyan ağaçları tespit etmek için öncelikle orman işletme müdürlükleri ve onlara bağlı orman işletme şeflikleri ile görüşülerek orman müdürlüklerinin ve orman şefliklerinin çalışma alanlarının sınırları hakkında bilgi alınmıştır. Orman Genel Müdürlüğü'ne ait internet sitesindeki bilgilerden de faydalanarak ArcGIS 10.5 programında orman müdürlüklerinin ve orman şefliklerinin sınırları çizilmiştir. Oluşturulan bölge haritası ile orman müdürlüklerinden alınan teorik bilgiler karşılaştırıldığında çalışma sahasını ve ağaçların konumunu haritalar üzerinde değerlendirmek mümkün olmuştur.

Çalışmada kullanılan tüm haritalar ArcGIS 10.5 programında üretilmiştir. Sahaya ait 1/25.000 ölçekli sayısal topografya haritalarındaki izohipslerden yararlanarak 10 metre çözünürlüklü Sayısal Yükselti Modeli (SYM) üretilmiştir. Harita Genel Müdürlüğü'nden elde edilen sayısal veriler kullanılarak çalışma sahasının lokasyon haritası ve diğer haritalar üretilmiştir.

Türkiye'nin illerine göre anıt ağaç sayısı verisi Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'ndan alınmıştır. Bu veriler kullanılarak illerdeki anıt ağaç dağılımı haritası üretilmiştir.

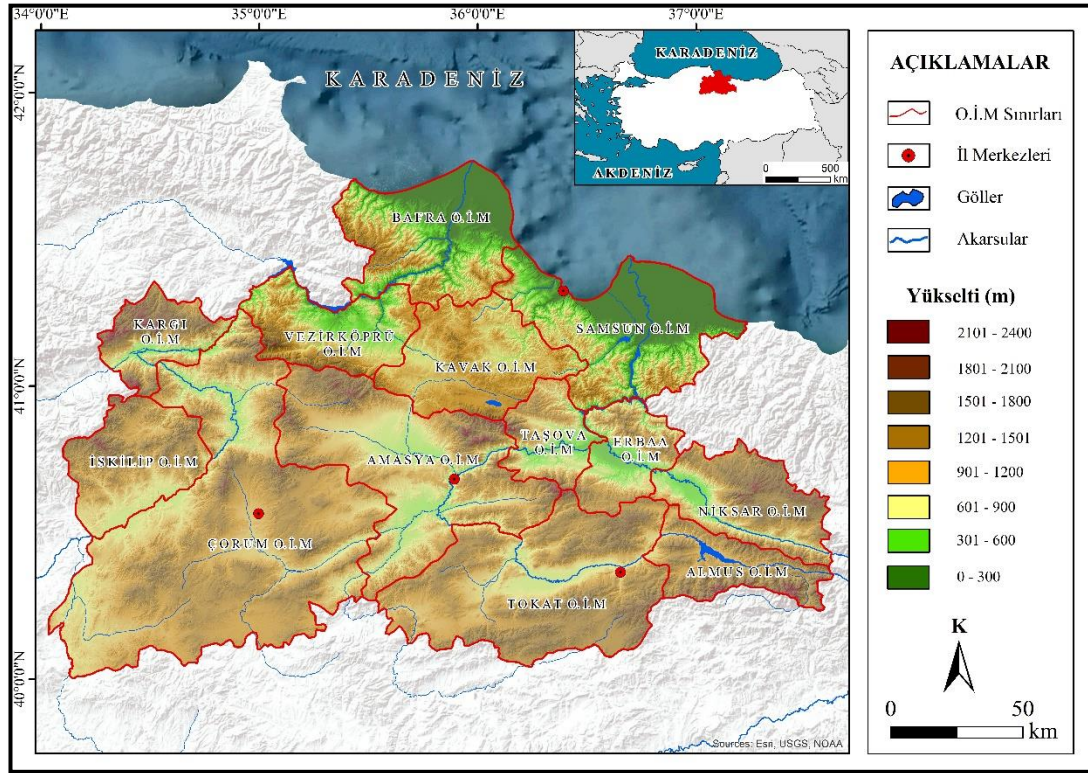
Samsun ilindeki tescilli anıt ağaçların tür ve koordinat bilgileri Samsun Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nden temin edilmiştir. Tespit edilen ağaçların koordinatları arazi çalışmaları sırasında GPS cihazı ile ölçülmüştür. Tüm ağaçların koordinat bilgileri ArcGIS 10.5 programına aktararak ağaçların Samsun ilinde konumsal dağılımı yapılmıştır.

Tescilli anıt ağaçların ve arazi çalışmaları ile tespit ettiğimiz anıtsal ağaçların gösterildiği haritalar üretilmiştir. Bu haritalarda her ağaç türü için bir ağaç sembolojisi

seçilmiş ve bu sembolojilerin karşılık geldiği ağaç türü haritaların açıklama kısmına eklenmiştir. Bir ağaç türü için belirlenen semboloji tüm haritalarda aynı şekilde kullanılmış ve sistematik olması sağlanmıştır.

Amasya Orman Bölge Müdürlüğü'ne bağlı 13 orman işletme müdürlüğü bulunmaktadır (Şekil 2.1). Bu işletmeler Samsun, Bafra, Kavak, Vezirköprü, Kargı, İskilip, Çorum, Amasya, Taşova, Erbaa, Tokat, Niksar ve Almus Orman İşletme Müdürlükleri'dir. Bunlar arasında Samsun il sınırları içerisinde faaliyet gösterenler Samsun, Bafra, Kavak ve Vezirköprü Orman İşletme Müdürlükleri'dir.

Samsun İşletme Müdürlüğü'ne bağlı 9 işletme şefliği, Bafra İşletme Müdürlüğü'ne bağlı 15 işletme şefliği, Kavak Orman İşletme Müdürlüğü'ne bağlı 12 işletme şefliği, Vezirköprü Orman İşletme Müdürlüğü'ne bağlı 12 işletme şefliği Samsun ili sınırları kapsamında faaliyet göstermektedir.

Şekil 2.1. Amasya Orman Bölge Müdürlüğü'ne bağlı orman işletme müdürlükleri (Kaynak: Orman Genel Müdürlüğü, 2021)

Amasya Orman Genel Müdürlüğü'ne bağlı Samsun, Bafra, Kavak ve Vezirköprü Orman İşletme Müdürlükleri'nin çalışma alanı sınırları ile Samsun ili sınırları büyük ölçüde uyumaktadır. Bu işletme müdürlüklerinin Samsun il sınırları

dışında çalışma sahası olduğu gibi komşu orman genel müdürlüklerinin de Samsun il sınırları içerisinde kalan çalışma sahaları bulunmaktadır.

Bu çalışmada Amasya Orman Genel Müdürlüğü'ne bağlı Samsun, Bafra, Kavak ve Vezirköprü İşletme Müdürlükleri'nin Samsun ili sınırları içerisinde kalan çalışma alanları ve Samsun sınırında kalan diğer orman işletme şefliklerinin kapsama alanları çalışma sahası olarak belirlenmiş ve bu alanlarda arazi çalışması yapılmıştır.

Anıtsal nitelikli ağaçların tespiti için yapılan arazi çalışmaları sırasında Samsun'da faaliyet gösteren 4 orman işletme müdürlüğünün ve onlara bağlı orman işletme şefliklerinin çalışma sahalarna gidilerek veri toplanmıştır. Arazi çalışmaları öncesinde ve arazi çalışmaları sırasında orman işletme müdürlerinden ve orman işletme şeflerinden bilgiler alınmıştır. Ormanlarda çap ölçümü yapan personellerden anıtsal nitelik taşıyabileceğini düşündükleri ağaçların konumları hakkında bilgiler alınmıştır.

Arazi çalışmaları sırasında pek çok mahalle muhtarı ve mahalleli ile görüşülerek sözlü tarih araştırması yapılmıştır. Çalışmada ele alınan ağaçların yaşı, insan yaşının erişebileceği yaştan çok daha fazla olduğundan ağaçların dikimine şahitlik eden kimse bulunmamaktadır. Ancak bir dönem ağacı sulamış ya da budamış, ağacın muhafazasını üstlenmiş, gölgesine bir yakınını defnetmiş kişiler ile ağaç arasında zaman içerisinde bir bağ olduğundan bu kişilerden ağaçların buldukları yöre için kültürel değerleri hakından önemli bilgiler elde edilmiştir.

2.2. Yöntemler

Çalışmanın yöntemleri, arazi çalışmaları ve ofis çalışmaları olmak üzere 2 başlıkta açıklanabilir. Genel itibariyle arazi çalışmaları, sahada yapılan ölçümleri; ofis çalışmaları ise bu ölçümlerin değerlendirilmesini, haritaların oluşturulmasını ve ağaçların konumsal analizlerinin yapılmasını içermektedir.

2.2.1. Arazi Çalışmaları

Ağaçların sahip olduğu anıtsal değeri hesaplamak ve her ağaç için ayrı doldurulan envanter karnesine yazmak amacıyla ölçülen fiziksel boyut özellikleri şu şekilde hesaplanmıştır:

a. Çap Ölçümü: Ağaçların çap uzunluğunu öğrenmek için, öncelikle yerden 130 cm yükseklikte ağacın gövde çevresi şerit metre ile ölçülmüştür. Daha sonra ölçülen çevre uzunluğu, pi sayısına bölünerek çap uzunluğu hesaplanmıştır.

b. Yaş Hesaplama: Canlı ağaçların yaşını hesaplamak için artım burgusu ile ağaçtan alınan örnekteki yıllık halkalar sayılır (Şekil 2.2). Yan yana bulunan koyu ve açık renkteki 2 halka bir yıllık dönemi temsil eder. Ağacın kabuk kısmından öz kısmına kadar halkaların sayılması ağacın net yaşını verir.

Kabuktan öze kadar giden örnekler kullanmadan da yaş tahmini yapmak mümkündür. En az 15 cm olmak şartı ile çeşitli uzunluklarda olabilen artım burgusu ile yerden 130 cm yükseklikte kabuktan öze gidecek doğrultuda örnek alınır. Alınan örnekten yararlanılarak ağacın tahmini yaşı şu formülle hesaplanır: $(r * YHL) / AKU = (Yarıçap * Artım Kaleminde Bulunan Yıllık Halka Sayısı) / Artım Kaleminin Uzunluğu$ (Özçelik vd., 1998; Genç ve Güner, 2000; Kavgacı, 2002; Akbulut vd., 2004; Özçelik, 2006; Palabaş Uzun vd., 2007; Yaman ve Sarıbaş, 2007; Palabaş Uzun vd., 2011; Yazar vd., 2018).

Öze ulaşmadan yapılan yaş tahmini sonu 0 ve 5 ile biten sayılarla yani 5 yıllık duyarlılıkla belirtilir. Genellikle hesaplanan yaş, aşağıya yuvarlanır. Çünkü ağaçlar genellikle ilk yıllarda geniş halka oluştururken yaş ilerledikçe daha dar halkalar oluştururlar. Artım burgusu ile örnek alınan kısım, ağacın son oluşturduğu halkalar olduğu için daha dardır. Bu yüzden hesaplanan yaş, genellikle gerçek yaştan büyük çıkar (Akbulut vd. 2004).

Bu çalışmada ağaçlardan örnek almak için 30cm uzunluğunda artım burgusu kullanılmıştır. Dolayısıyla formül,

$$\bullet (r * YHL) / 30 = \text{Ağacın Tahmini Yaşı}$$

$$\bullet (Yarıçap * Artım Kaleminde Bulunan Yıllık Halka Sayısı) / 30 = \text{Ağacın Tahmini Yaşı}$$

şeklinde oluşturulmuştur.

Bu şekilde hesaplanan yaş, tahmini bir değer olduğu için ağacın 1,30 m boya ulaştığı süre (yıl), hesaplanan değere eklenmemiştir.

Bazı durumlarda ağaçlardan alınan örnekler 20-30 cm aralığında değişmektedir. Bu durum ağacın iç kısmındaki kuruma ve kovuk oluşumu ile ilgilidir. Bu durumlarda formül, alınan artım kalemi uzunluğu üzerinden hesaplanmıştır.

c. Boy Ölçümü: Ağaçların boy ölçümü lazermetre ile yapılmıştır (Şekil 2.2).

d. Tepe Çapı Ölçümü: Ağaçların kuzey-güney ve doğu-batı açıklıkları ağacın gövdesi merkez alınarak şerit metre ve lazermetre ile ölçülmüştür. Yön tayini için Brunton pusulası kullanılmıştır.

e. Koordinat Alma: Ağaçların koordinatları GPS cihazı ile ölçülmüştür.

Şekil 2.2. Artım Burgusu ile örnek alınması (solda), Boy ölçümünde kullanılan lazermetre (sağda)

2.2.2. Ofis Çalışmaları

Öncelikle konu ile ilgili literatür taranmış anıt ağaç ve dendrokronoloji terimleriyle ilgili kavramsal çerçeve ve anıt ağaç tespit çalışmaları ile ilgili literatür oluşturulmuştur.

Bu çalışmada, anıt ağaç envanteri oluşturma ve seçim çalışmalarında kullanılmak üzere (Genç ve Güner, 2001) tarafından geliştirilen ve anıt ağaç seçimi ile ilgili eksiklikleri büyük ölçüde gideren “G-G Yöntemi” olarak adlandırılan yöntem kullanılmıştır. Bu yöntem iki aşamadan oluşmaktadır. İlk aşama, ağaçlarda yapılan ölçümlerin envanter karnelerine kaydedilmesini, ikinci aşama ise ağaçlarda yapılan ölçümlerin birer ölçüt olarak kullanılarak değerlendirilmesi sonucu anıt ağaçların belirlenmesini içermektedir.

Değerlendirme aşamasında ağaçlar “Anıt Ağaç Değerlendirme Formunda” özelliklerine göre puanlanır ve şimdiki anıtsal değerleri (ŞAD) bulunur. Daha sonra “Anıt Ağaçlar İçin Minimal Ölçüler” tablosunda yer alan minimum anıtsal değer (MAD) ile kıyaslanır. Ağaç için hesaplanan şimdiki anıtsal değer (ŞAD) \geq minimum anıtsal değer (MAD) ise o ağaç anıtsal nitelik taşıyan bir ağaçtır.

G-G Yöntemi kullanılan bu çalışmada ağaçlara ait ölçüm değerleri “Anıt Ağaç Envanter Karnelerine” kaydedilmiştir (Şekil 2.3). Bu çalışmada kullanılan envanter karnesinin yöntemde kullanılan karneden farkı, ağaçların fotoğrafları ve QR Kod için yer bırakılmasıdır.

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe):			Kod No (1):				
Tür Adı (Bilimsel):			İl:				
Mahalle – Önerilen Adı:			İlçe:				
Ölçüm Tarihi:			Mahalle:				
Ölçen(ler):			Orman İşletme Müdürlüğü:				
Pafta No:			Seri:				
Enlem:			Mevkii:				
Boylam:			Bölme No:				
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef (2)	Bulunduğu Yer (3)
-		-		-		-	-
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
-	-	-	-	-	-	-	-
Mülkiyet Durumu		Özel:		Tüzel:		Devlet:	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal:		-		Ur – Şişlik:	
Genel Görünüm		Düzdün:		Budanamamış:		Budanmış:	Özellikli (4)
Sağlık Durumu	Sağlıklı:	Böcek: Mantar:	Tepe Çökmesi		Yaralı:	Kovuk:	
			Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Kov. Yerin (5) Çevresi: cm	
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri						QR KOD	
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler							
Foto 1				Foto 2			

Şekil 2.3. Anıt Ağaç Envanter Karnesi (Genç ve Güner, 2001'den değiştirilerek alınmıştır.)

Kod No: Tür adı (sembol olarak) – Ağacın bulunduğu ilin trafik kodu / Ağacın bulunduğu ilçe / Ağaca, ilçedeki tespit sırasına göre verilen numara (ilçe sınırları dahilinde bulunduğu mahalle – belde – köy)

² Rölyef: 1=Sırt veya tepe, 2=Üst yamaç, 3=Orta yamaç, 4=Alt yamaç, 5=Vadi tabanı, 6=Düz arazi

³ Bulunduğu Yer: 1=Ormanda, 2=Meşcerede, 3=Grupta (kırsal ve kentsel alanda), 4=Kümede (kırsal ve kentsel alanda), 5=Tek (kırsal alanda), 6=Tek (kent içinde)

⁴ Özellikli= Normal özelliklerinin dışında kabuk, yaprak, çiçek, meyve veya kozalak rengi ve şekli; dallanma, çatallanma, gövde şekillenmesi vb. özelliklerce farklı (Özelliği Belirtiniz:)

⁵ En geniş yaranın ve/veya kovuğun enlemesine en uzak noktaları arasındaki mesafe (genişlik) ile bulunduğu yerin çevresi ölçülmelidir.

Arazi çalışmaları sırasında her ağaç için ölçülen değerler envanter karnelerine yazılmıştır. Daha sonra bilgisayar ortamına aktarılmıştır.

Her ağaç için doldurulan envanter karnesindeki bilgilere bakılarak, her bir ağacın anıt ağaç değerlendirme formundaki her bir kriterden kaç puan aldığı hesaplanmıştır (Tablo 2.1). Bu kriterler boy, gövde çapı, tepe çapı, yaş, bulunduğu yer, pozitif özellikler ve negatif özelliklerdir. Bu kriterlerden alınan puanların toplanmasıyla hesaplanan toplam puan, şimdiki anıtsal değer (ŞAD) olarak belirlenmiştir.

Tablo 2.1. Anıt ağaç değerlendirme formu (Genç ve Güner, 2001)

ANIT AĞAÇ DEĞERLENDİRME FORMU (Türkiye'nin Doğal Türleri İçin)						
ÖĞELER	VERİLEBİLECEK EN FAZLA PUAN	DEĞERLENDİRME BASAMAKLARI	SINIFLARA GÖRE AĞAÇLARA VERİLECEK PUANLAR			PUAN
			I. SINIF	II. SINIF	III. SINIF	
Boy (Bo)	20	→ 05,0 – 07,5 → 08,0 – 10,0 → 10,5 – 15,0 → 15,5 – 20,0 → 20,5 – 25,0 → 25,5 – 30,0 → 30,5 – 35,0 → 35,5 – 40,0 → 40,5 – 45,0 → 45,5 – 50,0 → > 50 m	0 0 0 0 0 3 6 9 12 16 20	0 0 6 13 20	10 20	
Gövde Çapı (GÇ)	30	→ < 50 → 50 - 74 → 75 - 99 → 100 - 124 → 125 - 149 → 150 - 174 → 175 - 199 → 200 - 224 → 225 - 249 → 250 - 274 → 275 - 299 → ≥ 300 cm	0 0 0 3 6 9 12 15 18 22 26 30	0 6 12 18 24 30	10 20 30	
Tepe Çapı (TÇ)	10	→ < 05,0 → 05,0 – 09,5 → 10,0 – 14,5 → 15,0 – 19,5 → ≥ 20,0 m	0 2 4 7 10	3 6 10		
Tahmini Yaş (Ya)	30	→ 100 - 200 → 201 - 300 → 301 - 400 → 401 - 500 → 501 - 600 → 601 - 700 → 701 - 800 → 801 - 900		3 6 9 12 15 18 21 24		

		→ 901 - 1000 → > 1000 Yıl	27 30	
Bulunduğu Yer (BY)	10	→ Ormanda → Meşcerede (Kırsal – Kentsel Alanda) → Grupta (Kırsal – Kentsel Alanda) → Kümede (Kırsal ve Kentsel Alanda) → Tek (Kırsal Alanda) → Tek (Kent İçinde)	2 10 9 8 4 6	
Diğer Pozitif Özellikler (PÖ)	10	→ Ağaç için zorunlu yetiştirme ortamı faktörlerinin korunması mümkün → Sağlıklı → En az bir anıtsal özelliği (boyu, çapı, yaşı gibi) bakımından Dünyada veya Türkiye’de sayılı bir ağaç olması → Özellikli (Doğal halinin dışında kabuk, yaprak, çiçek, meyve veya kozalak, dallanma, çatallanma, gövde şekillenmesi vb. özelliklerce farklı) → Hiçbiri	10 6 9 3 0	
Negatif Özellikler (NÖ)	-10	→ Ağaç için zorunlu yetiştirme ortamı faktörlerinin korunması mümkün değil → Tepe çökmesi - İlerlemiş (Tepede yoğun kuruma) - Yeni → Böcek-mantar zararı (Tepe çökmesi yoksa değerlendirmeye katılır) → Gövde kovuk ve kovuğun - Genişliği < 1/5 ⊕ - Genişliği = 1/5 - 1/3 ⊕ - Genişliği > 1/3 ⊕ [⊕= Kovuğun Bulunduğu Yerdeki Çevre] → Gövde ve/veya ana dallar yaralı ve yaranın - Genişliği < 1/5 ⊕ - Genişliği = 1/5 - 1/3 ⊕ - Genişliği > 1/3 ⊕ [⊕= Yaranın Bulunduğu Yerdeki Çevre] → Hiçbiri	-10 -8 -6 -8 -2 -3 -4 -1 -2 -3 0	
Şimdiki Anıtsal Değer (ŞAD) = (Bo + GÇ + TÇ + Ya + BY + PÖ+ NÖ = Toplam)				
ŞAD ≥ MADTür ise, incelenen ağaç “anıt ağaç” olarak ayrılır.				

Şimdiki anıtsal değeri (ŞAD) hesaplanan bir ağacın, anıt ağaç olarak seçilmesi için kendi türüne ait minimal değerden daha fazla puana sahip olması gerekir. “Doğal Orman Ağacı Türlerimize Ait Anıt Ağaçlar İçin Belirlenen Minimal Ölçüler” tablosunda yer alan minimum anıtsal değer (MAD), anıt ağaç olarak seçilmek için gerekli olan taban değeri ifade etmektedir (Tablo 2.2). Bir ağaç için anıt ağaç değerlendirme formunda hesaplanan $\text{ŞAD} \geq \text{MAD}$ tür ise, incelenen ağaç “anıt ağaç” olarak ayrılır.

Anıt ağaç değerlendirme formundaki 7 kritere karşılık, minimal ölçüler tablosunda 4 kriter yer almaktadır. Ağacın bulunduğu yer, pozitif özellikler ve negatif özellikler başlıkları ağacın puanlanmasında fazladan kriter olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum değerlendirmeye alınan ağaçların, minimal ölçülere sahip olmasa bile anıt ağaç olmaya değer olduklarından, o ağaçların anıt ağaç statüsü kazanmasını kolaylaştırmaktadır.

Tablo 2.2. Doğal orman ağacı türlerimize ait anıt ağaçlar için belirlenen minimal ölçüler (Genç ve Güner, 2001)

TÜRLER	SEMBOL	MİNİMAL ÖLÇÜLER				MAD (Minimum Anıtsal Değer)
		YAŞ (Yıl)	BOY (m)	ÇAP (cm)	TEPE ÇAPI (m)	
BİRİNCİ SINIF AĞAÇLAR (Ortalama Boy \geq 25 m)						
Uludağ Gökarnı (<i>Abies bornmülleriana</i>)	Gİ	200	30	120	6	13
Toros Gökarnı (<i>Abies cilicica</i>)	Gt	200	30	120	6	13
Kazdağı Gökarnı (<i>Abies equi-trojani</i>)	Gk	150	30	100	6	13
Doğu Kar. Gökarnı (<i>Abies nordmanniana</i>)	Gdk	200	30	120	8	13
Anadolu Kestanesi (<i>Castanea sativa</i>)	Ks	300	25	150	10	21
Toros Sediri (<i>Cedrus libani</i>)	S	450	30	150	10	30
Doğu Kayını (<i>Fagus orientalis</i>)	Kn	300	25	120	10	15
Sivri Meyveli Dişbudak (<i>Fraxinus angustifolia</i>)	Dşsm	200	25	120	12	15
Adi Dişbudak (<i>Fraxinus excelsior</i>)	Dş	200	25	120	12	15
Adi Ceviz (<i>Juglans regia</i>)	Cv	400	25	160	20	33
Doğu Ladini (<i>Picea orientalis</i>)	L	400	40	140	8	28
Kızılçam (<i>Pinus brutia</i>)	Çz	250	30	100	10	18
Karaçam (<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>pallasiana</i>)	Çk	350	30	120	10	21
Sarıçam (<i>Pinus silvestris</i>)	Çs	350	30	120	10	21
Doğu Çınarı (<i>Platanus orientalis</i>)	Çn	500	25	200	20	39
Dişb. Yapr. Ceviz (<i>Pterocarya fraxinifolia</i>)	Cvdy	400	25	120	15	21
Türk Meşesi – Saçlı meşe (<i>Quercus cerris</i>)	Mİ	400	25	120	20	24
Macar Meşesi (<i>Quercus frainetto</i>)	Mc	400	25	120	10	18
Istranca Meşesi (<i>Quercus hartwissiana</i>)	Mİ	500	25	120	10	21
Sapsız Meşe (<i>Quercus petraea</i>)	Mz	400	25	120	20	24
Saplı Meşe (<i>Quercus robur</i>)	Ms	500	25	120	20	27
Kasnak Meşesi (<i>Quercus vulcanica</i>)	Mk	400	25	120	15	21
Büyük Yapr. İhlamur (<i>Tilia platyphyllos</i>)	İhby	300	25	100	15	18
Dağ Karaağacı (<i>Ulmus glabra</i>)	Kad	200	25	100	20	18
İKİNCİ SINIF AĞAÇLAR (Ortalama Boy = 11- 25 m)						
Ova Akçaağacı (<i>Acer campestre</i>)	Akv	200	15	50	6	19
D.K. Akçaağacı (<i>Acer cappodocicum</i>)	Akdk	200	20	80	4	30
Çınar Yapr. Akçaağaç (<i>Acer platanoides</i>)	Akçy	200	20	100	6	38
Kayın Gövdeli Akçaağaç (<i>Acer trautvetteri</i>)	Akkg	200	20	80	6	32
Adi Gürgen (<i>Carpinus betulus</i>)	Gn	400	20	120	10	46
Adi Çitlembik (<i>Celtis australis</i>)	Ç	300	20	130	6	47
Türk Fındığı (<i>Corylus colurna</i>)	Fnt	300	11	100	10	36
Adi Servi (<i>Cupressus sempervirens</i>)	Sr	200	20	100	5	38
Boylu Ardıç (<i>Juniperus excelsa</i>)	Arb	400	15	120	8	37
Kokulu Ardıç (<i>Juniperus foetidissima</i>)	Ark	500	15	120	10	42

Anadolu Sığla Ağacı (<i>Liquidambar orientalis</i>)	Sğ	200	20	80	8	32
Zeytin (<i>Olea oleaster</i>)	Zy	500	15	100	12	42
Halep çamı (<i>Pinus halepensis</i>)	Çh	250	15	100	8	34
Fıstık çamı (<i>Pinus pinea</i>)	Çf	250	15	100	15	39
Pırnal Meşe (<i>Quercus ilex</i>)	Mr	300	15	70	6	22
Palamut Meşesi (<i>Quercus ithaburensis</i>)	Mp	400	15	120	20	45
Lübnan Meşesi (<i>Quercus libani</i>)	Mb	400	15	120	8	37
Tüylü Meşe (<i>Quercus pubescens</i>)	Mt	400	15	100	8	37
Adi Porsuk (<i>Taxus baccata</i>)	P	400	20	80	10	40
Kafkas İhlamuru (<i>Tilia rubra</i>)	Ihk	300	20	120	8	41
Ova Karaağacı (<i>Ulmus minor</i>)	Kav	200	20	100	12	40
Gürgen Yapr. Kayacık (<i>Zelkova carpinifolia</i>)	Ky	300	15	100	8	34

ÜÇÜNCÜ SINIF AĞAÇLAR (Ortalama Boy = 5 - 10 m)

İran Akçağacı (<i>Acer hyrcanum</i>)	Akr	200	10	40	3	38
Fransız Akçağacı (<i>Acer monspessulanum</i>)	Akf	200	10	40	4	38
Tatar Akçağacı (<i>Acer tataricum</i>)	Akt	200	8	40	4	38
Tüylü Huş (<i>Betula litwinowii</i>)	Ht	200	10	40	6	41
Kızılağaç Yapr. Huş (<i>Betula medwediewii</i>)	Hky	200	5	40	4	28
Siğilli Huş (<i>Betula pubescens</i>)	Hs	200	10	60	6	51
Doğu Gürgeni (<i>Carpinus orientalis</i>)	Gnd	300	7	50	3	41
Harnup (<i>Ceratonia siliqua</i>)	Hr	200	8	80	8	61
Çiçekli Dişbudak (<i>Fraxinus ornus</i>)	Dşç	300	10	100	6	64
Katran Ardıcı (<i>Juniperus oxycedrus</i>)	Ark	200	6	40	3	28
Finike Ardıcı (<i>Juniperus phoenicea</i>)	Arf	200	6	40	3	28
Menengiç (<i>Pistacia terebinthus</i>)	Mn	300	10	100	6	64
İran Palamut Meşesi (<i>Quercus brantii</i>)	Mrp	300	10	50	8	54
Kermes Meşesi (<i>Quercus coccifera</i>)	Mkr	300	5	70	6	44
Makedonya Meşesi (<i>Quercus trojani</i>)	Mmk	300	10	50	8	54

Bir ağaç için $\text{ŞAD} \geq \text{MADT}$ tür olduğunda, o ağaç “anıt ağaç” olarak ayrılır. Bu çalışmada toplamda 11 farklı türden 100’den fazla ağaçtan örnek alınmış ve bu ağaçlar arasında şimdiki anıtsal değeri, türünün minimum ölçülerinden fazla olanlar anıt ağaç olarak ayrılmıştır. Bu değere çok yakın olan ve bu puan eşiği yakın zamanda geçeceği düşünülen ağaçlar ise aday anıt ağaç olarak kaydedilmiştir.

3. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

3.1. Anıt Ağaç

Anıt ağaç terimi ile ilgili olarak hazırlanan kavramsal çerçeve bölümünde, anıt ağaç kavramının ortaya çıkışı, tanımı, tespit ve tescil süreçleri, bu süreçte kullanılan yöntemler, ağaçları anıtluşturan fiziksel ve sosyokültürel özellikler, anıt ağaçların bilime, turizme ve çevre bilinci oluşturmaya katkıları açıklanmıştır.

3.1.1. Anıt Ağaç Kavramı

Ağaçlar peyzajın en temel unsurlarındandır. İnsanların ruh ve beden sağlığı açısından çok önemli işleve sahip olan ve çevresel katkıları saymakla bitmeyen ağaçların sayısı genişleyen şehirlerdeki tahribat ve ağaçların endüstriyel amaçlı kullanımının artması gibi başlıca nedenlerle azalmaktadır. Bu amaçlar doğrultusunda kesilen ağaçlar, türlerinin sıradan bireyleri olabildiği gibi sıradan ağaçlardan birtakım özellikler ile ayrılan ve zorunda kalmadıkça kesilmemesi, yaşatılması gereken ağaçlar da bu faaliyetlere kurban gidebilmektedir. Sıradan ağaçlara kıyasla üstün özellik gösteren bu ağaçları korumak için oluşturulan statü, anıt ağaç kavramını ortaya çıkarmıştır.

3.1.1.1. Tanım

Anıt ağaçların teknik ve bilimsel açıdan tanımı “Yaş, çap ve boy itibarıyla kendi türünün alışlagelmiş ölçüleri üzerinde boyutlara sahip olan, yöre folklorunda, kültür ve tarihinde özel yeri bulunan, geçmiş ile günümüz, günümüz ile gelecek arasında iletişim sağlayabilecek uzunlukta doğal ömre sahip olan ağaçlar anıt ağaçlardır.” biçiminde yapılmaktadır (Asan 1992).

Esasında bu tanımdaki esas kriter ağaçların geçmiş ile günümüz, günümüz ile gelecek arasında kuracağı iletişimdir. Çünkü bu iletişime sahip olan ağaçlar, bir ağacı anıtluşturan özellikler olan fiziksel boyut ve görsel ayrıcalıkların ya da sosyokültürel özelliklerin en az birine bazen de her ikisine birden sahiptir. Ancak fiziksel özellikler itibarıyla gerekli şartları sağlamayan bir ağacın, anıt ağaç sayılamayacağı da bir gerçektir. Yani burada bahsedilen şartların en az bir tanesi fiziksel ayrıcalıklar olmak zorundadır.

Anıt ağaçların ayırt edici özelliklerini içeren yasal tanımı, 19.07.2012 tarih ve 28358 sayılı Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik’ in 11. maddesinin 1. fıkrasına göre şu şekildedir:

“Anıt ağaçların ayırt edici özellikleri aşağıda yer almakta olup; bunlardan bir veya birkaçını taşıyan ağaçlar anıt ağaçlarıdır.

a) Yaş, çap ve boy itibarıyla kendi türünün alışılmış ölçüleri üzerinde boyutlara sahip olan kuşaklar arasında bağ kurabilecek uzunlukta doğal ömre sahip.

b) Yöre kültüründe olumlu veya olumsuz, gerçek veya hayal ürünü, mistik veya folklorik bir öyküye sahip.

c) Yöresel veya ulusal tarihte kimi olaylar ile özdeş hale gelen ve onlara tanıklık eden.

ç) Görsel açıdan estetik görünüme sahip olan veya doğal görünümünden esaslı şekilde sapma gösteren çatal, şamdan, kıvrık, yatay gibi dikkat çekici biçimde fiziksel özelliklere sahip.

d) Aynı gövde ve kök üzerinde iki veya daha fazla türün bir arada yaşaması gibi garip kaynaşma ve birlikte yaşama örnekleri sergileyen, doğal yaşam tarzı bakımından benzerlerinden farklı gelişme niteliklerine sahip.

e) Kent dokusunu tamamlayan, kent imajına etkisi olan grup, dizi veya tek ağaçlar.”

3.1.1.2. Tespit, Tescil ve Yöntem

2683 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu’nun halen yürürlükte olan 7. Maddesinin 26/05/2004 tarihli ve 5177 sayılı kanunla değişik 26. Maddesine göre;

“Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının ve doğal sit alanlarının tespiti, Kültür ve Turizm Bakanlığının koordinatörlüğünde ilgili ve faaliyetleri etkilenen kurum ve kuruluşların görüşü alınarak yapılır.

Yapılacak tespitlerde, kültür ve tabiat varlıklarının tarih, sanat, bölge ve diğer özellikleri dikkate alınır. Devletin imkânları gözönünde tutularak, örnek durumda olan ve ait olduğu devrin özelliklerini yansıtan yeteri kadar eser, korunması gerekli kültür varlığı olarak belirlenir.

Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili yapılan tespitler koruma bölge kurulu kararı ile tescil olunur.”

Kanunda belirtilenin yanı sıra anıt ağaç tespit başvuruları Türkiye’de Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Araştırma ve Tescil Dairesi Başkanlığı, Tabiat Varlıkları Şube Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. 29.06.2011 tarih ve 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin Madde 13/A maddesi 1. Fıkrasında;

“Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü’nün görevleri şunlardır:

a) Milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, sulak alanlar ve benzeri koruma statüsü bulunan diğer alanların tescil, onay ve ilanına dair usul ve esasları belirlemek ve bu alanların sınırlarını tescil etmek.

b) Tabiat varlıkları ve doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgelerinin tespit, tescil, onay, değişiklik ve ilanına dair usul ve esasları belirlemek ve bu alanların sınırlarını tespit ve tescil etmek, yönetmek ve yönetilmesini sağlamak.” ifadeleri yer almaktadır. Bu ifadelerden anlaşılacağı üzere tabiat varlıkları olarak kabul edilen anıt ağaçların tespit ve tescil edilmesi, yönetilmesi ve yönetilmesinin sağlanması Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü’nün sorumluluğundadır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü internet sitesinde *“Anıt ağaçlara ilişkin işlemlerde başvurular Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonlarında değerlendirilmek üzere Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerine yapılır.”* ifadesi yer almaktadır.

Anıt ağaçlarla ilgili ilk detaylı tespit yöntemi çalışması Genç ve Güner tarafından 2001 yılında yapılmıştır. Ağaçları sahip oldukları fiziksel ve konumsal özelliklerine göre puanlayan bu yöntem daha sonraları Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından kabul edilmiştir:

19.07.2012 tarih ve 28358 sayılı Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik’ in 11. maddesinin 2. Fıkrasına göre *“Anıt ağaçlar Türk Standartları Enstitüsü tarafından hazırlanan TS 13137 Anıt Ağaçlar Envanter Seçim Kuralları ve İşaretleme Standardına göre tespit edilir.”*

Bu standart günümüzde yönetmelikten kaldırılmış olup, yerinde “*Anıt ağaçların tespit edilmesine yönelik hususlar ilke kararı ile belirlenir.*” ifadesi yer almaktadır. Her ne kadar standarttan kaldırılmış olsa da anıt ağaç tespitlerinde bu yöntemden faydalanılmaya devam edilmektedir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü internet sitesinde “Anıt Ağaç Tespit Fişi” örneği bulunmaktadır. Bir ya da birden fazla ağacın anıtsal değer taşıdığı düşünüldüğünde ve anıt ağaç statüsü için başvuru yapılmak istendiğinde anıt ağaç tespit fişinin doldurularak başvuru yapılması gerekir. Bu tespit fişi Genç-Güner Yöntemi’nde ve aynı zamanda bu çalışmada da kullanılan envanter karnesinin bir benzeridir.

Her ne kadar anıt ağaç başvuru fikri vatandaşlar tarafından ortaya atılsa da ağaçlar üzerinde yapılması gereken ölçümler için makine ve teçhizata ihtiyaç vardır. Ağaçların yaş ve boy hesabı için gerekli cihazların vatandaşlarda olmaması muhtemeldir. Bu nedenle ağaçlar üzerindeki ölçüm işlemleri ve envanter fişinin doldurulması genellikle yetkili kişiler tarafından ya da bilimsel çalışmalar yürütmekte olan araştırmacılar tarafından yapılmaktadır. Burada vatandaşlara düşen görev ise anıtsal değer taşıdığını düşündükleri ağaçları yetkililere bildirmektir.

3.1.2. Türkiye'nin Anıt Ağaç Varlığı

İller arasında büyük farklılık göstermekle beraber Türkiye'de toplam 9267 ağaç, anıt ağaç statüsü ile tescillenerek koruma altına alınmıştır (Tablo 3.1).

Tablo 3.1. Türkiye'de illere göre anıt ağaç sayısı (*Kaynak: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı*)

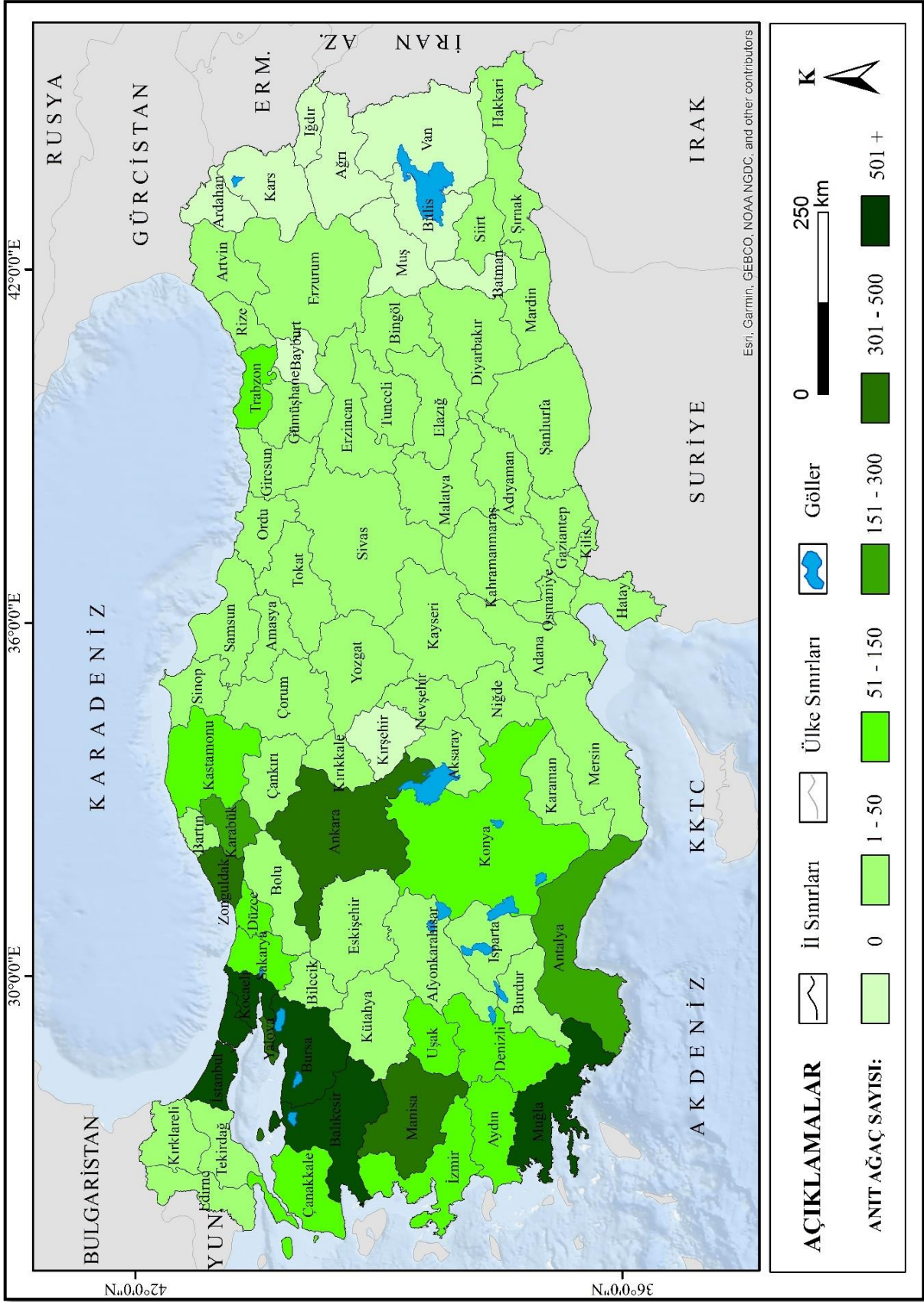
Adana	25	Kahramanmaraş	9
Adıyaman	8	Karabük	259
Afyonkarahisar	17	Karaman	31
Ağrı	0	Kars	0
Aksaray	6	Kastamonu	72
Amasya	13	Kayseri	19
Ankara	321	Kırıkkale	4
Antalya	177	Kırklareli	24
Ardahan	0	Kırşehir	0
Artvin	3	Kilis	3
Aydın	70	Kocaeli	1256
Balıkesir	1271	Konya	134
Bartın	10	Kütahya	27
Batman	0	Malatya	8
Bayburt	0	Manisa	385
Bilecik	18	Mardin	7
Bingöl	1	Mersin	39
Bitlis	0	Muğla	699
Bolu	22	Muş	0
Burdur	20	Nevşehir	1
Bursa	1250	Niğde	2
Çanakkale	124	Ordu	46
Çankırı	10	Osmaniye	5
Çorum	22	Rize	16
Denizli	102	Sakarya	71
Diyarbakır	4	Samsun	26
Düzce	115	Siirt	2
Edirne	34	Sinop	23
Elazığ	16	Sivas	13
Erzincan	6	Şanlıurfa	49
Erzurum	2	Şırnak	1
Eskişehir	24	Tekirdağ	22
Gaziantep	11	Tokat	45
Giresun	35	Trabzon	90
Gümüşhane	13	Tunceli	1
Hakkari	1	Uşak	118
Hatay	4	Van	0
Iğdır	0	Yalova	446
Isparta	45	Yozgat	2
İstanbul	1084	Zonguldak	377
İzmir	51	Toplam	9267

Tablo 3.1 incelendiğinde illere göre tescilli anıt ağaç sayıları arasında önemli farklar olduğu görülmektedir. Bu farklılık, illerin sahip olduğu anıtsal nitelik taşıyan ağaç varlığının farklarından ve illerdeki ilgili kurumların anıt ağaç tespit çalışmalarına verdiği önem farkından kaynaklanmaktadır. Bazı illerde anıt ağaç tespiti önemli bir çalışma alanı olarak görülürken diğer illerde aynı durum söz konusu olmayabilmektedir. Böylece illerdeki tescilli ağaç sayısının arkasındaki neden, illerdeki anıtsal değer taşıyan ağaçların az olmasından ya da olmamasından ziyade bu illerde anıt ağaç tespit çalışmalarına yeterince önem verilmemesi olduğu anlaşılmaktadır.

En fazla anıt ağaca sahip 5 il şu şekildedir: 1271 anıt ağaç ile Balıkesir, 1256 anıt ağaç ile Kocaeli, 1250 anıt ağaç ile Bursa, 1084 anıt ağaç ile İstanbul, 699 anıt ağaç ile Muğla. Bu iller arasında Balıkesir’de Kaz Dağları’nda ve Muğla’da Toros Dağları’nda akademisyenlerin yaptığı çalışmaların anıt ağaç sayısının fazla olmasına büyük katkı sağlamıştır. İstanbul’da ve Bursa’da bulunan ağaçlar, Osmanlı Devleti zamanında çeşitli dönemlerde dikilmiş ve tarihi özellik gösteren ağaçlardır. Ayrıca bu gruba Kocaeli de dahil edildiğinde bu 3 ilin hızla şehirleşmesi ve bu süreçte şehirsiz alanda kalan pek çok ağacın kesilme tehdidi yaşaması sebebiyle bu illerdeki anıt ağaç tespit çalışmalarına önem verilmiştir.

Anıt ağaç sayısı en az olan iller 0 değer ile Ağrı, Ardahan, Batman, Bayburt, Bitlis, Iğdır, Kars, Kırşehir, Muş ve Van’dır. İllerdeki anıt ağaç sayısına göre hazırlanan harita incelendiğinde ülkenin batı kesimlerinde anıt ağaç tespit çalışmalarına önem verildiği ancak doğu kesimlerin bu çalışmaların önemsenmediği görülmektedir (Şekil 3.2).

Ülkemizde akademisyenlerin ve yerel yönetimlerin çalışmaları ile duyarlı vatandaşların başvuruları sayesinde tescillenerek koruma altına alınan anıt ağaç sayısı her geçen gün artmaktadır. 2021 yılı haziran ayı verilerine göre hazırlanan bu tabloda 9267 olarak görülen toplam anıt ağaç sayısı ilerleyen yıllarda 10 bin limitini aşmış olarak karşımıza çıkacaktır.

Şekil 3.1. Türkiye'de illere göre anıt ağaç varlığı haritası

3.1.3. Ağaçları Anıtlı Özellikler

Anıt ağaçlar dört grupta toplanır ve (a) Tarihi anıt ağaçlar, (b) Mistik anıt ağaçlar, (c) Folklorik anıt ağaçlar ve (d) Boyutsal anıt ağaçlar olarak isimlendirilir (Genç ve Güner, 2001). Bu isimlendirmeler, ağaçlara anıtsal değer katan özelliklerden ve ayrıcalıklardan kaynaklanmaktadır. Bu özellikler ve ayrıcalıklar aşağıda açıklanmıştır.

3.1.3.1. Fiziksel Boyut ve Görsel Ayrıcalıklar

Ağaçlara anıtsal nitelik kazandıran esas faktör ağacın dış görünüşündeki görkemdir. Bu özellik kimi zaman boy uzunluğu, çap genişliği, tepe çapı ölçüsü ve yaş gibi fiziksel boyut özelliklerinden kimi zaman da ağacın gövdesindeki ve/veya dallarındaki eksantrik oluşumlar sebebiyle görsel ayrıcalıklardan kaynaklanır. Öyle ki anıt ağaç seçim envanterinde yer alan anıt ağaç değerlendirme formunda ağaçlara en fazla anıtsal puan kazandıran özellikler fiziksel boyut özelliklerinden ve görsel ayrıcalıklardan kaynaklanır. Bu özellikler ve ayrıcalıklar sayesinde anıtsal değer taşıyan ağaçlar, *boyutsal anıt ağaç* olarak adlandırılır.

3.1.3.1.1. Fiziksel Boyut

Bilimsel tanımda vurgulandığı gibi, anıt ağaçların ilk göze çarpan ve insan üzerinde iz bırakan özelliği sahip oldukları olağanüstü fiziksel boyutlarıdır. Fiziksel boyut özellikleri ile anıtlaşmış ağaçlar, insan ruhu ve bilincinde önce merak ve hayranlık sonra da takdir ve saygınlık duygusu uyandırır (Asan, 1991).

Bir ağacın fiziksel özellikleri itibariyle anıt olarak değerlendirilebilmesi için alışılmışın dışında yaş, boy ve çap özelliklerine sahip olması gerekmektedir. Bazı ağaçlar bu 3 kriteri de aynı anda sağlarken bazı ağaçlar da sadece çap ya da sadece yaş gibi tek bir özellik ile anıtlaşabilirler. Özellikle de boy kriteri, ağaçları daha görkemli kılsa da bazı durumlarda yanıltıcı olabilir. Çünkü uzun ömürlü ağaçlar yaşam süreleri boyunca pek çok badire atmış ağaçlardır. Bu ağaçlar şiddetli fırtına ve dolu yağışları gibi çeşitli sebeplerle tepe çökmesi ve kırılması yaşarlar. Bu doğal müdahaleler ağacın boyunu kısaltarak anıtsal değerinin düşmesine sebep olabilir. Nitekim yaş özellikleri ile anıtlaşmış bazı ağaçların 10-15 metre gibi anıt ağaç olmak değer katmayan boy ölçüsüne sahip oldukları görülmektedir.

Diğer yandan izleyenlerde hayranlık duygusu uyandırmak sureti ile birey ve toplum psikolojisini etkilese de boy ve çap özellikleri bir ağacı anıtlaştırmak için

yeterli değildir. Çünkü anıt ağaçların kuşaklar arasında bağ kurabilecek uzunlukta doğal ömre sahip olmaları da zorunludur. Bu zorunluluk nedeniyledir ki, kavak, söğüt, kızılığaç gibi ağaçlar ne denli hacimli ve görkemli olursa olsunlar anıt sayılmazlar (Asan, 2016). Ancak bu ağaçlara sosyokültürel özellikler eklenmesi ile ağaçların anıtsal değeri artabilir ve anıt ağaç sayılabilirler.

3.1.3.1.2. Görsel Ayrıcalıklar

Ağaçlara anıtsal nitelik kazandıran görsel ayrıcalıklar, genetik bozukluklardan veya kök, gövde ve dallarından böcek, mantar, hayvan ve insan zararları ile oluşan patolojik veya genetik farklardır. Tamamen göze hitap eden böyle özellikleri bulunan ağaçlar, sergiledikleri farklı dallanma biçimleri, iki ve daha fazla gövdeden oluşan kütlelerdeki sıra dışı kaynaşma şekilleri, devasa kök ve gövdelerinde zaman içinde ortaya çıkan ilginç oluşumları ile kendilerini izleyenlerin belleğinde aynı nesne ve simgeleri çağrıştıran ve bir başka örneği bulunmayan ağaçlardır (Asan, 2016).

3.1.3.2. Sosyokültürel Özellikler

Yerleşim alanlarındaki anıt ağaçların günümüze kadar yaşayabilmesindeki esas faktör ağaçların sosyokültürel özellikleridir. Günümüzde anıt ağaç olarak kabul gören ağaçların pek çoğu cami, köşk, han, hamam, külliye, türbe vb. gibi tarihi yapıların avlularına ya da köy ve kent meydanlarına dikilmiş ve günümüze kadar ayakta kalabilmiş ağaçlardır. Bu mekânlarda bulunmalarından ve uzun ömürleri boyunca haklarında söylenen folklorik hikâyelerden dolayı halk tarafından benimsenmiş ve günümüze kadar gelebilmişlerdir.

Ağaçları anıtlara dönüştüren sosyokültürel özellikler başlığı altında pek çok başlık açılabilir. Özetle bu özellikler üç başlık altında toplanabilir.

3.1.3.2.1. Tarihsel Özellikler

Geçmişten günümüze kadar pek çok medeniyetin ağaçlara verdiği önem tarihi yapıların yakınlarında halen ayakta duran ağaçlardan anlaşılmaktadır. Dikildiği dönemden bugüne pek çok tarihi olaya şahitlik yapan ve zamanla bulunduğu konum ile bütünleşerek peyzajın bir parçası olan ağaçlar, bu tarihsel özellikleri sebebiyle anıtsal değer kazanmaktadır.

Örneğin, Ünye ilçe merkezinde bulunan Ünye Çınarı'nın Trabzon seferi dönüşünde Fatih Sultan Mehmet'in emri ile dikildiği belirtilmektedir. Bir başka örnek ise Kütahya'nın Domaniç ilçesinde bulunan Mızıkçam'dır. Hikâyeye göre küçükken

yaramaz bir çocuk olan Osman Bey'in büyükannesi Hayme Ana, bu ağaca salıncak kurar ve ona ninniler söylermiş (Asan, 2016: 65). Bu tür tarihsel özellikler sebebiyle anıtsal değer taşıyan ağaçlar, *tarihi anıt ağaç* olarak adlandırılır.

3.1.3.2.2. Folklorik ve Kültürel Özellikler

Fiziksel özellikler yönünden olağanüstü sayılmasa da yöre kültüründe olumlu veya olumsuz, gerçek veya hayal ürünü, mistik veya folklorik bir öyküye sahip olmak, ağaçlara anıtsal nitelik kazandırmaktadır (Asan, 2016: 65).

İslamiyet'in kabulünden sonra terkedilen ağaç inancı, Osmanlı'da ağaca saygı olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle çınar ağacı Osmanlı'nın sembollerinden biri haline gelmiştir. Ücra köylerde bile ayazma olarak bilinen çeşme-çınar ikilisine rastlamak mümkündür (Asan, 2016). Günümüzde pek çok şehirde Osmanlı'dan kalma tarihi yapıların yakınlığında ve yerleşme meydanlarında çınar ağacına rastlanmaktadır. Bu ağaçlar boyutsal özelliklerinin yanı sıra kültürel özellikleri ile de anıtlaşmışlardır. Kültürel özellikleri sebebiyle anıtsal değer taşıyan ağaçlar *kültürel anıt ağaç* olarak adlandırılır.

3.1.3.2.3. Mistik Özellikler

Eski Türklerde medeniyetin beşiği olarak kabul edilen ağaca ve ağaç sevgisine çok önem verilirdi. Bu ağaçlar arasında özellikle kayın, çam, kavak, ardıç, çınar önemli yer tutar (Bars, 2014: 382). Günümüzde ağacın kutsallığına olan inanış büyük ölçüde ortadan kalksa da özellikle türbe ve eski mezarlık gibi mekanların yakınlardaki ağaçların mistik özelliklere sahip olduğu bazı insanlar tarafından düşünülmekte ve bu ağaçlara saygı duyulmaktadır. Bu ağaçların günümüze kadar yaşayabilmesindeki esas faktör, ağaçlara atfedilen mistik özellikler olmuştur. Bu tür ağaçlar taşıdıkları anıtsal değerler neticesinde *mistik anıt ağaçlar* olarak adlandırılırlar.

3.1.4. Anıt Ağaçlardan Yararlanma

Ağaçların sayısız faydaları olduğu herkes tarafından bilinmektedir. Ancak anıt değer taşıyan ağaçlardan daha özel alanlarda yararlanmak mümkündür. Bu çalışmada anıtsal değer taşıyan ağaçlardan bilimsel alanlarda, turizm sektöründe ve çevre bilinci oluşturmada nasıl yararlanılabildiği açıklanmıştır.

3.1.4.1. Anıt Ağaçların Bilimsel Çalışmalara Katkıları

Dünyada yaşayan en uzun ömürlü canlılar olan ağaçların yaşam süreleri binlerce yılı bulabilmektedir. Uzun yaşamları boyunca çevrelerinde meydana gelen doğal ve beşerî kaynaklı değişimler ağaçları etkiler. Bu değişimler, mevsimlerin normal döngüsünde değişmesi, heyelan, deprem, çığ, erozyon, orman yangınları, insan kaynaklı hava kirliliği, ormanların seyrekleştirilmesi vb. olabilmektedir. Tüm bu olaylar, meydana geldikleri dönemde ağaçların kök ve/veya gövdelerine kaydedilirler (Akkemik, 2004; Avcı, 2007).

Ağaçlar boydan büyüdüğü gibi yatay yönde de genişlerler. Bu genişleme gövdede kabuğun altından bulunan kambiyum tabakasının bölünerek yıllık halkalar üretmesi şeklinde gerçekleşir. Halkaların oluşumu sırasında ağaçların çevresinde gelişen ve ağaçları etkileyen olaylar yıllık halkalara çeşitli şekillerde yansımaktadır. Bu yansıma halkaların genişliği, odun yoğunluğu ve halkalardaki izler şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Yıllık halkaların çevrelerinde meydana gelen olayları bu şekilde kaydetmeleri geçmiş dönemlerdeki doğal çevre şartları hakkında fikir sahibi olmamıza yarayacak önemli bilgilere ulaşılmasına imkân vermektedir (Akkemik, 2004; Avcı, 2007).

Geçmiş dönemlerde meydana gelen doğal ortam değişimlerini tespit etmek için yaşlı ağaçlardan yararlanılmaktadır. Ağaçların halkalarının incelenmesini ve bunun sonucunda geçmiş dönemler hakkında bilgi sahibi olmayı sağlayan bilim dalı dendrokronolojidir. Bu alanda yapılacak çalışmalarda genellikle 10-15 bireylik ağaç gruplarına ihtiyaç duyulmaktadır (Akkemik, 2004). Tek başına ormanlık alanda ya da şehir merkezinde bulunan bir ağacın dendrokronolojik açıdan bilimsel değeri azdır.

Ağaçların türü, konumları ve buldukları alanda kaç bireylik gruplar halinde oldukları ağaçların dendrokronolojik açıdan bilimsel değere sahip olup olmadıklarını belirler. Bu nedenle anıt ağaçların bilimsel değerinden bahsederken her ağaç için aynı potansiyelden söz etmek mümkün değildir.

3.1.4.2. Anıt Ağaçların Turizme Katkıları

Anıtsal niteliğe sahip ağaçlar üstün özellikleri ile dikkat çekmektedir. Özellikler ve ayrıcalıkları sebebiyle koruma altına alınan ağaçlar, tabiat varlıkları olarak kaydedilmektedir. Bu ağaçları koruyarak yararlanma düşüncesinin benimsendiği ekoturizm kapsamında kullanılmak ve illerin sahip olduğu varış noktası (destinasyon) sayısını artırmak mümkündür.

Kırsal alanlardaki mahalle meydanlarında, eski mezarlıklarda ya da ormanlık alanlardaki olağanüstü boy, yaş ve çap ölçüsüne sahip ya da yöre kültürü açısından bir öneme ya da mistik bir hikâyeye sahip olan anıt ağaçlar yeni turizm eğilimlerinde turistlerin dikkatini çekmektedir. Ekoturizm faaliyetlerinde anıt ağaçların kullanılması, kırsal alanlara daha fazla turistin ulaşmasına ve kırsal alanlar için alternatif gelir kaynakları oluşmasına imkân vermektedir.

Ayrıca kentsel alandaki bazı anıt ağaçlar da cami, han, hamam, köşk gibi tarihi turistik mekanların bir parçası olarak turizme hizmet ettiği gibi bazıları da kendi başına bir varış noktası yaratabilmektedir. Günümüzde pek çok anıtsal ağacın çevresinde ve yakınlarında restoran ve çay bahçesi gibi işletmeler açılmış ve bu mekanlarda sunulan hizmetlere anıt ağaçlar varlıkları katkı sağlamaktadır.

3.1.4.3. Anıt Ağaçların Doğa Sevgisi ve Çevre Bilincine Katkıları

Anıtsal niteliğe sahip ağaçlar, kentsel ya da kırsal alanlarda her gün karşılaşılan sıradan ağaçlara kıyasla üstün özelliklere sahiptir. Bu nedenle anıtsal ağaçların insanlar üzerinde oluşturduğu etki ve yarattığı duygular farklıdır. Normal insan ömründen 15-20 kat daha uzun yaşayabilen bu ağaçlar, 900-1000 yıllık hayatları boyunca tanık oldukları tarihsel olaylardan ve zamanın kendilerine kazandırdığı görkemli görünüşlerinden ötürü, insan ruhu ve bilincinde önce merak ve hayranlık sonra da takdir ve saygınlık duygusu uyandırır (Asan, 1991).

3.2. Dendrokronoloji

Dendrokronoloji, ağaçların yıllık halkalarına dayanarak yaş saptama bilimi olarak tanımlanmaktadır. Eski Yunanca’ da “Dendron” ağaç, “Chronos” tarih ve “Logos” bilim anlamına gelmektedir. Bu kelimelerin birleştirilmesiyle, bu bilim dalı adlandırılmıştır (Fritts, 1976: 2). Ağaçların yaşlandırılması olarak ifade edilen dendrokronoloji ile aslında bu basit tanımlamanın çok ötesinde, dikkate değer bilgilere ulaşılabilmektedir. Çünkü ağaçlarda her yıllık halkanın büyümesi sırasında, ağacın içinde bulunduğu çevresel koşullar ve/veya meydana gelen doğal ya da beşerî olayların etkileri, ağaçlar tarafından adeta kayıt altına alınmaktadır. Bu değişiklikler ağaçların yıllık halka genişliklerindeki değişimler, yapısal farklılıklar ve odun yoğunluğundaki değişimler olarak yansımaktadır (Akkemik, 2004; Avcı, 2007).

Uzun ömürlü ve odunsu bitkiler olan ağaçlar her yıl boyuna büyüdükleri gibi aynı zamanda çap artımı da yaparlar. Gövdede canlı kabuğun hemen altında gövdeyi

saran kambiyum (bölünür) tabakasının her yıl bölünmesi sonucu oluşan odun maddesi, içeriye doğru “yıllık tabakalar” halinde üst üste yığılır ve çap artımını gerçekleştirir. (Avcı, 2007: 5).

Yıllık halkalar, kambiyum tabakasının bir vejetasyon dönemi içerisinde faaliyeti sonucunda oluşan yıllık odun kısımlarıdır (Akkemik, 2004: 44). Dendrokronoloji çalışmalarının temelini ağaçların yıllık halkaları oluşturur. Vejetasyon döneminin kesintiye uğramadığı alanlarda normal olarak her yıl bir ağaç halkası oluşmaktadır. Buna karşılık vejetasyon döneminin kesintiye uğradığı iklim bölgelerinde farklı tonlarda ağaç halkaları oluşmaktadır. Bir açık ve bir koyu halka bir yılı göstermektedir. Açık renkte olan halka ilkbahar odunu, koyu renkte olan ise yaz odunudur (Doğan, 2016: 187).

Yıllık halkalar ile yapılabilecek en temel işlem ağacın yaşının tespit edilmesidir. Bunun yanı sıra halkaların genişliği, hücrelerin büyüklüğü ve yoğunluğu; jeomorfolojik süreçlerin ve doğal afetlerin gelişimi, yağış, güneşlenme süresi, kuraklık, rüzgâr, toprak ve hava sıcaklığı gibi birçok anatomik, ekolojik, klimatik ve jeomorfolojik parametreleri yansıtmaktadır (Coşkun, 2019).

Kambiyum faaliyetinin periyodik olması, yıllık halkaların oluşmasına imkân verir (Bozkurt, 1960). Ilıman iklim bölgelerinde yetişen ağaçlarda kambiyum kış mevsiminde faaliyette değildir. Bahar geldiğinde kambiyum tabakasındaki hücrelerin çeperleri incelik ve hücre yenilenmesi başlar (Bozkurt ve Erdin, 2000). Bu süreç sıcaklık değerlerinin artması ile yakından ilgilidir. Ağaçlarda vejetatif faaliyetin başladığı ve yetiştirme devresinin başlangıcı olarak tanımlanan devre için gerekli olan sıcaklık değeri, ağaç türlerine göre değişiklik gösterir. Kambiyumun ne kadar süreyle aktif olacağı ise, birçok faktörle ilişkilidir. Ağacın yetiştirme koşulları, bu konudaki en önemli belirleyicidir (Wimmer, 2002; Avcı, 2007: 13).

Yıllık halka genişlikleri, yıldan yıla farklılık göstermektedir. Bu tür yıllık değişimler, tamamen iklim ve çevresel koşullara bağlı olarak meydana gelmektedir. Yıllık halkaların genişliğine etkileyen faktörleri dört ana grup altında toplamak mümkündür. Bunlar;

- 1- Fizyolojik faktörler (karbonhidratlar, mineral maddeler, bitkisel hormonlar vb.)
- 2- Bir yıldan diğerine değişen iklim öğeleri (sıcaklık, yağış, rüzgâr vb.)

- 3- Yıldan yıla değişmeyen fizyografik (bakı, denizden yükseklik, eğim, anakaya ve toprak, ışık, ışıklanma süresi vb.)
- 4- Doğal olmayan faktörler (yaralama, budama, gübreleme, hava kirliliği vb.) (Akkemik, 2004: 46-87)

Dendrokronoloji, Türkiye’deki araştırmacılar tarafından 80’lı yılların sonundan itibaren çalışılmaya başlanmıştır ve henüz yeni bir alan olarak görölmektedir. Bu alanda ölkemizde yayınlanmış 2 kitap (Akkemik, 2004; Avcı, 2007), 1 kitap bölümü (Doğan, 2016), pek çok makale, bildiri, yüksek lisans ve doktora tezi bulunmaktadır.

3.2.1. Dendrokronoloji’nin Prensipleri

Her bilim dalında olduğu gibi dendrokronolojide de gözlemlere ve deneyimlere dayanan ve temel kabul edilen bazı kavramlar ya da prensipler vardır. Bu temel kavramların ya da prensiplerin, yapılacak çalışmalarda göz önünde bulundurulması, araştırmaların başarısı açısından büyük önem taşır (Avcı, 2007). Dendrokronoloji’nin 10 temel prensibi şu şekildedir;

1. Aynılık Prensipleri

Geçmişle ilgili herhangi bir çalışmanın temel prensibi, James Hutton tarafından 1785’te ilk kez önerilen “doğa düzeninde aynılık” prensibidir. Bu prensibin Dendrokronoloji’deki uygulaması şöyledir: Ağaç gelişimini, günümüzdeki çevresel koşullar ne şekilde etkiliyorsa, geçmişteki çevresel koşullar da aynı şekilde etkilemiştir. Böylece, günümüzdeki iklim koşulları ve yıllık halka genişliği arasında nasıl bir ilişki varsa, geçmişteki iklim koşulları ile geçmişteki yıllık halka genişlikleri arasında da aynı ilişkiler vardır, denebilir. Bu yaklaşım, geçmiş dönemlerin iklim bilgilerinin elde edilmesinin temelini oluşturur (Fritts, 1976: 14-15; Akkemik, 2004: 9)

2. Sınırlayıcı Faktörler Prensipleri

Sınırlayıcı faktörler ağaç gelişimini etkileyen fiziksel ve çevresel faktörlerdir. Bir biyolojik süreç, örneğin büyüme, en sınırlayıcı faktör tarafından izin verileden daha hızlı ilerleyemez. Sınırlayıcı faktörlerin çoğu yıldan yıla farklılık gösterir. İklim faktörleri yıldan yıla değişen önemli bir sınırlayıcı faktördür. Örneğin, alt orman sınırında düşük yağış sınırlayıcı bir faktör iken, üst orman sınırında düşük sıcaklıklar sınırlayıcıdır. İlkbahar başlarında yüksek yağışlar sınırlayıcı iken, yaz aylarında yüksek sıcaklıklar sınırlayıcıdır (Fritts, 1976: 15-16).

Sınırlayıcı faktörlerin etkisi altında oluşan dar yıllık halkalar, çevresel faktörlerin etkilerini daha iyi yansıttığından, geniş halkalara tercih edilmektedir. Çünkü yıllık değişimlerin etkileri, sınırlayıcı koşullar altında daha belirgin olarak ortaya çıkmaktadır (Akkemik, 2004: 10).

3.Ekolojik Amplitüd Prensibi

Her tür, fenotipini belirleyen kalıtsal faktörlere bağlı olarak belli bir habitat aralığında (yatay ve düşey) büyüyebilir ve çoğalabilir. Bu aralık ekolojik amplitüd olarak adlandırılır. Bazı türler çok geniş bir kuşakta yayılım gösterirken bazı türler oldukça sınırlı bir alan kaplarlar. Bu kuşakların optimum kısımlarında (normal koşullarda yayılım alanlarının orta kuşağında) çevresel koşullar optimum olduğundan, sınırlayıcı faktörlerin etkisi fazla görülmez (Fritts, 1976: 16-17; Akkemik, 2004: 10; Avcı, 2007: 17). Dendrokronolojik çalışmalarda örnek alan seçilirken bu faktörlerin göz önünde bulundurulması ve özellikle iklim çalışmalarında sınırlayıcı faktörlerin etkisinin fazla görüldüğü yetiştirme kuşağının sınırından örnekler alınmalıdır (Doğan, 2016: 190).

4.Yer Seçimi Prensibi

Dendrokronoloji çalışmalarından yer seçimi çok önemlidir. Örnek alanı olarak yıllık halka gelişimini etkileyen sınırlayıcı faktörün etkisinin en belirgin olduğu yerin seçilmesi gerekir (Doğan, 2016: 190). Dendrokronologlar kendilerine istedikleri bilgiyi verecek ağaçları seçerken sınırlayıcı faktörler ve ekolojik amplitüd kavramları uygulamalıdır (Fritts, 1976: 19). Örneğin, geçmiş dönemlerin yağışını saptamak için toprak derinliğinin fazla olduğu taban arazileri optimum yetiştirme kuşakları seçilmemelidir. Buna karşın, türlerin yayılım alanlarının alt ve üst sınırları, sığ topraklı yamaç araziler, taşlık ve kayalık alanlar örnekleme için çok daha uygun alanlardır. Eğer ağaçlar su ihtiyacını yağış dışı kaynaklardan karşılıyorsa, bu gibi alanlardaki ağaçların yıllık halkaları yağışın etkisini belirgin şekilde gösteremez (Doğan, 2016: 190). Örneğin; dendroklimatolojik bir çalışmada, iklim etkilerini belirlemek için örneklerin insan etkisinden uzak doğal ortamlarından alınması gerekir (Akbulut ve Özkan, 2004: 87).

5.Duyarlılık Prensibi

Bir ağaç gövdesindeki yıllık halkalar incelendiğinde, yıllık halka genişliklerinin eşit olmadığı, bazı yıllarda halkaların oldukça geniş, bazı yıllarda da çok dar oldukları

görülmektedir. Özellikle uygun olmayan yetiştirme ortamı koşullarında bulunan ağaçların yıllık halka genişlikleri, çok fazla değişkenlik göstermektedir (Akkemik, 2004: 11).

Bir ağaç çevresel faktörler tarafından ne kadar sınırlandırılırsa, bu durum yıllık halkalara da o oranda yansımaktadır. Her ağaç türü çevresinde gerçekleşen olayları farklı şekilde yıllık halkalarına yansıtmaktadır. Yıllık halka genişlikleri yıldan yıla çok değişkenlik gösteren ağaçlara duyarlı, yıllık halka genişliği fazla değişkenlik göstermeyen ağaçlara duyarsız ağaçlar denmektedir (Fritts, 1976: 19). Dendrokronolojik çalışmalarda duyarlı ağaçlar tercih edilmelidir.

6.Eşleştirme Prensibi

Eşleştirme, dendrokronolojinin en önemli prensibidir (Fritts, 1976: 20). Eşleştirme; belirli bir yetiştirme ortamındaki, yöredeki veya bölgedeki ağaçların, benzer iklim koşullarından benzer şekilde etkilenerek, genişlikleri aynı yönde değişim gösteren yıllık halka oluşturması ile mümkün olmaktadır. Bu temele dayanarak, değişik ortamlardan alınan örneklerin yıllık halka grafikleri oluşturulmakta ve aynı yıllarda oluşan halkalar üst üste çakıştırılarak eşleştirmeler yapılmaktadır. Çevresel koşulların elverişli olduğu bazı yıllarda genç ağaçların ikinci bir halka oluşturduğu görülmektedir. Eşleştirme yöntemi diğer türlerdeki halka yapısının incelenmesiyle sonucun test edilmesini de sağlar. Böylece de daha doğru kronolojiler oluşturulmuş olur (Akkemik, 2004: 12; Fritts, 1976: 20)

7.Tekrarlama Prensibi

Ağaçlar, çevre koşullarına bağlı olarak bazı yıllarda halka oluşturmamakta, bazı yıllarda da çift halka oluşturmaktadır. Ana kronolojilerin elde edilmesine problem yaratan bu sorunun üstesinden gelmek için, bir ağaçtan birden çok ve bir yöreden de çok sayıda ağaçtan örnek alınmalı (ortalama 10 ağaç) ve eşleştirme yapılmalıdır. Bir ağaçtan bir artım kalemi yerine daha fazla sayıda kalem alınması, istatistiksel ilişkileri daha iyi yansıtacaktır (Akkemik, 2004: 13; Fritts, 1976: 23).

8.Standartlaştırma Prensibi

Standartlaştırma, dendrokronoloji biliminin özellikle de Dendroklimatoloji'nin temel prensiplerinden biridir. Yıllık halka genişlikleri, sadece çevresel koşullardan değil aynı zamanda ağacın yaşı, bulunduğu ormanın verimliliği gibi başka faktörler tarafından da etkilenmektedir. Yıllık halka genişliği ile iklim değişkenleri arasındaki

ilişkileri inceleyebilmek için diğer faktörlerin etkisinin, özellikle yaşa bağlı olarak meydana gelen etkinin, ortadan kaldırılması gerekmektedir. Bu amaçla yapılan işleme standartlaştırma, bu işlem sonucunda elde edilen yeni değerlere de yıllık halka indisleri denmektedir. Standartlaştırma sonucunda elde edilen kronolojilerin ortalaması alınarak ana kronolojiler elde edilmektedir (Akkemik, 2004: 13; Fritts, 1976: 25).

9. Model Oluşturma Prensibi

Büyüme, ağacın genetik yapısı ve çevresel faktörlerin fonksiyonu olarak ilerleyen biyolojik bir süreçtir. Bu ilişkileri ortaya koymak için, diyagram veya eşitlik şeklinde bir model oluşturmak mümkündür. Modeller; çok basit bir ifadeden, çok karmaşık denklemlere kadar değişik şekillerde olabilir ve literatür bilgilerine, arazi gözlemlerine, ölçme ve deneysel çalışmalara dayanır. Modeller, ölçülebilen ve matematiksel olarak ifade edilebilen yeni değişkenlerle sürekli değişebilir (Fritts, 1976: 25). Model oluşturmanın temel ilkesi, geçmiş dönemlere ilişkin tahminlerin sağlıklı olarak yapılabilmesi için, güncel ilişkilerin çok iyi yansıtılmasıdır (Akkemik, 2004: 13).

10. Kalibrasyon, Doğrulama ve Yeniden Oluşturma Prensibi

Çeşitli kuruluşlar tarafından aletsel rasatlarla elde edilen ve işlenen güncel iklim verileri ile aynı yıllarda oluşan yıllık halka genişliği arasındaki ilişkileri incelemek ve geçmiş dönemlerdeki iklim koşullarını (sıcaklık ve yağış değerleri gibi) tahmin etmek için bazı istatistiksel yöntemler kullanılmaktadır (Doğan, 2016: 193).

- Yıllık halka genişlikleri ile iklim değerlerinin karşılaştırılmasına *kalibrasyon* (calibration) denir.
- Yıllık halka verilerine dayanarak oluşturulan tahmini iklim değerlerinin aynı yıllardaki gerçek iklim değerleri ile karşılaştırmasının yapılmasına *doğrulama* (verification) denir.
- Aletsel iklim verilerinin olmadığı dönemlere ait iklim verilerinin yıllık halka analizlerine dayanarak tahmin edilmesine *yeniden oluşturma* (rekonstrüksiyon) denir (Fritts, 1976: 27; Akkemik, 2004: 14; Avcı, 2007: 19).

Dendrokronolojinin 10 temel prensibi incelendiğinde 5 tanesinin (Sınırlayıcı Faktörler, Ekolojik Amplitüd, Yer Seçimi, Duyarlılık, Tekrarlama) uygun yer ve ağaç seçimi ile ilgili olduğu anlaşılmaktadır. Dendrokronoloji araştırmalarında uygun yer ve ağaçların seçimi çalışmanın doğru sonuç vermesi için çok önemlidir. Bu nedenle

dendrokronoloji çalışmalarının ilk adımı, çalışmanın amacına uygun alanlardaki uygun ağaçları bulmaktır.

3.2.2. Fiziki Coğrafyada Dendrokronoloji Uygulamaları

Dendrokronolojinin uygulama alanları çok çeşitlidir. Bu uygulama alanlarının isimleri, farklı disiplinlerin isimlerinin başına “dendro” ön adının gelmesi ile oluşmuştur. Günümüzde dendrokronolojik yöntemler ile en çok araştırma yapılan konuların başında iklim çalışmaları geldiğinden en sık başvurulmuş uygulama alanı *dendroklimatolojidir*. Uygulama alanları içerisinde ayrıca *dendrojeomorfoloji*, *dendrohidroloji*, *dendroglasyoloji*, *dendroekoloji*, *dendroklimatografi*, *dendrovolkonoloji*, *dendroniveoloji*, *dendrokimya*, *dendroentemoloji*, *dendroarkeoloji*, *dendroastroloji* ve *dendropironoloji* yer almaktadır.

Dendrokronoloji günümüzde sadece bir yöntem değil, bir bilim dalı olarak kabul görmektedir. Bu nedenle adı geçen uygulama alanları, bu bilim dalının alt dallarını oluşturmaktadır. Dendrokronolojinin alt dallarının her biri, adını taşıdığı bilim dalı için önemli bilgiler sunmaktadır. Ağaçların yıllık halkalarından bir bölge için oluşturulan ana kronolojiler, coğrafyacılar ve doğa bilimleri ile ilgilenen diğer araştırmacılara, tarihçilere, sanat tarihçilerine ve arkeologlara yaptıkları çalışmalarda kullanabilecekleri önemli bilgiler verir (Doğan, 2016).

Bu bölümde dendrokronolojinin fiziki coğrafya alanında uygulanabilen alt dalları açıklanmıştır.

Dendrokronoloji ve Klimatoloji: Dendroklimatoloji

Şu ana kadar yapılan çalışmalar incelendiğinde dendrokronolojinin uygulama alanları içerisinde hem Türkiye’de hem de dünya genelinde en çok çalışma yapılan alan dendroklimatolojidir. Çünkü yıllık halka genişlikleri en çok sıcaklık ve yağıştan etkilenmektedir (Akkemik, 2004: 178).

Ağaçların yıllık halkalarını kullanarak geçmiş iklimleri yeniden inşa etme bilimi, dendroklimatoloji olarak bilinir. Elde edilen sonuçların haritalanması amacıyla yıllık halka analizlerinin kullanılması da dendroklimatografi olarak tanımlanır (Fritts, 1976).

Dendroklimatoloji alanında;

- Geçmiş dönemlere ait kurak ve nemli yılların saptanması,
- Uzun dönemli iklim değişimlerinin saptanması,

- Geniş alanların iklim özelliklerini etkileyen büyük atmosfer salınımlarının (El Nino: ENSO, Kuzey Atlantik Salınımı: NAO, Arktik Salınım: AO) bölgesel etkilerinin ortaya konulması (sinoptik dendrokronoloji),
- Don olaylarının saptanması konuları üzerinde çalışmalar yapılabilmektedir.

Dendroklimatoloji alanında Türkiye iklimi üzerine önemli çalışmalar (Akkemik, 2000; Köse vd., 2011; Touchan vd., 2005; Yaman ve Sarıbaş, 2004) yapılmıştır.

Dendrokronoloji ve Jeomorfoloji: Dendrojeomorfoloji

Ağaçları veya tüm ormanı etkileyen her olay, sürgünler ve yıllık halka yapısına yansımaktadır (Akkemik, 2004: 87). Ağaçları etkileyen jeomorfolojik olayların halkalara yansıyan izleri, dendrokronolojik yöntemler ile analiz edildiğinde ağacı etkileyen olayın tarihi tespit edilebilmekte ve geçmiş dönemlere ait çevresel koşullar hakkında önemli bilgiler elde edilebilmektedir. Yeryüzünün şekillenmesinde rolü olan belli başlı etken ve süreçlerin ağaçların yıllık halkalarının kullanılarak tarihlendirilmesine Dendrojeomorfoloji adı verilmektedir (Schweingruber, 1989: 176).

Dendrojeomorfoloji'nin uygulama alanları şu şekildedir;

- Buzul Araştırmaları (Dendroglasyoloji): Dendrokronolojinin ağaç halkalarını kullanarak buzul süreçlerinin gelişimini ele alan ve tarihlendiren dalı Dendroglasyoloji'dir (Schweingruber, 1989). Buzul araştırmalarında, morenlerin tarihlendirilmesi, buzul yayılış alanının belirlenmesi, buzul gerileme oranlarının, hızlarının ve çekilme alanlarının belirlenmesi konularında dendrokronolojik yöntemlerden faydalanılır (Avcı, 2013: 391).
- Deprem Araştırmaları (Dendroseismoloji): Ağaçların yıllık halkalarını kullanarak depremlerin tarihini ve büyüklüğünü belirleyen alan Dendroseismoloji'dir. Depremler sonrası ağacın hidrolojik koşullarının değişimi, gövde eğilmesi, gövde, kök ve dal kopması gibi olayların izleri takip edilerek depremler hakkında bilgi elde edilmeye çalışılır. Depremleri belirlemek için ağaç halkaları kullanmanın başlıca zorluklarından biri, olayı kaydeden ağacı bulmaktır (Bekker, 2010: 394)
- Volkan Araştırmaları (Dendrovolkanoloji): Volkanik faaliyetlerin izlerinin dendrokronolojik yöntemler kullanılarak aranmasına ve volkanik faaliyetlerin tarihlendirilmesine dendrovolkanoloji denir (Avcı, 2013: 393).

- Heyelan Çalışmaları: Heyelan alanlarında heyelan topuğu veya aynası üzerindeki ağaçlardan örnek alarak heyelanın meydana geldiği yıl hatta mevsim saptanabilmekte ve heyelanın etkilediği alanın sınırları belirlenebilmektedir (Avcı, 2013: 398).
- Çığ Araştırmaları: Ağaçlar enkaz akışları ve heyelan olaylarında olduğu gibi çığ olaylarını da yaşamları süresince kaydederler. Bu yüzden, dendrokronolojik metotlar kullanılarak çığ olaylarının meydana geldiği zaman belirlenebilmektedir (Köse vd., 2010) Bu konuda yapılan çalışmaların çoğu, çığın bitki örtüsüne verdiği hasarı inceler (Luckman, 2010: 28)
- Kumul Hareketleri: Kumullardaki ilerleme ve gerileme zamanlarının belirlenmesinde dendrojeomorfolojik yöntemler kullanılmaktadır.
- Flüvyal Süreçlerin Tarihlendirilmesi: Dendrojeomorfolojik yöntemler ile akarsu yatakları ya da taşkın ovalarında, akarsuların aşındırma ve biriktirme faaliyetleri tarihlendirilebilir. Akarsular çeşitli nedenlerle yataklarını değiştirdiğinde, akarsu kenarında bulunan ağaçlar akarsu dolguları altında kalabilir. Bu ağaçlardan yıllık halka analizleri yapılarak, akarsuyun yatağını değiştirdiği yıllar saptanabilir (Akkemik, 2004: 195; Doğan, 2016: 213).
- Deniz ve Göllerin Seviye Değişimlerinin Belirlenmesi: Deniz ya da göl seviyelerindeki değişimlerin belirlenmesinde dendrokronoloji yöntemi kullanılabilir. Bazıları küresel bazıları da bölgesel boyutta olan seviye değişimlerinin belirlenmesinde, diğer yöntemler yanında alandaki vejetasyon ve ağaçların yıllık halka genişliğindeki değişimlerden de faydalanılmaktadır (Avcı, 2007: 161; Avcı, 2013: 400).
- Enkaz Akışı ve Kaya Düşmesi Çalışmaları: Dendrojeomorfolojik çalışmalarla kaya düşmelerinin frekansı, büyüklüğü ve etkilendiği alanın belirlenmesiyle, bu olaylarla ilgili modellemeler de yapılabilmektedir (Avcı, 2013: 396).

Dendrokronoloji ve Hidroloji: Dendrohidroloji

Geçmişte veya günümüzde deniz, göl ve akarsulara yakın alanlarda bulunan ağaçlardan alınan örneklerle dendrohidroloji çalışmaları yapılmaktadır. Bu çalışmalar ile akarsuların akıntı düzeylerinin değişiminin, taban suyu seviyesindeki değişimlerin, nehir yataklarındaki değişimlerin ve göl oluşumlarının saptanması konularında çalışmalar yapılmaktadır (Akkemik, 2004: 195).

Bitki Örtüsü Çalışmalarında Dendrokronoloji

Dendrokronoloji, orman ekosisteminin anlaşılması, orman örtüsünün gelişimi, iklim değişikliğine bağlı olarak meydana gelen ağaç ölçümleri ve/veya gençleşmeleri, ormanın tür bileşimindeki değişimler gibi konulara sıklıkla kullanılan bir yöntemdir. Bunun yanı sıra bitki örtüsü dağılışının ve bu dağılıştta meydana gelen değişimlerin belirlenmesinde dendrokronolojik yöntemler kullanılmaktadır (Doğan, 2016: 214).

Dendrokronolojik yöntemler kullanılarak, yangınların coğrafı dağılışı ve meydana geldiği yıllar yüzlerce yıl sonra bile belirlenebilmektedir. Orman yangınlarının en doğru şekilde ortaya çıkarılması, ağaçlardaki yangın yaralarının doğru bir şekilde tarihlenmesiyle mümkündür. Belirli bir bölgedeki ağaçlardan yeterli sayıda örnek alınarak yangın sayısı ve kaç yıllık periyotlarda çıktığı saptanabilir (Akkemik, 2004: 200).

Dendrokronoloji ve Ekoloji: Dendroekoloji

Dendroekoloji, belirli bir yöre ve bölgelerin ekolojik koşulları altında yıllık halka gelişimi ve ekolojik özellikler arasındaki ilişkileri inceleyen alt bilim dalıdır. Doğal ekolojik koşulların yıllık halka gelişimine etkisi kadar insan kaynaklı faktörler de yıllık halkaları etkiler (Akkemik, 2004: 202). Dendroekoloji alanında hava kirliliğinin yıllık halkalar üzerine etkileri ile ilgi çalışmalar yapılabilmektedir.

4. SAMSUN'UN ANITSAL NİTELİĞE SAHİP AĞAÇLARI

4.1. Samsun İlindeki Tescilli Anıt Ağaçlar

Samsun ilinde anıt ağaç statüsü ile tescillenerek koruma altına alınmış 25 münferit ağaç ve 1 adet ağaç grubu bulunmaktadır (Tablo 4.1).

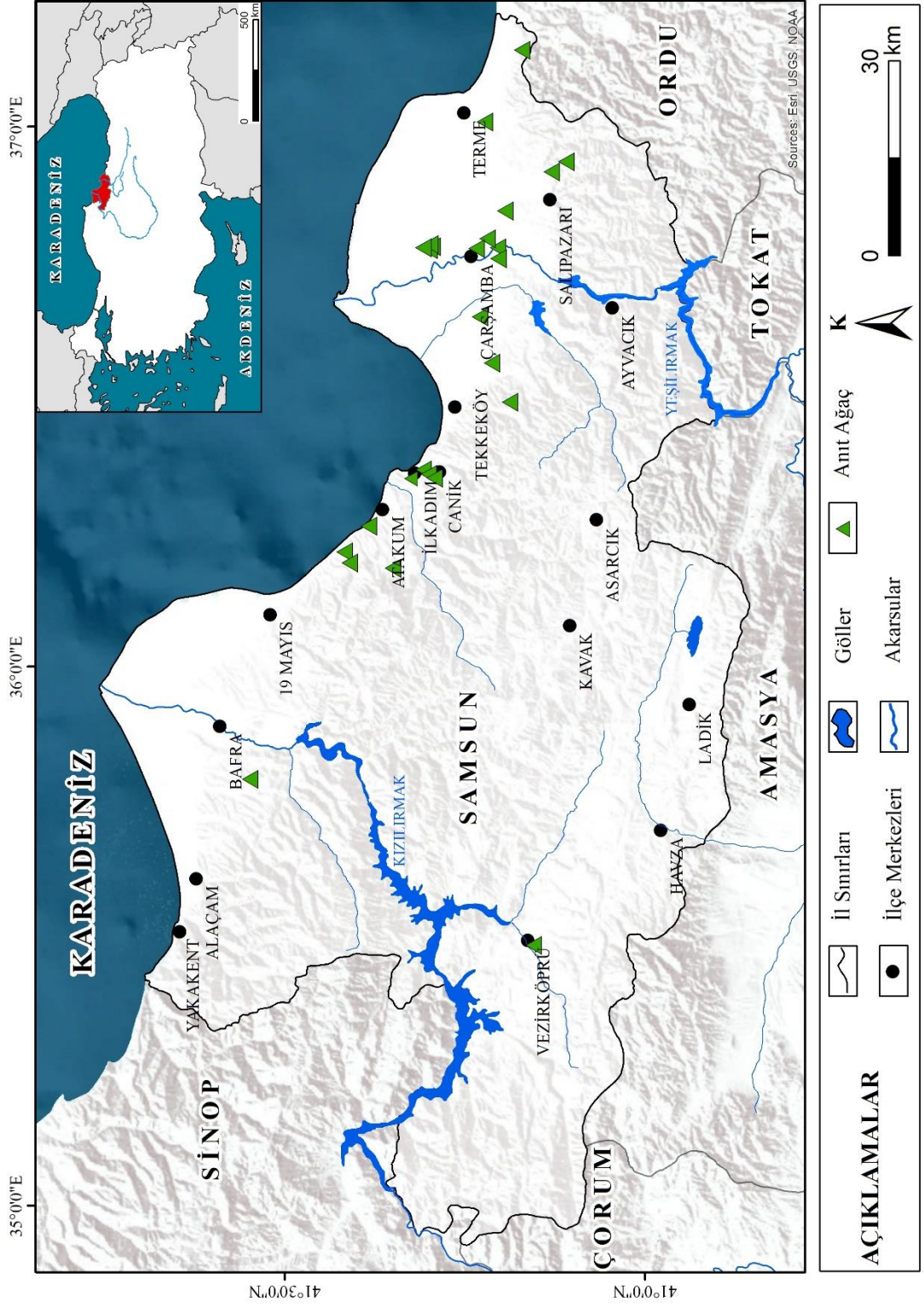
Tablo 4.1. Samsun ilindeki tescilli anıt ağaçlara ait bilgiler (Samsun Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü)

Sıra No	İlçe	Mahalle	Tür	Yaş	Boy	Tepe Çapı	Gövde Çapı
1	Atakum	Çakır Yalı	Doğu Çınarı	180	22	20	215
2	Atakum	Çakır Yalı	Doğu Çınarı	180	20,5	15,4	195
3	Atakum	Yukarıaksu	Doğu Çınarı	220	31	30,65	185
4	İlkadım	Hançerli	Doğu Çınarı	175	28,5	25,5	160
5	İlkadım	Kale	Doğu Çınarı	175	31	15,5	140
6	İlkadım	Pazar	Doğu Çınarı	175	32	21,4	130
7	Tekkeköy	Bakacak	Dişbudak	120	16,5	14,7	125
8	Çarşamba	Çay	Doğu Çınarı	600	35,5	28	310
9	Çarşamba	Hasanbahçe	Doğu Çınarı	600	29	23,3	290
10	Çarşamba	Kirazlık Çay	Doğu Çınarı	600	36	31,6	225
11	Çarşamba	Kızılot	Dişbudak	125	20,2	22,9	130
12	Çarşamba	Kızılot	Dişbudak	125	29	24	140
13	Çarşamba	Kızılot	Dişbudak	125	23	20,8	145
14	Çarşamba	Kızılot	Doğu Çınarı	800	27,5	29,5	410
15	Çarşamba	Yaycıla	Gürgen	170	25	26,5	105
16	Çarşamba	Bafracalı	Doğu Çınarı	350	35	31	205
17	Terme	Kozluk	Adi Ceviz	150	14,5	15,75	110
18	Terme	Oğuzlar	Dişbudak	350	19	27,4	120
19	Vezirköprü	Orta Cami	Doğu Çınarı	275	26	25,1	180
20	Çarşamba	Dikbıyık	Dişbudak	100	15	14	100
21	Terme	Mescitli	Doğu Çınarı	700	32	31	262
22	Bafra	Gökçe ağaç	Saçlı Meşe	185	28	23,5	142
23	Tekkeköy	Hamalı	Doğu Çınarı	900	22	25	370
24	Atakum	Büyükoyunca	Doğu Çınarı	210	28	27	210
25	Terme	Fenk	Doğu Çınarı	545	25	33	237
26	İlkadım	Kılıçdede					Gazi Parkı'ndaki ağaçlar

Tablo 4.1.'de yaş, boy, tepe çapı ve 130 cm yükseklikte çap uzunluğu gibi fiziksel özellikleri ile verilen ve Samsun'un farklı yerlerinde münferit haliyle tescilli olan 25 ağacın 16 tanesi Doğu Çınarı, 6 tanesi Dişbudak, 1 tanesi Gürgen, 1 tanesi Adi Ceviz ve 1 tanesi de Saçlı Meşe tür ve cinslerine ait ağaçlardır. Bu durum, Samsun ilindeki tescilli ağaçların büyük çoğunluğunun Doğu Çınarı türüne ait ağaçlar olduğunu göstermektedir. Tescilli ağaçların dağılış haritası incelendiğinde büyük çoğunluğun ilin kuzey kesiminde ve yer aldığı görülmektedir (Şekil 4.1).

Samsun ilinde anıt ağaç tescil işlemleri Samsun Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Tabiat Varlıklarını Koruma İşlerinden Sorumlu Şube Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Şube müdürlüğüne yapılan başvurular ise genellikle vatandaşlar tarafından yapılmaktadır. Başvurular üzerine, içerisinde orman işletme şeflerinin de yer aldığı bir ekip ile ağaçlar üzerinde ölçümler yapılmakta ve ölçüm sonuçları şube müdürlüğü kurullarında değerlendirilmektedir. Değerlendirme sonucunda anıtsal değer taşıdığına karar verilen ağaçlar, anıt ağaç olarak ayrılmakta ve tescil kazanmaktadır.

Samsun, 25 tescilli anıt ağaç ve 1 tescilli ağaç grubu ile anıt ağaç varlığı bakımından Türkiye illeri arasında 31. sırada yer almaktadır. Bu durum, Samsun anıtsal değer taşıyan ağaçların az olduğunu değil, anıt ağaç tespit çalışmalarına yeteri kadar önem verilmediğini göstermektedir. İl genelinde yapılacak yeni çalışmalar ile bu sayı zaman içerisinde artacaktır.

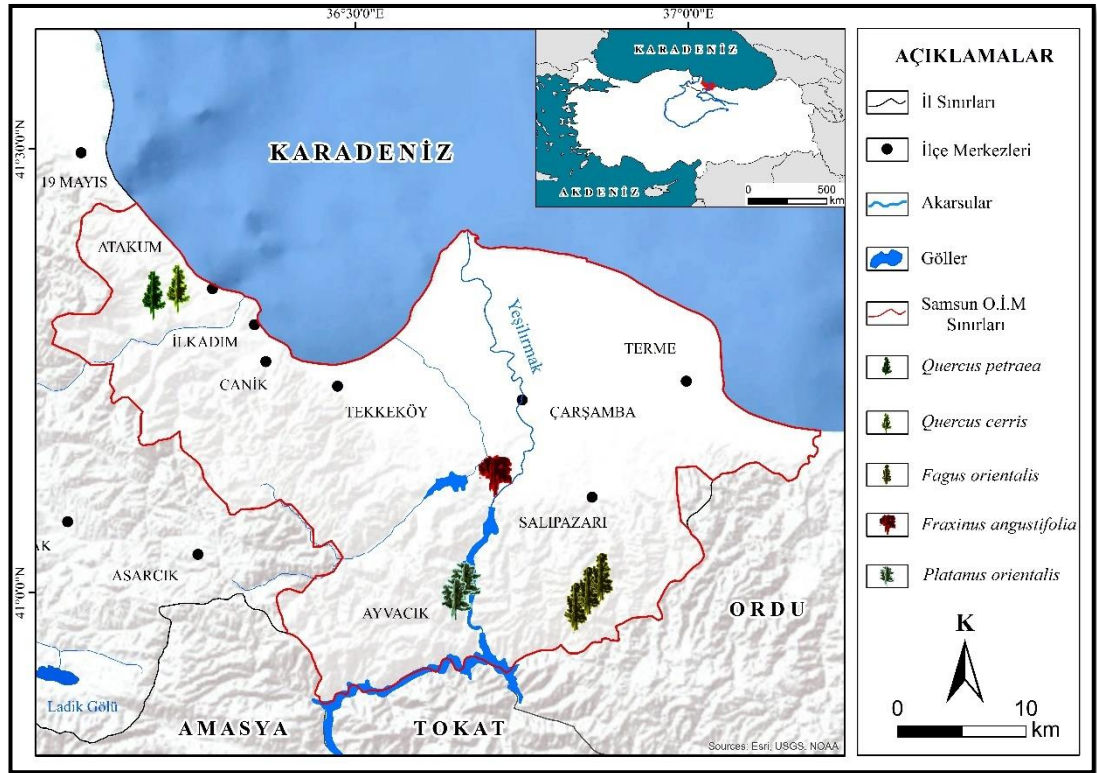

Şekil 4.1. Samsun ilindeki tescilli anıt ağaçların dağılışı haritası

4.2. Samsun Orman İşletme Müdürlüğü Sınırlarındaki Anıtsal Niteliğe Sahip Ağaçlar

Samsun Orman İşletme Müdürlüğü'ne ait çalışma alanında 5 türe ait toplam 8 adet anıtsal niteliğe sahip ağaç tespit edilmiştir. Bu ağaçların 7 tanesi anıt ağaç, 1 tanesi ise aday anıt ağaç olacak değere sahiptir.

Salıpazarı ilçesinde Doğu Kayını (*Fagus orientalis*) türüne ait 3 anıtsal ağaç, Ayvacic ilçesinde Doğu Çınarı (*Platanus orientalis*) türüne ait 2 anıtsal ağaç, Çarşamba ilçesinde Sivri Meyveli Dişbudak (*Fraxinus angustifolia*) türüne ait 1 anıtsal ağaç, Atakum ilçesinde Sapsız Meşe (*Quercus petraea*) türüne ait 1 anıtsal ağaç ve Saçlı Meşe (*Quercus cerris*) türüne ait 1 anıtsal ağaç tespit edilmiştir (Şekil 4.2). Bu ağaçlara ait takson, fiziksel özellikler ve konum bilgileri tabloda ayrıntılı olarak açıklanmıştır (Tablo 4.2).

Şekil 4.2. Samsun Orman İşletme Müdürlüğü çalışma sahasında tespit edilen anıtsal ağaçlar

Tablo 4.2. Samsun Orman İşletme Müdürlüğü çalışma sahasında tespit edilen anıtsal ağaçlara ait bilgiler

No	Türkçe Adı	Bilimsel Adı	Yaş (Yıl)	Boy (m)	Çap (cm)	Tepe Çapı (m)	İlçe	Mahalle	İşletme Müdürlüğü	Kod	Koordinat	
											X	Y
1	Saçlı Meşe	<i>Quercus cerris</i>	150	20	98	28	Atakum	Alanlı	Samsun	MI – 55 / Atakum / 01 (Alanlı)	41.332340	36.218860
2	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	425	14	114	15,5	Atakum	Meyvalı	Samsun	Mz – 55 / Atakum / 02 (Meyvalı)	41.326210	36.181993
3	Sivri Meyveli Dişbudak	<i>Fraxinus angustifolia</i>	180	23	152	35,5	Çarşamba	Kurtahmetli	Samsun	Dşsm – 55 / Çarşamba /01 (Kurtahmetli)	41.105117	36.692229
4	Doğu Çınarı	<i>Platanus orientalis</i>	340	27	171	20,5	Ayvacık	Orhangazi	Samsun	Çn – 55 / Ayvacık / 01 (Orhangazi)	40.988460	36.629870
5	Doğu Çınarı	<i>Platanus orientalis</i>	285	17,5	127	15,5	Ayvacık	Orhangazi	Samsun	Çn – 55 / Ayvacık / 02 (Orhangazi)	40.988000	36.631000
6	Doğu Kayını	<i>Fagus orientalis</i>	205	26	127	20	Salıpazarı	Tahnal	Samsun	Kn – 55 / Salıpazarı / 01 (Tahnal)	40.955858	36.791397
7	Doğu Kayını	<i>Fagus orientalis</i>	240	26,5	152	20	Salıpazarı	Tahnal	Samsun	Kn – 55 / Salıpazarı / 02 (Tahnal)	40.956192	36.791788
8	Doğu Kayını	<i>Fagus orientalis</i>	195	25,5	120	20,5	Salıpazarı	Tahnal	Samsun	Kn – 55 / Salıpazarı / 03 (Tahnal)	40.956524	36.792185

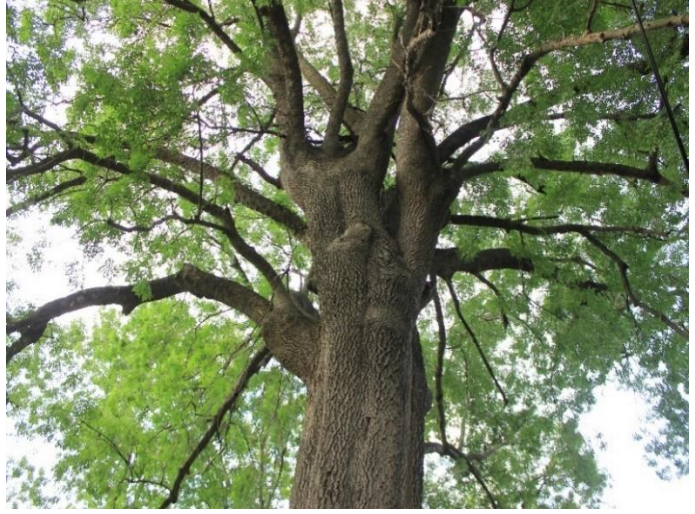
ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Saçlı Meşe				Kod No: M1 – 55 / Atakum / 01 (Alanlı)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus cerris</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Yahya Bey Meşesi				İlçe: Atakum			
Ölçüm Tarihi: 16.08.2021				Mahalle: Alanlı			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Samsun			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.332340				Mevkii:			
Boylam: 36.218860				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
171		-		-		1	5
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
20	150	18	20,5	3,40	3,10	108	98
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış: X		Budanmış:	Özellik: Yok
Sağlık Durumu	Sağlıklı: X	Böcek: Mantar:	Tepe Çökmesi		Yaralı:		Kovuk:
			Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Gen.: cm	Kovuklu Yerin Çevresi: cm
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puanı: 27 ŞAD 27 > MAD 24					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.3. M1 – 55 / Atakum / 01 (Alanlı) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Sapsız Meşe				Kod No: Mz – 55 / Atakum / 02 (Karaoyumca)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus petraea</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Dinçer Meşesi				İlçe: Atakum			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Karaoyumca			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Samsun			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.326210				Mevkii:			
Boylam: 36.181993				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
252		-		-		6	5
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
14	425	15,5	14,2	400	360	127	114
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal:		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış: X		Budanmış:	Özellik: Yok
Sağlık Durumu	Sağlıklı: X	Böcek: Mantar:	Tepe Çökmesi		Yaralı:	Kovuk:	
			Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Kovuklu Yerin Çevresi: cm	
				-	-	Gen.: cm	Genişliği: cm
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puanı: 36 ŞAD 36 > MAD 24					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.4. Mz – 55 / Atakum / 02 (Meyvalı) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ								
Tür Adı (Türkçe): Sivri Meyveli Dişbudak				Kod No: Dşsm – 55 / Çarşamba /01 (Kurtahmetli)				
Tür Adı (Bilimsel): <i>Fraxinus angustifolia</i>				İl: Samsun				
Önerilen Adı: Şapkalı Dişbudak				İlçe: Çarşamba				
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Kurtahmetli				
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Samsun				
Pafta No:				Seri:				
Enlem: 41.105117				Mevkii:				
Boylam: 36.692229				Bölme No:				
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer	
33		-		-		6	3	
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)		
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	
23	180	33	35,5	550	480	175	152	
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:		
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok		
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış: X		Budanmış:	Özellikli: Yok	
Sağlık Durumu		Sağlıklı: X		Böcek: Mantar:		Tepe Çökmesi	Yaralı: Yok	Kovuk: Yok
						Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 41 ŞAD 41 > MAD 15						
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.						
Diğer Açıklamalar ve Öneriler								
								

Şekil 4.5. Dşsm – 55 / Çarşamba /01 (Kurtahmetli) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Doğu Çınarı				Kod No: Çn – 55 / Ayvacık / 01 (Orhangazi)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Platanus orientalis</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Çeşmeli Çınar				İlçe: Ayvacık			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Orhangazi			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Samsun			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 40.988460				Mevkii:			
Boylam: 36.629870				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
90		-		-		6	6
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
27	340	20,5	19,5	600	540	190	171
Mülkiyet Durumu	Özel:		Tüzel:		Devlet: X		
Gövde Özellikleri	Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok		
Genel Görünüm	Düzgün: X		Budanmamış:		Budanmış: X	Özellik: Yok	
Sağlık Durumu	Sağlıklı:	Böcek: Mantar:	Tepe Çökmesi		Yaralı:	Kovuk: Var	
			Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Kovuklu Yerin Çevresi: 600 cm	
				-	-	Gen.: cm	Genişliği: 170 cm
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 43 ŞAD 43 > MAD39					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.6. Çn – 55 / Ayvacık / 01 (Orhangazi) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ								
Tür Adı (Türkçe): Doğu Çınarı				Kod No: Çn – 55 / Ayvacık / 02 (Orhangazi)				
Tür Adı (Bilimsel): <i>Platanus orientalis</i>				İl: Samsun				
Önerilen Adı: Eğri Çınar				İlçe: Ayvacık				
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Orhangazi				
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Samsun				
Pafta No:				Seri:				
Enlem: 40.988000				Mevkii:				
Boylam: 36.631000				Bölme No:				
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer	
90		-		-		6	6	
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)		
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	
17,5	285	15,5	14,5	430	400	136	127	
Mülkiyet Durumu		Özel:		Tüzel:		Devlet: X		
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok		
Genel Görünüm		Düzgün:		Budanmamış:		Budanmış: X	Özellik: Yok	
Sağlık Durumu		Sağlıklı		Böcek: Mantar:		Tepe Çökmesi		Yaralı:
						Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm
						Gen.: cm	Genişliği 120 cm	
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 31 ŞAD 31 < MAD 39						
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri								
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Aday Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.						
								

Şekil 4.7. Çn – 55 / Ayvacık / 02 (Orhangazi) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Doğu Kayını				Kod No: Kn – 55 / Salıpazarı / 01/ (Tahnal)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Fagus orientalis</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Köklü Kayın				İlçe: Salıpazarı			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Tahnal			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Samsun			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 40.955858				Mevkii:			
Boylam: 36.791397				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
1065		-		-		2	1
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
26	205	20	20,5	450	400	143	127
Mülkiyet Durumu	Özel:			Tüzel:		Devlet: X	
Gövde Özellikleri	Dipte Çatal: Yok			-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm	Düzgün: X			Budanmamış: X		Budanmış:	Özellik: Kök Şekillenmesi
Sağlık Durumu	Sağlıklı	Böcek: Mantar:	Tepe Çökmesi		Yaralı:		Kovuk:
			Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Gen.: cm	Kovuklu Yerin Çevresi: cm
	X		-	-			
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri	Tescilli değil. Anıtsal Değer: 37 ŞAD 37 > MAD 15						
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler	Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.						
							

Şekil 4.8. Kn – 55 / Salıpazarı / 01/ (Tahnal) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Doğu Kayını				Kod No: Kn – 55 / Salıpazarı / 02/ (Tahnal)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Fagus orientalis</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Damarlı Kayın				İlçe: Salıpazarı			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Tahnal			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Samsun			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 40.956192				Mevkii:			
Boylam: 36.791788				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
1063		-		-		2	1
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
26	240	20	19	550	480	175	152
Mülkiyet Durumu		Özel:		Tüzel:		Devlet:	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış: X		Budanmış:	Özellik: Yok
Sağlık Durumu	Sağlıklı	Böcek: Mantar:	Tepe Çökmesi		Yaralı:		Kovuk:
			Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Gen.: cm	Kovuklu Yerin Çevresi: cm
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Değer: 40 ŞAD 40 > MAD 15					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.9. Kn – 55 / Salıpazarı / 02/ (Tahnal) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Doğu Kayını				Kod No: Kn – 55 / Salıpazarı / 03/ (Tahnal)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Fagus orientalis</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Nazlı Kayın				İlçe: Salıpazarı			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Tahnal			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Samsun			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 40.956524				Mevkii:			
Boylam: 36.792185				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
1062		-		-		2	1
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
25,5	195	20,5	18	420	380	133	120
Mülkiyet Durumu		Özel:		Tüzel:		Devlet: X	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün:		Budanmamış X	Budanmış:	Özellik: Yok	
Sağlık Durumu		Sağlıklı:	Böcek: Mantar:	Tepe Çökmesi		Yaral:	Kovuk:
				Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Gen.: cm
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Değer: 28 ŞAD 28 > MAD 15					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.10. Kn – 55 / Salıpazarı / 03/ (Tahnal) kodlu ağaca ait envanter karnesi

KOD	TÜRKÇE ADI	BİLİMSEL ADI	ÇAP (cm)	TAHMİNİ YAŞ (Yıl)
Kn – 55 / Salıpazarı / 01/ (Tahnal)	Doğu Kayını	<i>Fagus orientalis</i>	127	205
Kn – 55 / Salıpazarı / 02/ (Tahnal)	Doğu Kayını	<i>Fagus orientalis</i>	152	240
Kn – 55 / Salıpazarı / 03/ (Tahnal)	Doğu Kayını	<i>Fagus orientalis</i>	120	195
Kn – 55 / Salıpazarı / 04/ (Tahnal)	Doğu Kayını	<i>Fagus orientalis</i>	105	155
Kn – 55 / Salıpazarı / 05/ (Tahnal)	Doğu Kayını	<i>Fagus orientalis</i>	76	130
Kn – 55 / Salıpazarı / 06/ (Tahnal)	Doğu Kayını	<i>Fagus orientalis</i>	90	190
Kn – 55 / Salıpazarı / 07/ (Tahnal)	Doğu Kayını	<i>Fagus orientalis</i>	70	175
Kn – 55 / Salıpazarı / 08/ (Tahnal)	Doğu Kayını	<i>Fagus orientalis</i>	85	255
Kn – 55 / Salıpazarı / 09/ (Tahnal)	Doğu Kayını	<i>Fagus orientalis</i>	108	175
Kn – 55 / Salıpazarı / 10/ (Tahnal)	Doğu Kayını	<i>Fagus orientalis</i>	105	155

Şekil 4.11. Salıpazarı ilçesi Tahnal Mahallesi’nde ölçümleri yapılan doğu kayını ağaçlarının özellikleri

Salıpazarı ilçesi Tahnal Mahallesi’nde tespit edilen yaşlı Doğu Kayını ormanında 15’den fazla ağaç üzerinde ölçüm yapılmıştır. Ölçüm yapılan ağaçlar arasında fiziksel özellikleri ve görsel ayrıcalıkları sebebiyle yalnızca 3 tanesi anıtsal ağaç olarak kaydedilmiş ve envanter karnesi oluşturulmuştur. Bunlar Köklü Kayın, Damarlı Kayın ve Nazlı Kayın adı verilen ağaçlardır.

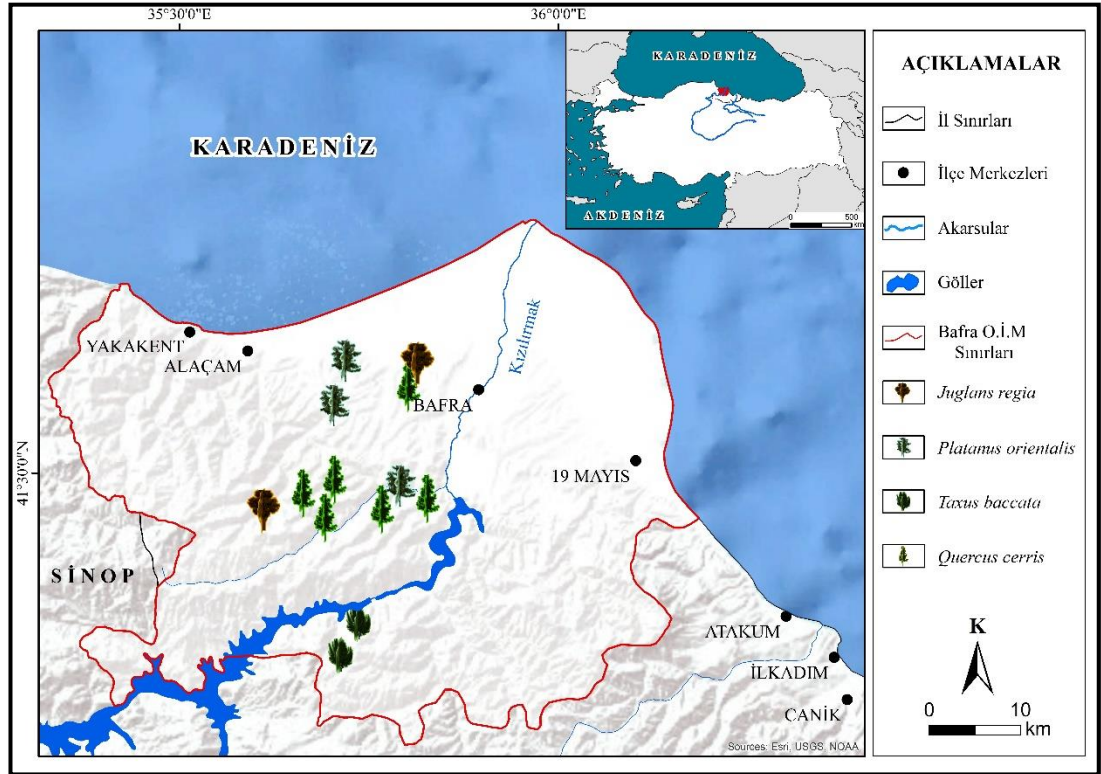
Ormanlık alanda ölçümü yapılan diğer ağaçlar arasından kayda değer olanlarının bilgileri tabloda sunulmuştur (Şekil 4.11). Bu ağaçlar anıt ağaç olarak kaydedilecek değere sahip olmasa da bilimsel açıdan değerli ağaçlardır. Orman üst sınırında yer alan bu alandaki Doğu Kayını türüne ait ağaçlar dendroklimatolojik yöntemlerle yapılacak çalışmalar neticesinde yörenin geçmiş dönemlerdeki iklimi hakkında önemli bilgi verebilecek ağaçlardır.

Ağaçların orman üst sınırında yer alması sebebiyle sıcaklığın ağaçların büyümesi esnasında yıllık halka gelişimi üzerindeki etkilerini incelemek mümkündür. Bu nedenle bu saha bilimsel açıdan büyük önem arz etmektedir. Ağaçların orman üst sınırında yer alması, bölgede Orman Genel Müdürlüğü tarafından henüz gençleştirme çalışmaları yapılmamış olması, Doğu Kayını türüne ait ağaçlarda yıllık halkaların kısmen daha belirgin olması ve yaşlı ağaç sayısının fazla olması sebebiyle saha dendrokronoloji çalışmaları için uygun bir alandır.

4.3. Bafra Orman İşletme Müdürlüğü Sınırlarındaki Anıtsal Niteliğe Sahip Ağaçlar

Bafra Orman İşletme Müdürlüğü'ne ait çalışma alanında 4 türe ait toplam 13 adet anıtsal niteliğe sahip ağaç tespit edilmiştir. Bu ağaçların 9 tanesi anıt ağaç, 4 tanesi ise aday anıt ağaç olacak değere sahiptir.

Bafra ilçesinde Saçlı Meşe (*Quercus cerris*) türüne ait 6 anıtsal ağaç, Doğu Çınarı (*Platanus orientalis*) türüne ait 1 anıtsal ağaç, Adi Ceviz (*Juglans regia*) türüne ait 2 anıtsal ağaç, Adi Porsuk (*Taxus baccata*) türüne ait 2 anıtsal ağaç ve Alaçam ilçesinde Doğu Çınarı (*Platanus orientalis*) türüne ait 2 anıtsal ağaç tespit edilmiştir (Şekil 4.12). Alaçam'da tespit edilen ve tahmini yaşı 625 olarak hesaplanan Bayraklı Çınar, bu çalışmada tespit edilen en yaşlı ağaç olma özelliğine sahiptir. Ağaçlara ait takson, fiziksel özellikler ve konum bilgileri tabloda ayrıntılı olarak açıklanmıştır (Tablo 4.3).

Şekil 4.12. Bafra Orman İşletme Müdürlüğü çalışma sahasında tespit edilen anıtsal ağaçlar

Tablo 4.3. Bafra Orman İletme Müdürlüğü çalışma sahasında tespit edilen anıtsal ağaçlara ait bilgiler

No	Türkçe Adı	Bilimsel Adı	Yaş (Yıl)	Boy (m)	Çap (cm)	Tepe Çapı (m)	İlçe	Mahalle	İşletme Müdürlüğü	Kod	Koordinat	
											X	Y
1	Saçlı Meşe	<i>Quercus cerris</i>	120	20	79	16,5	Bafra	Kamberli	Bafra	MI – 55 / Bafra / 01 (Kamberli)	41.468788	35.778151
2	Doğu Çınarı	<i>Platanus orientalis</i>	240	21	159	10,5	Bafra	İlyaslı	Bafra	Çn – 55 / Bafra / 02 (İlyaslı)	41.473779	35.771636
3	Saçlı Meşe	<i>Quercus cerris</i>	285	20	115	20	Bafra	İlyaslı	Bafra	MI – 55 / Bafra / 03 (İlyaslı)	41.469748	35.766660
4	Adi Ceviz	<i>Juglans regia</i>	385	11	127	13	Bafra	Çulhakoca	Bafra	Cv – 55 / Bafra / 04 (Çulhakoca)	41.471531	35.652861
5	Saçlı Meşe	<i>Quercus cerris</i>	355	12	127	10,5	Bafra	Çulhakoca	Bafra	MI – 55 / Bafra / 05 / (Çulhakoca)	41.471603	35.653219
6	Saçlı Meşe	<i>Quercus cerris</i>	180	12	105	11	Bafra	Çulhakoca	Bafra	MI – 55 / Bafra / 06 / (Çulhakoca)	41.477126	35.667880
7	Saçlı Meşe	<i>Quercus cerris</i>	125	25,5	92	19	Bafra	Kanlıgüney	Bafra	MI – 55 / Bafra / 07 / (Kanlıgüney)	41.444479	35.672282
8	Adi Porsuk	<i>Taxus baccata</i>	380	12	136	10	Bafra	Akalan	Bafra	P – 55 / Bafra / 08 (Akalan)	41.333578	35.699387
9	Adi Porsuk	<i>Taxus baccata</i>	130	13	76	10	Bafra	Akalan	Bafra	P – 55 / Bafra / 09 (Akalan)	41.335745	35.701725
10	Adi Ceviz	<i>Juglans regia</i>	210	13	95	16	Bafra	Kelikler	Bafra	Cv – 55 / Bafra / 10 (Kelikler)	41.594236	35.798316
11	Saçlı Meşe	<i>Quercus cerris</i>	160	12	79	13,5	Bafra	Kelikler	Bafra	MI – 55 / Bafra / 11 (Kelikler)	41.583418	35.799296
12	Doğu Çınarı	<i>Platanus orientalis</i>	625	19	318	24	Alaçam	Yenice	Bafra	Çn – 55 / Alaçam / 1 (Yenice)	41.583418	35.799296
13	Doğu Çınarı	<i>Platanus orientalis</i>	445	20	254	22,5	Alaçam	Yenice	Bafra	Çn – 55 / Alaçam / 2 (Yenice)	41.598692	35.705254

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ								
Tür Adı (Türkçe): Saçlı Meşe			Kod No: M1 – 55 / Bafra / 01 (Kamberli)					
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus cerris</i>			İl: Samsun					
Önerilen Adı: Huysuz Meşe			İlçe: Bafra					
Ölçüm Tarihi:			Mahalle: Kamberli					
Ölçen(ler):			Orman İşletme Müdürlüğü: Bafra					
Pafta No:			Seri:					
Enlem: 41.468788			Mevkii:					
Boylam: 35.778151			Bölme No:					
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer	
290		-		-		3	4	
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)		
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi		Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
20	120	16,5	16	300		250	95	79
Mülkiyet Durumu		Özel:		Tüzel:		Devlet: X		
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok		
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış: X		Budanmış:	Özellik: Yok	
Sağlık Durumu		Sağlıklı		Böcek: Mantar: X		Tepe Çökmesi	Yaralı:	Kovuk:
						Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan :28 ŞAD 28 > MAD 24						
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri								
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.						

Şekil 4.13. M1 – 55 / Bafra / 01 (Kamberli) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Doğu Çınarı				Kod No: Çn – 55 / Bafra / 02 (İlyaslı)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Platanus orientalis</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Sarmaşık Çınar				İlçe: Bafra			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: İlyaslı			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Bafra			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.473779				Mevkii:			
Boylam: 35.771636				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
92		-		-		5	5
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
21	240	10,5	10,5	540	500	171	159
Mülkiyet Durumu		Özel:		Tüzel:		Devlet: X	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün:		Budanmamış:	Budanmış: X	Özellik: Yok	
Sağlık Durumu		Sağlıklı:	Böcek: Mantar:	Tepe Çökmesi		Yaralı:	Kovuk: Var
				Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Kovuklu yerin Çevresi: 500 cm
						Gen.: cm	Genişliği: 100 cm
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 30 ŞAD 30 < MAD 39					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Aday Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.14. Çn – 55 / Bafra / 02 (İlyaslı) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ								
Tür Adı (Türkçe): Saçlı Meşe				Kod No: M1 – 55 / Bafra / 03 (İlyaslı)				
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus cerris</i>				İl: Samsun				
Önerilen Adı: Taşlı Meşe				İlçe: Bafra				
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: İlyaslı				
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Bafra				
Pafta No:				Seri:				
Enlem: 41.469748				Mevkii:				
Boylam: 35.766660				Bölme No:				
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer	
230		-		-		3	1	
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)		
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	
17	285	10,5	10,5	400	360	127	114	
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:		
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok		
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış X	Budanmış:	Özellik: Yok		
Sağlık Durumu		Sağlıklı:	Böcek: Mantar:	Tepe Çökmesi		Yaralı:	Kovuk: Var	
				Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Kovuklu yerin Çevresi: cm	
				-	-	Gen.: cm	Genişliği: cm	
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri			Tescilli değil. Anıtsal Puan: 25 ŞAD 25 > MAD 24					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri								
Diğer Açıklamalar ve Öneriler			Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
								

Şekil 4.15. M1 – 55 / Bafra / 03 (İlyaslı) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ									
Tür Adı (Türkçe): <i>Adi Ceviz</i>				Kod No: Cv – 55 / Bafra / 04 (Çulhakoca)					
Tür Adı (Bilimsel): <i>Juglans regia</i>				İl: Samsun					
Önerilen Adı: Saçaklı Ceviz				İlçe: Bafra					
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Çulhakoca					
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Bafra					
Pafta No:				Seri:					
Enlem: 41.471531				Mevkii:					
Boylam: 35.652861				Bölme No:					
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef		Bulunduğu Yer	
762		-		-		3		5	
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)			
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi		Yerden 1,30 m Yükseklikte		Toprak Yüzeyi Yerden 1,30 m Yükseklikte	
11	385	13	8	420		400		133 127	
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:			
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok			
Genel Görünüm		Düzgün:		Budanmamış X		Budanmış:		Özellik: Kök şekillenmesi	
Sağlık Durumu		Sağlıklı:		Böcek: Mantar:		Tepe Çökmesi		Yaralı:	
						Yemi	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm Gen.: cm	
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 33 ŞAD 33 ≥ MAD 33							
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri									
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.							
									

Şekil 4.16. Cv – 55 / Bafra / 04 (Çulhakoca) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Saçlı Meşe				Kod No: M1 – 55 / Bafra / 05 / (Çulhakoca)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus cerris</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: İhtiyar Meşe				İlçe: Bafra			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Çulhakoca			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Bafra			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.471603				Mevkii:			
Boylam: 35.653219				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
762		-		-		3	4
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
12	355	10,5	10,5	450	400	143	127
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: X		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün:		Budanmamış X	Budanmış:	Özellik: Yok	
Sağlık Durumu		Sağlıklı:		Böcek: Mantar:		Tepe Çökmesi	Yaralı:
						Yeni	İleri
						-	-
						Kovuk:	Kovuklu yerin Çevresi: cm
						Geni.: cm	Genişliği: cm
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 37 ŞAD 37 > MAD 24					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.17. M1 – 55 / Bafra / 05 / (Çulhakoca) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Saçlı Meşe				Kod No: M1 – 55 / Bafra / 06 / (Çulhakoca)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus cerris</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Yanık Meşe				İlçe: Bafra			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Çulhakoca			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Bafra			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.477126				Mevkii:			
Boylam: 35.667880				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
640		-		-		3	5
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
12	180	11	10,5	370	330	117	105
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzensiz: X		Budanmamış X	Budanmış:	Özellik: Yok	
Sağlık Durumu		Sağlıklı:	Böcek: Mantar:	Tepe Çökmesi		Yaralı:	Kovuk:
				Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Kovuklu yerin Çevresi: cm
				-	-	Gen.: cm	Genişliği: cm
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 27 ŞAD 27 > MAD 24					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.18. M1 – 55 / Bafra / 06 / (Çulhakoca) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Saçlı Meşe				Kod No: Ml – 55 / Bafra / 07 / (Kanlıgüney)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus cerris</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Kanlı Meşe				İlçe: Bafra			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Kanlıgüney			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Bafra			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.444479				Mevkii:			
Boylam: 35.672282				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
650		-		-		3	4
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
25,5	125	19	16	350	290	111	92
Mülkiyet Durumu		Özel:		Tüzel:		Devlet: X	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün:		Budanmamış:		Budanmış:	
Sağlık Durumu		Sağlıklı: X		Böcek: Mantar:		Tepe Çökmesi	
				Yeni		İleri	
				-		-	
				Yaralı:		Kovuk:	
				Yar. Yerin Çev.: cm		Kovuklu yerin Çevresi: cm	
				Gen.: cm		Genişliği: cm	
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 31 ŞAD 31 > MAD 24					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.19. Ml – 55 / Bafra / 07 / (Kanlıgüney) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Adi Porsuk				Kod No: P – 55 / Bafra / 08 (Akalan)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Taxus baccata</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Gölge Porsuk				İlçe: Bafra			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Akalan			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Bafra			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.333578				Mevkii:			
Boylam: 35.699387				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
742		-		-		3	4
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
12	380	10	10	500	430	159	136
Mülkiyet Durumu	Özel:		Tüzel:		Devlet: X		
Gövde Özellikleri	Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok		
Genel Görünüm	Düzgün: X		Budanmamış X		Budanmış:	Özellik: Yok	
Sağlık Durumu	Sağlıklı X	Böcek: Mantar:	Tepe Çökmesi		Yaralı:	Kovuk:	
			Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Kovuklu yerin Çevresi: 400 cm	
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 57 ŞAD 57 > MAD 40					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.20. P – 55 / Bafra / 08 (Akalan) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Adi Porsuk				Kod No: P – 55 / Bafra / 09 (Akalan)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Taxus baccata</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Gizli Porsuk				İlçe: Bafra			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Akalan			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Bafra			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.335745				Mevkii:			
Boylam: 35.701725				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
739		-		-		3	1
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
13	130	10	10	240	240	76	76
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış X		Budanmış:	Özellik: Yok
Sağlık Durumu		Sağlıklı X		Böcek: Mantar:		Tepe Çökmesi	Yaralı:
				Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Gen.: cm
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 33		ŞAD 33 < MAD 40			
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Aday Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.21. P – 55 / Bafra / 09 (Akalan) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): <i>Adi Ceviz</i>				Kod No: Cv – 55 / Bafra / 10 (Kelikler)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Juglans regia</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: <i>Yalnız Ceviz</i>				İlçe: Bafra			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Kelikler			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Bafra			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.594236				Mevkii:			
Boylam: 35.798316				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
20		-		-		6	5
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
13	210	16	15,5	330	300	105	95
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış X	Budanmış:	Özellik: Yok	
Sağlık Durumu		Sağlıklı X	Böcek: Mantar:	Tepe Çökmesi		Yaralı:	Kovuk:
				Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Kovuklu yerin Çevresi: cm
				-	-	Gen.: cm	Genişliği: cm
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 27 ŞAD 27 < MAD 33					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Aday Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.22. Cv – 55 / Bafra / 10 (Kelikler) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Saçlı Meşe				Kod No: M1 – 55 / Bafra / 11 (Kelikler)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus cerris</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Kelikler Meşesi				İlçe: Bafra			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Kelikler			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Bafra			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.583418				Mevkii:			
Boylam: 35.799296				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
30		-		-		6	5
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
12	160	13,5	13	300	250	95	79
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış X	Budanmış:	Özellik: Yok	
Sağlık Durumu		Sağlıklı: X	Böcek: Mantar:	Tepe Çökmesi		Yaral:	Kovuk:
				Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Kovuklu yerin Çevresi: cm
				-	-	Gen.: cm	Genişliği: cm
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 21 ŞAD 21 < MAD 24					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Aday Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.23. M1 – 55 / Bafra / 11 (Kelikler) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ									
Tür Adı (Türkçe): Doğu Çınarı				Kod No: Çn – 55 / Alaçam / 1 (Yenice)					
Tür Adı (Bilimsel): <i>Platanus orientalis</i>				İl: Samsun					
Önerilen Adı: Bayraklı Çınar				İlçe: Alaçam					
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Yenice					
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Bafra					
Pafta No:				Seri:					
Enlem: 41.583418				Mevkii:					
Boylam: 35.799296				Bölme No:					
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer		
33		-		-		6	4		
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)			
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte		
19	625	24	21	1100	1000	350	318		
Mülkiyet Durumu		Özel:		Tüzel:		Devlet: X			
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok			
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış X		Budanmış:	Özellik: Yok		
Sağlık Durumu		Sağlıklı:		Böcek: Mantar:		Tepe Çökmesi		Yaralı:	Kovuk:
						Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Gen.: cm
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 72 ŞAD 72 > MAD 39							
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri									
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.							
									

Şekil 4.24. Çn – 55 / Alaçam / 1 (Yenice) kodlu ağaca ait envanter karnesi

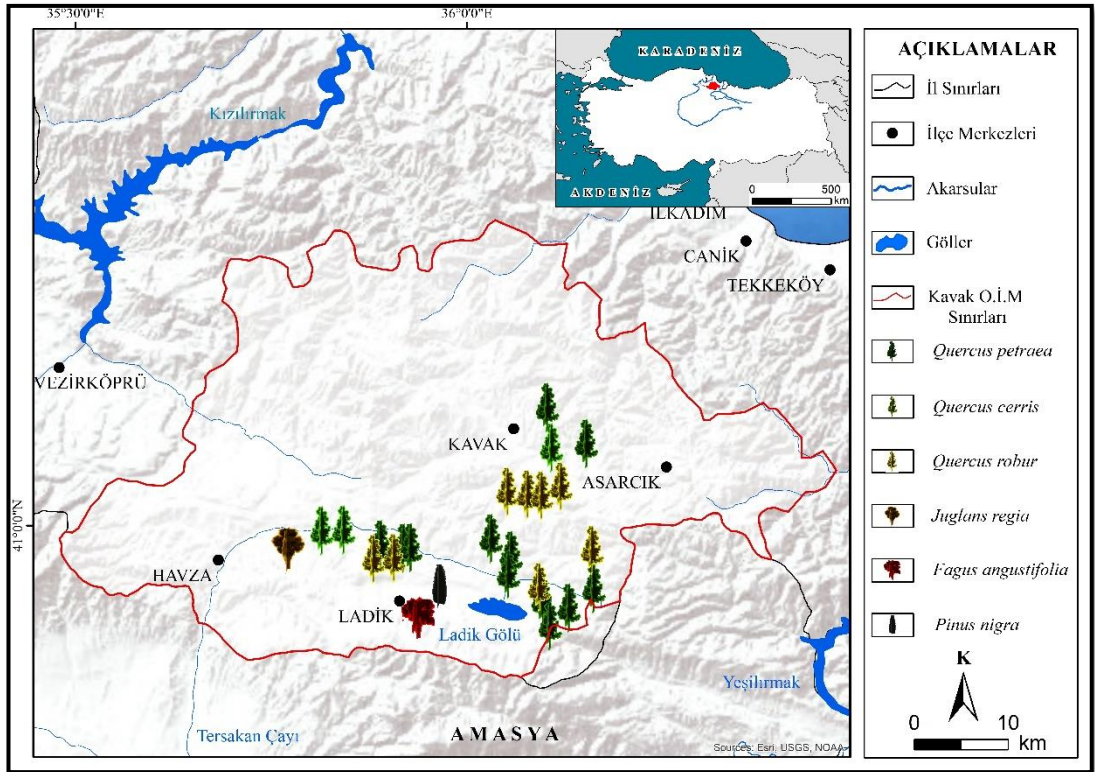
ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Doğu Çınarı				Kod No: Çn – 55 / Alaçam / 2 (Yenice)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Platanus orientalis</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Aras Çınarı				İlçe: Alaçam			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Yenice			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Bafra			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.598692				Mevkii:			
Boylam: 35.705254				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
34		-		-		6	4
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
20	445	22,5	22	850	800	270	254
Mülkiyet Durumu	Özel:		Tüzel:		Devlet: X		
Gövde Özellikleri	Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok		
Genel Görünüm	Düzgün:		Budanmamış: x		Budanmış:	Özellik: Yok	
Sağlık Durumu	Sağlıklı:	Böcek: Mantar:	Tepe Çökmesi		Yaralı:	Kovuk:	
			Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Kovuklu yerin Çevresi: 800 cm	
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 58		ŞAD 58 > MAD 39			
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.25. Çn – 55 / Alaçam / 2 (Yenice) kodlu ağaca ait envanter karnesi

4.4. Kavak Orman İşletme Müdürlüğü Sınırlarındaki Anıtsal Niteliğe Sahip Ağaçlar

Kavak Orman İşletme Müdürlüğü'ne ait çalışma alanında 6 türe ait toplam 26 adet anıtsal niteliğe sahip ağaç tespit edilmiştir. Bu ağaçların 24 tanesi anıt ağaç, 2 tanesi ise aday anıt ağaç olacak değere sahiptir.

Kavak ilçesinde Saplı Meşe (*Quercus robur*) türüne ait 4 anıtsal ağaç, Sapsız Meşe (*Quercus petraea*) türüne ait 2 anıtsal ağaç, Saçlı Meşe (*Quercus cerris*) türüne ait 1 anıtsal ağaç tespit edilmiştir. Lâdik ilçesinde Sapsız Meşe (*Quercus petraea*) türüne ait 10 anıtsal ağaç, Saplı Meşe (*Quercus robur*) türüne ait 4 anıtsal ağaç, Saçlı Meşe (*Quercus cerris*) türüne ait 2 anıtsal ağaç, Adi Ceviz (*Juglans regia*) türüne ait 1 anıtsal ağaç, Sivri Meyveli Dişbudak (*Fraxinus angustifolia*) türüne ait 1 anıtsal ağaç, Karaçam (*Pinus nigra*) türüne ait 1 anıtsal ağaç tespit edilmiştir (Şekil 4.26). Bu ağaçlara ait takson, fiziksel özellikler ve konum bilgileri tabloda ayrıntılı olarak açıklanmıştır (Şekil 4.4).

Şekil 4.26. Kavak Orman İşletme Müdürlüğü çalışma sahasında tespit edilen anıtsal ağaçlar

Tablo 4.4. Kavak Orman İşletme Müdürlüğü çalışma sahasında tespit edilen anıtsal ağaçlara ait bilgiler

No	Türkçe Adı	Bilimsel Adı	Yaş (Yıl)	Boy (m)	Çap (cm)	Tepe Çapı (m)	İlçe	Mahalle	İşletme Müdürlüğü	Kod	Koordinat	
											X	Y
1	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	325	7,5	108	11,5	Kavak	Kurşunlu	Kavak	Mz – 55 / Kavak / 01 (Kurşunlu)	41.067468	36.093034
2	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	190	13	101	14,4	Kavak	Kurşunlu	Kavak	Mz – 55 / Kavak / 02 (Kurşunlu)	41.064626	36.096548
3	Saçlı Meşe	<i>Quercus cerris</i>	240	16	92	16,5	Kavak	Kurşunlu	Kavak	Ml – 55 / Kavak / 03 (Kurşunlu)	41.064591	36.096192
4	Saplı Meşe	<i>Quercus robur</i>	280	25	114	15	Kavak	Karapınar	Kavak	Ms – 55 / Kavak / 04 (Kurşunlu)	41.012524	36.071888
5	Saplı Meşe	<i>Quercus robur</i>	180	25	100	13,5	Kavak	Karapınar	Kavak	Ms – 55 / Kavak / 05 (Kurşunlu)	41.012526	36.072201
6	Saplı Meşe	<i>Quercus robur</i>	130	25	98	14,5	Kavak	Karapınar	Kavak	Ms – 55 / Kavak / 06 (Kurşunlu)	41.012522	36.072053
7	Saplı Meşe	<i>Quercus robur</i>	255	25	105	13	Kavak	Karapınar	Kavak	Ms – 55 / Kavak / 07 (Kurşunlu)	41.012532	36.072037
8	Adi Ceviz	<i>Juglans regia</i>	260	18	127	17,5	Lâdik	Hamamayağı	Kavak	Cv – 55 / Lâdik / 01 (Hamamayağı)	40.974053	35.786475
9	Saçlı Meşe	<i>Quercus cerris</i>	295	21	159	17,5	Lâdik	Teberoğlu	Kavak	Ml – 55 / Lâdik / 02 (Teberoğlu)	40.982691	35.809216
10	Saçlı Meşe	<i>Quercus cerris</i>	395	15	108	18	Lâdik	Teberoğlu	Kavak	Ml – 55 / Lâdik / 03 (Teberoğlu)	40.982698	35.809379
11	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	170	22	98	19	Lâdik	İbi	Kavak	Mz – 55 / Lâdik / 04 (İbi)	40.961648	35.900355
12	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	150	22	89	18,5	Lâdik	İbi	Kavak	Mz – 55 / Lâdik / 05 (İbi)	40.961867	35.900755
13	Saplı Meşe	<i>Quercus robur</i>	150	14	108	17,5	Lâdik	Arslantaş	Kavak	Ms – 55 / Lâdik / 06 (Arslantaş)	40.958140	35.880724
14	Saplı Meşe	<i>Quercus robur</i>	240	13	95	22	Lâdik	Arslantaş	Kavak	Ms – 55 / Lâdik / 07 (Arslantaş)	40.958145	35.880748
15	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	335	15	162	22,5	Lâdik	Arslantaş	Kavak	Mz – 55 / Lâdik / 08 (Arslantaş)	40.957954	35.881264

. Tablo 4.4. Kavak Orman İşletme Müdürlüğü çalışma sahasında tespit edilen anıtsal ağaçlara ait bilgiler (devamı)

16	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	230	17	140	22,5	Lâdik	Kabacagöz	Kavak	Mz – 55 / Lâdik / 09 (Kabacagöz)	40.908198	36.071630
17	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	200	15	127	23	Lâdik	Kabacagöz	Kavak	Mz – 55 / Lâdik / 10 (Kabacagöz)	40.908331	36.071344
18	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	150	21	98	14,5	Lâdik	Kabacagöz	Kavak	Mz – 55 / Lâdik / 11 (Kabacagöz)	40.907985	36.071700
19	Saplı Meşe	<i>Quercus robur</i>	165	12,5	116	18,5	Lâdik	Kabacagöz	Kavak	Ms – 55 / Lâdik / 12 (Kabacagöz)	40.908206	36.072627
20	Karaçam	<i>Pinus nigra</i>	260	7	91	11,5	Lâdik	Hasırcı	Kavak	Çk – 55 / Lâdik / 13 (Hasırcı)	40.936967	35.935259
21	Sivri Meyveli Dişbudak	<i>Fraxinus angustifolia</i>	245	14,5	120	17,5	Lâdik	Hamit	Kavak	Dşsm – 55 / Lâdik / 14 (Hamit)	40.908692	35.892055
22	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	100	18	95	16	Lâdik	Büyükalan	Kavak	M – 55 / Lâdik / 15 (Büyükalan)	40.919100	36.135932
23	Saplı Meşe	<i>Quercus robur</i>	250	18	159	21	Lâdik	Karaabdal	Kavak	Ms – 55 / Lâdik / 16 (Karaabdal)	40.956218	36.135705
24	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	185	15	95	19	Lâdik	Güvenli	Kavak	Mz – 55 / Lâdik / 17 (Güvenli)	40.939808	36.029821
25	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	125	22	108	17,5	Lâdik	Güvenli	Kavak	Mz – 55 / Lâdik / 18 (Güvenli)	40.939957	36.029672
26	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	240	18	248	20	Lâdik	Güvenli	Kavak	Mz – 55 / Lâdik / 29 (Güvenli)	40.935916	36.028409

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Sapsız Meşe				Kod No: Mz – 55 / Kavak / 01 (Kurşunlu)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus petraea</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Ocak Meşesi				İlçe: Kavak			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Kurşunlu			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Kavak			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.067468				Mevkii:			
Boylam: 36.093034				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
634		-		-		1	5
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzevi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzevi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
7,5	325	11,5	10	340	340	108	108
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün:		Budanmamış:	Budanmış: X	Özellik: Yok	
Sağlık Durumu		Sağlıklı:	Böcek: Mantar:	Tepe Çökmesi		Yaralı:	
				Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Gen.: cm
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 26 ŞAD 26 > MAD 24					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

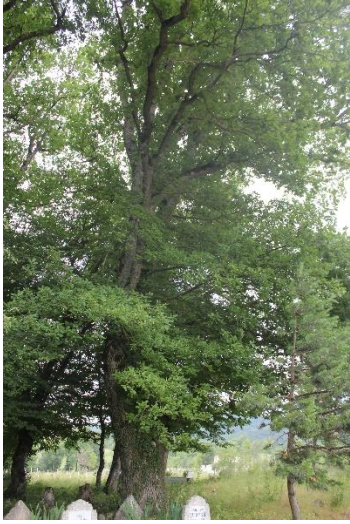

Şekil 4.27. Mz – 55 / Kavak / 01 (Kurşunlu) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Sapsız Meşe				Kod No: Mz – 55 / Kavak / 02 (Kurşunlu)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus petraea</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Evli Meşe				İlçe: Kavak			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Kurşunlu			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Kavak			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.064626				Mevkii:			
Boylam: 36.096548				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
616		-		-		1	4
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
13	190	14,5	13,5	360	320	114	101
Mülkiyet Durumu		Özel:		Tüzel:		Devlet: X	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal:		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzensiz:		Budanmamış:	Budanmış: X	Özellik: Yok	
Sağlık Durumu		Sağlıklı	Böcek: Mantar:	Tepe Çökmesi		Yaralı:	
				Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Gen.: cm
		X		-	-		
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 24 ŞAD 24 ≥ MAD 24					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.28. Mz – 55 / Kavak / 02 (Kurşunlu) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Saçlı Meşe				Kod No: M1 – 55 / Kavak / 03 (Kurşunlu)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus cerris</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Evsiz Meşe				İlçe: Kavak			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Kurşunlu			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Kavak			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.064591				Mevkii:			
Boylam: 36.096192				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
616		-		-		1	4
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
16	240	13,5	16,5	310	290	98	92
Mülkiyet Durumu		Özel:		Tüzel:		Devlet: X	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış: X		Budanmış:	
Sağlık Durumu		Sağlıklı X		Böcek: Mantar:		Tepe Çökmesi	
				Yeni		İleri	
				-		-	
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescili değil. Anıtsal Puan: 31		ŞAD 31 > MAD 24			
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.29. M1 – 55 / Kavak / 03 (Kurşunlu) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Saplı Meşe				Kod No: Ms – 55 / Kavak / 04 (Karapınar)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus robur</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Alpi Meşesi				İlçe: Kavak			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Karapınar			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Kavak			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.012524				Mevkii:			
Boylam: 36.071888				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
850		-		-		1	4
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
25	280	18	16,5	400	360	127	114
Mülkiyet Durumu		Özel:		Tüzel:		Devlet: X	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış: X		Budanmış:	Özellik: Yok
Sağlık Durumu		Sağlıklı	Böcek: Mantar:	Tepe Çökmesi		Yaralı:	Kovuk:
				Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Kovuklu Yerin Çevresi: cm
		X		-	-	Gen.: cm	Genişliği: cm
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 37 ŞAD 37 > MAD 24					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.30. Ms – 55 / Kavak / 04 (Kurşunlu) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Saplı Meşe				Kod No: Ms – 55 / Kavak / 05 (Karapınar)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus robur</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Nur Meşesi				İlçe: Kavak			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Karapınar			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Kavak			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.012526				Mevkii:			
Boylam: 36.072201				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
850		-		-		1	4
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
25	180	15,5	14	350	315	111	100
Mülkiyet Durumu		Özel:		Tüzel:		Devlet: X	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış: X		Budanmış:	Özellik: Yok
Sağlık Durumu	Sağlıklı	Böcek: Mantar:	Tepe Çökmesi		Yaralı:		Kovuk:
			Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Gen.: cm	Kovuklu Yerin Çevresi: cm
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 34		ŞAD 34 > MAD 24			
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.31. Ms – 55 / Kavak / 05 (Kurşunlu) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Saplı Meşe				Kod No: Ms – 55 / Kavak / 06 (Karapınar)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus robur</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Ay Meşesi				İlçe: Kavak			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Karapınar			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Kavak			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.012522				Mevkii:			
Boylam: 36.072053				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
850		-		-		1	4
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
25	130	15,5	16	360	310	114	98
Mülkiyet Durumu		Özel:		Tüzel:		Devlet: X	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal:		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış: X		Budanmış:	
Sağlık Durumu		Sağlıklı		Böcek: Mantar:		Kovuk:	
		X		Yeni İleri		Yar. Yerin Çev.: cm Gen.: cm	
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 31 ŞAD 31 > MAD 24					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							
							

Şekil 4.32. Ms – 55 / Kavak / 06 (Kurşunlu) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Saplı Meşe				Kod No: Ms – 55 / Kavak / 07 (Karapınar)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus robur</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Aslı Meşe				İlçe: Kavak			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Karapınar			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Kavak			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.012532				Mevkii:			
Boylam: 36.072037				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
850		-		-		1	4
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
24	255	13	17,5	370	330	117	105
Mülkiyet Durumu	Özel:		Tüzel:		Devlet: X		
Gövde Özellikleri	Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok		
Genel Görünüm	Düzgün:		Budanmamış: X		Budanmış:	Özellik:	
Sağlık Durumu	Sağlıklı	Böcek: Mantar:	Tepe Çökmesi		Yaralı:		Kovuk:
			Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm Gen.: cm		
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri	Sağlıklı		-		-		
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri	X		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 34 ŞAD 34 > MAD 24				
Diğer Açıklamalar ve Öneriler			Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.				
							

Şekil 4.33. Ms – 55 / Kavak / 07 (Kurşunlu) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): <i>Adi Ceviz</i>				Kod No: Cv – 55 / Lâdik / 01 (Hamamayağı)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Juglans regia</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Gizli Ceviz				İlçe: Kavak			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Hamamayağı			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Kavak			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 40.974053				Mevkii:			
Boylam: 35.786475				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
728		-		-		6	5
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
18	260	17,5	15	450	400	143	127
Mülkiyet Durumu	Özel: X		Tüzel:		Devlet:		
Gövde Özellikleri	Dipte Çatal: Var		-		Ur – Şişlik: Yok		
Genel Görünüm	Düzgün: X		Budanmamış: X		Budanmış:	Özellik: Yok	
Sağlık Durumu	Sağlıklı:	Böcek: Mantar:	Tepe Çökmesi		Yaralı:	Kovuk:	
			Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Kovuklu Yerin Çevresi: cm	
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 33 ŞAD 33 ≥ MAD 33					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.34. Cv – 55 / Lâdik / 01 (Hamamayağı) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ									
Tür Adı (Türkçe): Saçlı Meşe				Kod No: M1 – 55 / Lâdik / 02 (Teberoğlu)					
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus cerris</i>				İl: Samsun					
Önerilen Adı: Kalaycı Meşesi				İlçe: Lâdik					
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Teberoğlu					
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Kavak					
Pafta No:				Seri:					
Enlem: 40.982691				Mevkii:					
Boylam: 35.809216				Bölme No:					
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer		
793		-		-		1	3		
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)			
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte		
21	295	17,5	16	520	500	165	159		
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:			
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok			
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış: X		Budanmış:	Özellik: Yok		
Sağlık Durumu		Sağlıklı:		Böcek: Mantar:		Tepe Çökmesi	Yaralı:		
						Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Kovuklu Yerin Çevresi: cm
						X	-	Gen.: cm	Genişliği: cm
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 41 ŞAD 41 > MAD 24							
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri									
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.							
									

Şekil 4.35. M1 – 55 / Lâdik / 02 (Teberoğlu) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Saçlı Meşe				Kod No: M1 – 55 / Lâdik / 03 (Teberoğlu)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus cerris</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Acar Meşe				İlçe: Lâdik			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Teberoğlu			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Kavak			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 40.982698				Mevkii:			
Boylam: 35.809379				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
793		-		-		1	3
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
15	395	17,5	18	400	340	127	108
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış: X		Budanmış:	Özellik:
Sağlık Durumu		Sağlıklı:		Böcek: Mantar:		Tepe Çökmesi	Yaralı:
						Yeni	İleri
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 38		ŞAD 38 > MAD 24			
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.36. M1 – 55 / Lâdik / 03 (Teberoğlu) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Sapsız Meşe				Kod No: Mz – 55 / Lâdik / 04 (İbi)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus petraea</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Abla Meşesi				İlçe: Lâdik			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: İbi			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Kavak			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 40.961648				Mevkii:			
Boylam: 35.900355				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
885		-		-		1	4
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
22	170	19	18,5	390	310	124	98
Mülkiyet Durumu		Özel:		Tüzel:		Devlet: X	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış: X		Budanmış:	Özellik:
Sağlık Durumu		Sağlıklı X		Böcek: Mantar: Yeni İleri - -		Tepe Çökmesi	Yaralı:
						Yar. Yerin Çev.: cm	Gen.: cm
Sağlık Durumu		Sağlıklı		Böcek: Mantar:		Yeni	İleri
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 28		ŞAD 28 > MAD 24			
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.37. Mz – 55 / Lâdik / 04 (İbi) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Sapsız Meşe				Kod No: Mz – 55 / Lâdik / 05 (İbi)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus petraea</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Ağabey Meşesi				İlçe: Lâdik			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: İbi			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Kavak			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 40.961867				Mevkii:			
Boylam: 35.900755				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
885		-		-		1	4
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
22	150	18,5	18	360	280	114	89
Mülkiyet Durumu		Özel:		Tüzel:		Devlet: X	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzdün: X		Budanmamış: X		Budanmış:	Özellik: Yok
Sağlık Durumu		Sağlıklı	Böcek: Mantar:	Tepe Çökmesi		Yaralı:	Kovuk:
				Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Kovuklu Yerin Çevresi: cm
		X		-	-	Gen.: cm	Genişliği: cm
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 28 ŞAD 28 > MAD 24					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Aday Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.38. Mz – 55 / Lâdik / 05 (İbi) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Saplı Meşe				Kod No: Ms – 55 / Lâdik / 06 (Arslantaş)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus robur</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Kolsuz Meşe				İlçe: Lâdik			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Arslantaş			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Kavak			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 40.958140				Mevkii:			
Boylam: 35.880724				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
960		-		-		1	4
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
14	150	17	175,5	460	340	46	108
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanamamış:	Budanmış: X	Özellik: Yok	
Sağlık Durumu		Sağlıklı	Böcek: Mantar:	Tepe Çökmesi		Yaralı:	
				Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Gen.: cm
		X		-	-		
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 31 ŞAD 31 > MAD 27					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.39. Ms – 55 / Lâdik / 06 (Arslantaş) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ								
Tür Adı (Türkçe): Saplı Meşe				Kod No: Ms – 55 / Lâdik / 07 (Arslantaş)				
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus robur</i>				İl: Samsun				
Önerilen Adı: Kollu Meşe				İlçe: Lâdik				
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Arslantaş				
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Kavak				
Pafta No:				Seri:				
Enlem: 40.958145				Mevkii:				
Boylam: 35.880748				Bölme No:				
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer	
960		-		-		1	4	
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)		
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	
13	240	22	18,5	330	300	105	95	
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:		
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Var		-		Ur – Şişlik: Yok		
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış: X		Budanmış:	Özellik: Yok	
Sağlık Durumu		Sağlıklı		Böcek: Mantar: X		Tepe Çökmesi	Yaralı:	Kovuk:
						Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 34 ŞAD 34 > MAD 27						
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri								
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.						
								
								

Şekil 4.40. Ms – 55 / Lâdik / 07 (Arslantaş) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ								
Tür Adı (Türkçe): Sapsız Meşe				Kod No: Mz – 55 / Lâdik / 08 (Arslantaş)				
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus petraea</i>				İl: Samsun				
Önerilen Adı: Arıcı Meşesi				İlçe: Lâdik				
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Arslantaş				
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Kavak				
Pafta No:				Seri:				
Enlem: 40.957954				Mevkii:				
Boylam: 35.881264				Bölme No:				
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer	
955		-		-		1	3	
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)		
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	
15	335	22,5	20	550	510	175	162	
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:		
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok		
Genel Görünüm		Düzensiz:		Budanmamış: X		Budanmış:	Özellik: Yok	
Sağlık Durumu		Sağlıklı X		Böcek: Mantar: Yeni İleri - -		Tepe Çökmesi	Yaralı:	Kovuk:
						Yar. Yerin Çev.: cm	Gen.: cm	Kovuklu Yerin Çevresi: cm
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 47 ŞAD 47 > MAD 24						
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri								
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.						
								

Şekil 4.41. Mz – 55 / Lâdik / 08 (Arslantaş) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Sapsız Meşe				Kod No: Mz – 55 / Lâdik / 09 (Kabacagöz)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus petraea</i>				İl: Samsun			
Mahalle – Önerilen Adı: Çerkez Meşesi				İlçe: Lâdik			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Kabacagöz			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Kavak			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 40.908198				Mevkii:			
Boylam: 36.071630				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
1000		-		-		6	5
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
17	230	22	22,5	470	400	149	140
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış: X		Budanmış:	Özellik: Yok
Sağlık Durumu		Sağlıklı X		Böcek: Mantar: -		Tepe Çökmesi	Yaralı:
						Yeni	İleri
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 36		ŞAD 36 > MAD 24			
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.42. Mz – 55 / Lâdik / 09 (Kabacagöz) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Sapsız Meşe				Kod No: Mz – 55 / Lâdik / 10 (Kabacagöz)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus petraea</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Çorak Meşe				İlçe: Lâdik			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Kabacagöz			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Kavak			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 40.908331				Mevkii:			
Boylam: 36.071344				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
1000		-		-		6	5
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
15	200	23	22,5	500	400	159	127
Mülkiyet Durumu		Özel:		Tüzel:		Devlet: X	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış: X		Budanmış	Özellik: Yok
Sağlık Durumu		Sağlıklı:		Böcek: Mantar:		Tepe Çökmesi	Yaralı:
						Yeni	İleri
						Gen.: cm	Genişliği: cm
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 36 ŞAD 36 > MAD 24					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.43. Mz – 55 / Lâdik / 10 (Kabacagöz) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Sapsız Meşe				Kod No: Mz – 55 / Lâdik / 11 (Kabacagöz)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus petraea</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Çay Meşesi				İlçe: Lâdik			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Kabacagöz			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Kavak			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 40.907985				Mevkii:			
Boylam: 36.071700				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
1000		-		-		6	5
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
21	150	14,5	14	350	310	111	98
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzensiz: X		Budandırmamış: X		Budandırmış:	Özellik: Yok
Sağlık Durumu		Sağlıklı X		Böcek: Mantar: -		Tepe Çökmesi	Yaralı:
						Yeni	İleri
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 31 ŞAD 31 > MAD 24					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

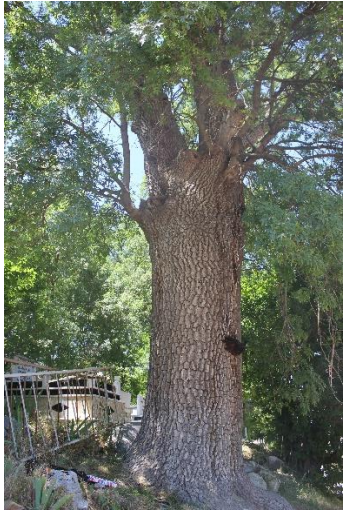

Şekil 4.44. Mz – 55 / Lâdik / 11 (Kabacagöz) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Saplı Meşe				Kod No: Ms – 55 / Lâdik / 12 (Kabacagöz)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus robur</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Çetin Meşe				İlçe: Lâdik			
Ölçüm Tarihi:				Belde – Köy – Mahalle: Kabacagöz			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Kavak			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 40.908206				Mevkii:			
Boylam: 36.072627				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
1010		-		-		6	5
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
12	165	18,5	16	410	365	130	116
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün:		Budanmamış: X		Budanmış:	Özellik: Yok
Sağlık Durumu		Sağlıklı X		Böcek: Mantar: -		Tepe Çökmesi	Yaralı:
						Yeni	İleri
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 27		ŞAD 27 ≥ MAD 27			
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

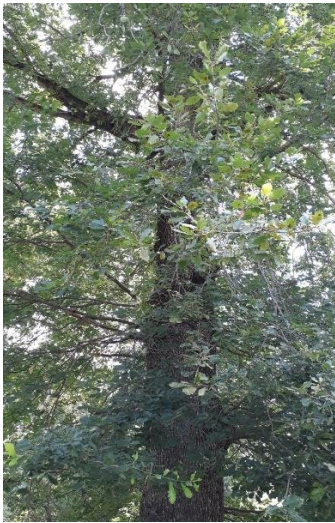

Şekil 4.45. Ms – 55 / Lâdik / 12 (Kabacagöz) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Karaçam				Kod No: Çk – 55 / Lâdik / 13 (Hasırcı)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Pinus nigra</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Kambur Çam				İlçe: Lâdik			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Hasırcı			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Kavak			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 40.936967				Mevkii:			
Boylam: 35.935259				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
962		-		-		1	4
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
7	260	11	11,5	260	280	82	89
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet: X	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün:		Budanmamış: X		Budanmış:	Özellik: Yok
Sağlık Durumu		Sağlıklı:		Böcek: Mantar:		Tepe Çökmesi	Yaralı:
						Yeni	İleri
						-	-
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 28 ŞAD 28 > MAD 21					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.46. Çk – 55 / Lâdik / 13 (Hasırcı) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ											
Tür Adı (Türkçe): Sivri Meyveli Dişbudak				Kod No: Dşsm – 55 / Lâdik / 14 (Hamit)							
Tür Adı (Bilimsel): <i>Fraxinus angustifolia</i>				İl: Samsun							
Önerilen Adı: Dikili Dişbudak				İlçe: Lâdik							
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Hamit							
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Kavak							
Pafta No:				Seri:							
Enlem: 40.908692				Mevkii:							
Boylam: 35.892055				Bölme No:							
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef		Bulunduğu Yer			
945		-		-		1		4			
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)					
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte				
14,5	245	17,5	16	410	380	130	120				
Mülkiyet Durumu		Özel:		Tüzel:		Devlet: X					
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok					
Genel Görünüm		Düzgün:		Budanmamış: X		Budanmış		Özellik: Yok			
Sağlık Durumu		Sağlıklı:		Böcek: Mantar: X		Tepe Çökmesi		Yaralı:		Kovuk:	
						Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Gen.: cm	Kovuklu Yerin Çevresi: cm	
						-		-			
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 34 ŞAD 34 > MAD 15									
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri											
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.									
											

Şekil 4.47. Dşsm – 55 / Lâdik / 14 (Hamit) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Sapsız Meşe				Kod No: Mz – 55 / Lâdik / 15 (Büyükalan)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus petraea</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Cengiz Bey Meşesi				İlçe: Lâdik			
Ölçüm Tarihi:				Belde – Köy – Mahalle: Büyükalan			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Kavak			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 40.919100				Mevkii:			
Boylam: 36.135932				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
1013		-		-		2	4
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
18	100	16	14	330	300	105	95
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış: X		Budanmış:	Özellik: Yok
Sağlık Durumu		Sağlıklı X		Böcek: Mantar:		Tepe Çökmesi	
				Yeni		İleri	
				-		-	
				Yar. Yerin Çev.: cm		Kovuk:	
				Gen.: cm		Kovuklu Yerin Çevresi: cm	
						Genişliği: cm	
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 29 ŞAD 29 > MAD 24					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

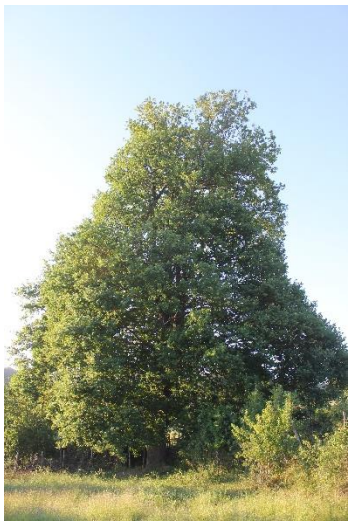

Şekil 4.48. Şekil 4.48. Mz – 55 / Lâdik / 15 (Büyükalan) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Saplı Meşe				Kod No: Ms – 55 / Lâdik / 16 (Karaabdal)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus robur</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Şen Meşe				İlçe: Lâdik			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Karaabdal			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Kavak			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 40.956218				Mevkii:			
Boylam: 36.135705				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
765		-		-		3	4
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
18	250	21	19	530	500	168	159
Mülkiyet Durumu		Özel:		Tüzel:		Devlet: X	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış: X		Budanmış:	Özellik: Yok
Sağlık Durumu		Sağlıklı X		Böcek: Mantar: Yeni İleri		Tepe Çökmesi	Yaralı:
						-	-
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescili değil. Anıtsal Puan: 43 ŞAD 43 > MAD 27					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.49. Ms – 55 / Lâdik / 16 (Karaabdal) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Sapsız Meşe				Kod No: Mz – 55 / Lâdik / 17 (Güvenli)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus petraea</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Yüksek Meşe				İlçe: Lâdik			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Güvenli			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Kavak			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 40.939808				Mevkii:			
Boylam: 36.029821				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
998		-		-		1	4
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
15	185	19	17	320	300	101	95
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzensiz: x		Budanmamış: X		Budanmış:	Özellik: Yok
Sağlık Durumu		Sağlıklı X		Böcek: Mantar: -		Tepe Çökmesi	Yaralı:
						Yeni	İleri
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 28		ŞAD 28 > MAD 24			
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.50. Mz – 55 / Lâdik / 17 (Güvenli) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Sapsız Meşe				Kod No: Mz – 55 / Lâdik / 18 (Güvenli)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus petraea</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Çiçekli Meşe				İlçe: Lâdik			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Güvenli			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Kavak			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 40.939957				Mevkii:			
Boylam: 36.029672				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
997		-		-		1	4
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
22	125	17,5	16,5	380	340	120	108
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış: X		Budanmış:	Özellik: Yok
Sağlık Durumu		Sağlıklı:		Böcek: Mantar:		Tepe Çökmesi	
				Yeni		İleri	
				-		-	
				Yar. Yerin Çev.: cm		Kovuk:	
				Gen.: cm		Kovuklu Yerin Çevresi: cm	
						Genişliği: cm	
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 31 ŞAD 31 > MAD 24					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.51. Mz – 55 / Lâdik / 18 (Güvenli) kodlu ağaca ait envanter karnesi

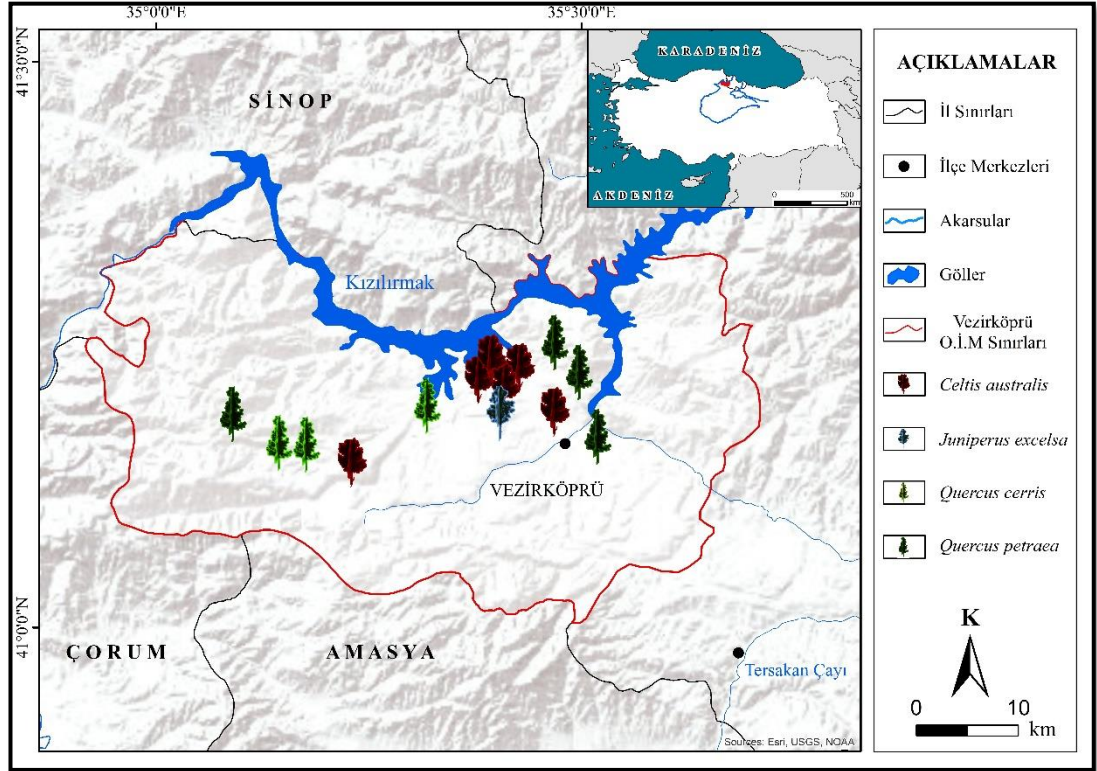
ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Sapsız Meşe				Kod No: Mz – 55 / Lâdik / 19 (Güvenli)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus petraea</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Bahadır Meşe				İlçe: Lâdik			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Güvenli			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Kavak			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 40.935916				Mevkii:			
Boylam: 36.028409				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
925		-		-		3	4
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
18	240	20	16,5	900	780	286	248
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış: X		Budanmış:	Özellik: Yok
Sağlık Durumu		Sağlıklı: X		Böcek: Mantar:		Tepe Çökmesi	Yaralı:
						Yeni	İleri
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 48		ŞAD 48 > MAD 24			
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.52. Mz – 55 / Lâdik / 19 (Güvenli) kodlu ağaca ait envanter karnesi

4.5. Vezirköprü Orman İşletme Müdürlüğü Sınırlarındaki Anıtsal Niteliğe Sahip Ağaçlar

Vezirköprü Orman İşletme Müdürlüğü'ne ait çalışma alanında 4 türe ait toplam 14 adet anıtsal niteliğe sahip ağaç tespit edilmiştir. Bu ağaçların 11 tanesi anıt ağaç, 3 tanesi ise aday anıt ağaç olacak değere sahiptir.

Vezirköprü ilçesinde Adi Çitlembik (*Celtis australis*) türüne ait 6 anıtsal ağaç, Sapsız Meşe (*Quercus petraea*) türüne ait 4 anıtsal ağaç, Saçlı Meşe (*Quercus cerris*) türüne ait 3 anıtsal ağaç ve Boylu Ardıç (*Juniperus excelsa*) türüne ait 1 anıtsal ağaç tespit edilmiştir (Şekil 4.53). Bu ağaçlara ait takson, fiziksel özellikler ve konum bilgileri tabloda ayrıntılı olarak açıklanmıştır (Tablo 4.5).

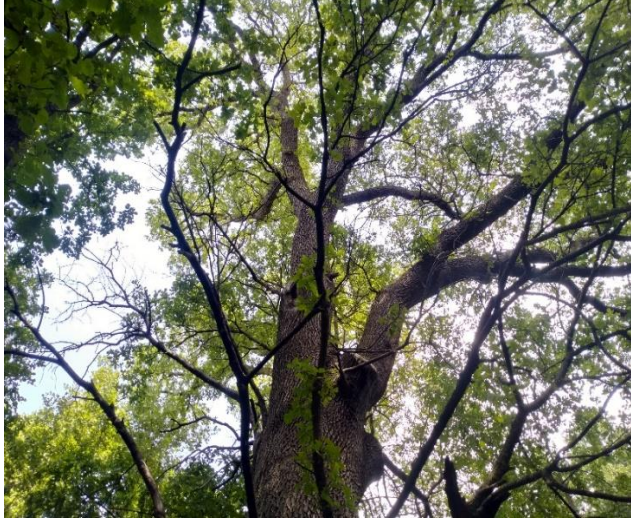
Şekil 4.53. Vezirköprü Orman İşletme Müdürlüğü çalışma sahasında tespit edilen anıtsal ağaçlar

Tablo 4.5. Vezirköprü Orman İşletme Müdürlüğü çalışma sahasında tespit edilen anıtsal ağaçlara ait bilgiler

No	Türkçe Adı	Bilimsel Adı	Yaş (Yıl)	Boy (m)	Çap (cm)	Tepe Çapı (m)	İlçe	Mahalle	İşletme Müdürlüğü	Kod	Koordinat	
											X	Y
1	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	155	20	109	25,5	Vezirköprü	Çalköy	Vezirköprü	Mz – 55 / Vezirköprü / 01 (Çalköy)	41.153128	35.504375
2	Adi Çitlembik	<i>Celtis australis</i>	260	16	162	18	Vezirköprü	Akören	Vezirköprü	Ç – 55 / Vezirköprü / 02 (Akören)	41.191622	35.462510
3	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	395	11	115	14,5	Vezirköprü	Samur	Vezirköprü	Mz – 55 / Vezirköprü / 03 (Samur)	41.223706	35.470240
4	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	410	8	111	9	Vezirköprü	Samur	Vezirköprü	Mz – 55 / Vezirköprü / 04 (Samur)	41.224088	35.469963
5	Adi Çitlembik	<i>Celtis australis</i>	160	11,5	73	13,8	Vezirköprü	Örencik	Vezirköprü	Ç – 55 / Vezirköprü / 05 (Örencik)	41.218903	35.394973
6	Adi Çitlembik	<i>Celtis australis</i>	215	8	74	10	Vezirköprü	Örencik	Vezirköprü	Ç – 55 / Vezirköprü / 06 (Örencik)	41.218360	35.395517
7	Adi Çitlembik	<i>Celtis australis</i>	240	9	92	13,5	Vezirköprü	Örencik	Vezirköprü	Ç – 55 / Vezirköprü / 07 (Örencik)	41.218179	35.394670
8	Adi Çitlembik	<i>Celtis australis</i>	350	11	98	14,5	Vezirköprü	Örencik	Vezirköprü	Ç – 55 / Vezirköprü / 08 (Örencik)	41.218751	35.394323
9	Boylu Ardıç	<i>Juniperus excelsa</i>	305	7,5	95	12	Vezirköprü	Örencik	Vezirköprü	Arb – 55 / Vezirköprü / 09 (Örencik)	41.208472	35.396501

Tablo 4.5. Vezirköprü Orman İşletme Müdürlüğü çalışma sahasında tespit edilen anıtsal ağaçlara ait bilgiler (devamı)

10	Saçlı Meşe	<i>Quercus cerris</i>	170	20	106	24,5	Vezirköprü	Ağcayazı	Vezirköprü	MI – 55 / Vezirköprü / 10 (Ağcayazı)	41.184604	35.306003
11	Adi Çitlembik	<i>Celtis australis</i>	290	12	89	22,2	Vezirköprü	Beşpınar	Vezirköprü	Ç- 55 / Vezirköprü / 11 (Beşpınar)	41.136941	35.216759
12	Saçlı Meşe	<i>Quercus cerris</i>	175	19	111	29	Vezirköprü	Habibfakı	Vezirköprü	MI – 55 / Vezirköprü / 12 (Habibfakı)	41.160076	35.196563
13	Saçlı Meşe	<i>Quercus cerris</i>	170	18	124	30,5	Vezirköprü	Habibfakı	Vezirköprü	MI – 55 / Vezirköprü / 13 (Habibfakı)	41.160158	35.196996
14	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	275	11	184	10,5	Vezirköprü	Sofular	Vezirköprü	Mz – 55 / Vezirköprü / 14 (Sofular)	41.174295	35.136821

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ											
Tür Adı (Türkçe): Sapsız Meşe				Kod No: Mz – 55 / Vezirköprü / 01 (Çalköy)							
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus petraea</i>				İl: Samsun							
Önerilen Adı: Afacanlar Meşesi				İlçe: Vezirköprü							
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Çalköy							
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Vezirköprü							
Pafta No:				Seri:							
Enlem: 41.153128				Mevkii:							
Boylam: 35.504375				Bölme No:							
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef		Bulunduğu Yer			
290		-		-		6		4			
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)					
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte				
20	155	25	25,5	370	340	117	108				
Mülkiyet Durumu		Özel:		Tüzel:		Devlet: X					
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok					
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış: X		Budanmış:		Özellik: Yok			
Sağlık Durumu		Sağlıklı:		Böcek: Mantar:		Tepe Çökmesi		Yaralı:		Kovuk:	
						Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm Gen.: cm		Kovuklu yerin Çevresi: cm Genişliği: cm	
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 34 ŞAD 34 > MAD 24									
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri											
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.									
											

Şekil 4.54. Mz – 55 / Vezirköprü / 01 (Çalköy) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): <i>Adi Çitlembik</i>				Kod No: Ç – 55 / Vezirköprü / 02 (Akören)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Celtis australis</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Ak Çitlembik				İlçe: Vezirköprü			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Akören			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Vezirköprü			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.191622				Mevkii:			
Boylam: 35.462510				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
339		-		-		6	5
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
16	260	18	14	600	510	190	162
Mülkiyet Durumu		Özel:		Tüzel:		Devlet: X	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzensiz:		Budanmamış X	Budanmış:	Özellik: Yok	
Sağlık Durumu		Sağlıklı:	Böcek: Mantar:	Tepe Çökmesi	Yaralı:	Kovuk:	
				Yeni	İleri		
				-	-	Kovuklu yerin Çevresi: 500 cm Genişliği: 140 cm	
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 66					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri		ŞAD 66 > MAD 47					
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.55. Ç – 55 / Vezirköprü / 02 (Akören) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ								
Tür Adı (Türkçe): Sapsız Meşe				Kod No: Mz – 55 / Vezirköprü / 03 (Samur)				
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus petraea</i>				İl: Samsun				
Önerilen Adı: Samur Meşesi				İlçe: Vezirköprü				
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Samur				
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Vezirköprü				
Pafta No:				Seri:				
Enlem: 41.223706				Mevkii:				
Boylam: 35.470240				Bölme No:				
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer	
517		-		-		6	5	
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)		
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	
11	395	14,5	13,5	380	360	120	114	
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:		
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok		
Genel Görünüm		Düzgün:		Budanmamış: X		Budanmış:	Özellik:	
Sağlık Durumu		Sağlıklı:		Böcek: Mantar:		Tepe Çökmesi	Yaralı:	Kovuk:
				Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Gen.: cm	Kovuklu yerin Çevresi: cm
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 30 ŞAD 30 > MAD 24						
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri								
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.						
								

Şekil 4.56. Mz – 55 / Vezirköprü / 03 (Samur) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Sapsız Meşe				Kod No: Mz – 55 / Vezirköprü / 04 (Samur)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus petraea</i>				İl: Samsun			
Ölçüm Tarihi: Semerli Meşe				Mahalle: Samur			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Vezirköprü			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.224088				Mevkii:			
Boylam: 35.469963				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
510		-		-		6	5
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
8	410	9	9	350	350	111	111
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün:		Budanmamış: X		Budanmış:	Özellik: Yok
Sağlık Durumu	Sağlıklı:	Böcek: Mantar:	Tepe Çökmesi		Yaralı:		Kovuk:
			Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm		Kovuklu yerin Çevresi: cm
			X	-	Gen.: cm		Genişliği: cm
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri			Tescilli değil. Anıtsal Puan: 31 ŞAD 31 > MAD 24				
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler			Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.				
							

Şekil 4.57. Mz – 55 / Vezirköprü / 04 (Samur) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Adı Çitlembik				Kod No: Ç – 55 / Vezirköprü / 05 (Örencik)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Celtis australis</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Kırmızı Çitlembik				İlçe: Vezirköprü			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Örencik			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Vezirköprü			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.218903				Mevkii:			
Boylam: 35.394973				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
343		-		-		6	4
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
11,5	160	13,5	13	300	230	95	73
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok				Ur – Şişlik:	
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanamamış X	Budanmış:	Özellik:	
Sağlık Durumu		Sağlıklı: X	Böcek: Mantar:	Tepe Çökmesi		Yaralı:	
				Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm Gen.: cm	
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 37 ŞAD 37 < MAD 47					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Aday Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.58. Ç – 55 / Vezirköprü / 05 (Örencik) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Adi Çitlembik				Kod No: Ç – 55 / Vezirköprü / 06 (Örencik)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Celtis australis</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Taşlı Çitlembik				İlçe: Vezirköprü			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Örencik			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Vezirköprü			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.218360				Mevkii:			
Boylam: 35.395517				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
345		-		-		6	4
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
8	215	6	10	355	235	113	74
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün:		Budanmamış:		Budanmış:	
Sağlık Durumu		Sağlıklı:		Böcek: Mantar:		Yaralı:	
				Yeni		İleri	
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 34 ŞAD 34 < MAD 47					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Aday Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.59. Ç – 55 / Vezirköprü / 06 (Örencik) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Adi Çitlembik				Kod No: Ç – 55 / Vezirköprü / 07 (Örencik)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Celtis australis</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Yamalı Çitlembik				İlçe: Vezirköprü			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Örencik			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Vezirköprü			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.218179				Mevkii:			
Boylam: 35.394670				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
342		-		-		6	4
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeysel	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeysel	Yerden 1,30 m Yükseklikte
9	240	9,5	11,5	400	290	127	92
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış:	Budanmış X	Özellik: Yok	
Sağlık Durumu		Sağlıklı:		Böcek: Mantar:		Tepe Çökmesi	
				Yeni	İleri	Yaralı:	Kovuk:
						Yar. Yerin Çev.: cm	Kovuklu yerin Çevresi: 290 cm
						Gen.: cm	Genişliği: 50 cm
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 38 ŞAD 38 < MAD 47					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Aday Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.60. Ç – 55 / Vezirköprü / 07 (Örencik) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): <i>Adi Çitlembik</i>				Kod No: Ç – 55 / Vezirköprü / 08 (Örencik)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Celtis australis</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Beyaz Çitlembik				İlçe: Vezirköprü			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Örencik			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Vezirköprü			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.218751				Mevkii:			
Boylam: 35.394323				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
342		-		-		6	4
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzevi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzevi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
11	350	8	14,5	440	310	140	98
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış:	Budanmış X	Özellik: Yok	
Sağlık Durumu		Sağlıklı:	Böcek: Mantar:	Tepe Çökmesi		Yaralı:	
				Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Gen.: cm
				-	-	Kovuklu yerin Çevresi: cm Genişliği: cm	
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 49 ŞAD 49 > MAD 47					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.61. Ç – 55 / Vezirköprü / 08 (Örencik) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Boylu Ardıç				Kod No: Arb – 55 / Vezirköprü / 09 (Örencik)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Juniperus excelsa</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Üçüz Ardıç				İlçe: Vezirköprü			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Örencik			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Vezirköprü			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.208472				Mevkii:			
Boylam: 35.396501				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
392		-		-		6	5
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
7,5	305	11	12	450	345	143	109
Mülkiyet Durumu		Özel:		Tüzel:		Devlet: X	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış: X		Budanmış:	Özellik: Yok
Sağlık Durumu		Sağlıklı: X		Böcek: Mantar:		Kovuk:	
				Tepe Çökmesi	Yaralı:	Kovuklu yerin Çevresi: cm	
Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Gen.: cm	Genişliği: cm			
-	-						
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 45 ŞAD 45 > MAD 37					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir					
							

Şekil 4.62. Arb – 55 / Vezirköprü / 09 (Örencik) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ									
Tür Adı (Türkçe): Saçlı Meşe				Kod No: M1 – 55 / Vezirköprü / 10 (Ağcayazı)					
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus cerris</i>				İl: Samsun					
Önerilen Adı: Uzun Meşesi				İlçe: Vezirköprü					
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Ağcayazı					
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Vezirköprü					
Pafta No:				Seri:					
Enlem: 41.184604				Mevkii:					
Boylam: 35.306003				Bölme No:					
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer		
219		-		-		1	4		
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)			
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte		
20	170	24,5	24	400	335	127	106		
Mülkiyet Durumu		Özel: X		Tüzel:		Devlet:			
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok			
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış:		Budanmış: X	Özellik: Yok		
Sağlık Durumu		Sağlıklı X		Böcek: Mantar:		Tepe Çökmesi		Yaralı:	Kovuk:
						Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Gen.: cm
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 34		ŞAD 34 > MAD 24					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri									
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.							
									

Şekil 4.63. M1 – 55 / Vezirköprü / 10 (Ağcayazı) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Adi Çitlembik				Kod No: Ç- 55 / Vezirköprü / 11 (Beşpınar)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Celtis australis</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Taş Çitlembik				İlçe: Vezirköprü			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Beşpınar			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Vezirköprü			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.136941				Mevkii:			
Boylam: 35.216759				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
704		-		-		1	5
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
12	290	22,5	14,5	330	280	105	89
Mülkiyet Durumu		Özel:		Tüzel:		Devlet: X	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur - Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış:	Budanmış: X	Özellik: Yok	
Sağlık Durumu		Sağlıklı:		Böcek: Mantar:		Kovuk:	
				Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Kovuklu yerin Çevresi: cm
						Gen.: cm	Genişliği: cm
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 48 ŞAD 48 > MAD 47					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					

Şekil 4.64. Ç- 55 / Vezirköprü / 11 (Beşpınar) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ								
Tür Adı (Türkçe): Saçlı Meşe				Kod No: M1 – 55 / Vezirköprü / 12 (Habibfakı)				
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus cerris</i>				İl: Samsun				
Önerilen Adı: Gazi Meşesi				İlçe: Vezirköprü				
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Habibfakı				
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Vezirköprü				
Pafta No:				Seri:				
Enlem: 41.160076				Mevkii:				
Boylam: 35.196563				Bölme No:				
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer	
555		-		-		6	5	
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)		
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	
19	175	29	21	530	350	168	111	
Mülkiyet Durumu		Özel:		Tüzel:		Devlet: X		
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok		
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış: X		Budanmış:	Özellik: Yok	
Sağlık Durumu		Sağlıklı		Böcek: Mantar: X		Tepe Çökmesi		Yaralı:
						Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm
						Gen.: cm	Genişliği: cm	
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 34 ŞAD 34 > MAD 24						
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri								
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.						

Şekil 4.65. M1 – 55 / Vezirköprü / 12 (Habibfakı) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Saçlı Meşe				Kod No: M1 – 55 / Vezirköprü / 13 (Habibfakı)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus cerris</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Gür Meşe				İlçe: Vezirköprü			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Habibfakı			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Vezirköprü			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.160158				Mevkii:			
Boylam: 35.196996				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
555		-		-		6	4
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
18	170	19,5	30,5	450	390	143	124
Mülkiyet Durumu		Özel:		Tüzel:		Devlet: X	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Yok		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün: X		Budanmamış: X	Budanmış:	Özellik: Yok	
Sağlık Durumu		Sağlıklı	Böcek: Mantar: X	Tepe Çökmesi	Yaralı:	Kovuk:	
				Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Kovuklu yerin Çevresi: cm
				-	-	Genişliği: cm	
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 34 ŞAD 34 > MAD 24					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.66. M1 – 55 / Vezirköprü / 13 (Habibfakı) kodlu ağaca ait envanter karnesi

ANIT AĞAÇ ENVANTER KARNESİ							
Tür Adı (Türkçe): Sapsız Meşe				Kod No: Mz – 55 / Vezirköprü / 14 (Sofular)			
Tür Adı (Bilimsel): <i>Quercus petraea</i>				İl: Samsun			
Önerilen Adı: Kunduz Meşesi				İlçe: Vezirköprü			
Ölçüm Tarihi:				Mahalle: Sofular			
Ölçen(ler):				Orman İşletme Müdürlüğü: Vezirköprü			
Pafta No:				Seri:			
Enlem: 41.174295				Mevkii:			
Boylam: 35.136821				Bölme No:			
Yükselti (m)		Bakı		Eğim (%)		Rölyef	Bulunduğu Yer
875		-		-		2	5
Boy (m)	Tahmini Yaş (Yıl):	Tepe Çapı (m)		Kabuklu Çevre (cm)		Kabuklu Çap (cm)	
		K-G	D-B	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte	Toprak Yüzeyi	Yerden 1,30 m Yükseklikte
11	275	10	10,5	620	580	197	184
Mülkiyet Durumu		Özel:		Tüzel:		Devlet: X	
Gövde Özellikleri		Dipte Çatal: Var		-		Ur – Şişlik: Yok	
Genel Görünüm		Düzgün:		Budanmamış:	Budanmış: X	Özellik: Yok	
Sağlık Durumu		Sağlıklı:	Böcek: Mantar:	Tepe Çökmesi	Yaralı:	Kovuk:	
				Yeni	İleri	Yar. Yerin Çev.: cm	Kovuklu yerin Çevresi: 600 cm
				-	-	Geni.: cm	
Tescil Durumu ve Anıtsal Değeri		Tescilli değil. Anıtsal Puan: 32 ŞAD 32 > MAD 24					
Yöre Folklorundeki Yeri ve Tarihsel Özellikleri							
Diğer Açıklamalar ve Öneriler		Boyutsal Anıt Ağaç olarak kaydedilmesi gerekmektedir.					
							

Şekil 4.67. Mz – 55 / Vezirköprü / 14 (Sofular) kodlu ağaca ait envanter karnesi

4.6. Samsun İlinde Tespit Edilen Tüm Anıtsal Niteliğe Sahip Ağaçlar

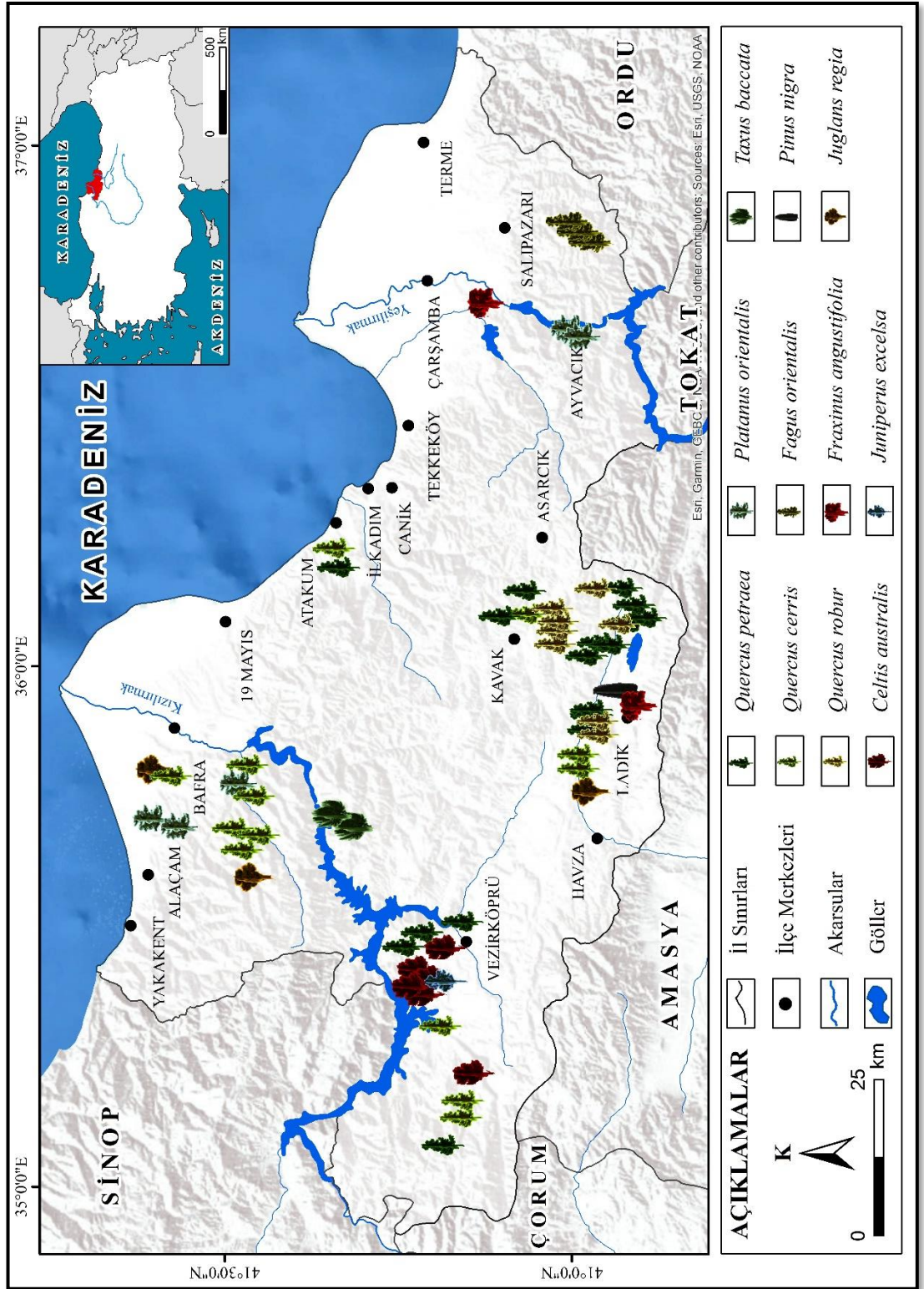
Bu çalışma ile Samsun'da 11 farklı taksona ait anıtsal niteliğe sahip 61 ağaç tespit edilmiştir. Genç-Güner Yöntemi'ne göre bu ağaçlardan 54 tanesi anıt ağaç, 7 tanesi ise aday anıt ağaç olarak kabul görecektir.

Sapsız Meşe (*Quercus petraea*) türüne ait 17 ağaç, Saçlı Meşe (*Quercus cerris*) türüne ait 13 ağaç, Saplı Meşe (*Quercus robur*) türüne ait 8 ağaç, Adi Çitlembik (*Celtis australis*) türüne ait 6 ağaç, Doğu Çınarı (*Platanus orientalis*) türüne ait 5 ağaç, Doğu Kayını (*Fagus orientalis*) türüne ait 3 ağaç, Adi Ceviz (*Juglans regia*) türüne ait 3 ağaç, Sivri Meyveli Dişbudak (*Fraxinus angustifolia*) türüne ait 2 ağaç, Adi Porsuk (*Taxus baccata*) türüne ait 2 ağaç, Karaçam (*Pinus nigra*) türüne ait 1 ağaç ve Boylu Ardiç (*Juniperus excelsa*) türüne ait 1 ağaç tespit edilmiştir (Şekil 4.68).

Sapsız Meşe, Saçlı Meşe ve Saplı Meşe olmak üzere toplam 3 türü tespit edilen meşe cinsine ait toplam 38 ağaç tespit edilmiştir. Böylece çalışmada en fazla ağaç tespit edilen cins meşe olmuştur. Çalışmada tespit edilen en yaşlı meşe ağacı, Sapsız Meşe (*Quercus petraea*) türüne ait Dinçer Meşesi'dir. Bu ağacın tahmini yaşı 425 yıl olarak hesaplanmıştır.

Tespit edilen ağaçların en yaşlı olanı Doğu Çınarı (*Platanus orientalis*) türüne ait Bayraklı Çınar 625 yaşında iken en genç olanı Sapsız Meşe (*Quercus petraea*) türüne ait Cemil Bey Meşesi 100 yaşındadır.

Tespit edilen ağaçların 19 tanesi mezarlıklarda yer almaktadır. Mezarlıkta yer alan ağaçların gelişimi ile ilgili iki ihtimal söz konusudur. Birincisi, zaten ağacın bulunduğu alana mezar yapılması ve zamanla alanın geniş bir mezarlığa dönüşmesi, ikincisi ise mezarlık olarak kullanılan alana insanlar tarafından ağaçların dikilmesidir. Her iki durumda da ağacın yakınına ya da gölgesine bir yakınıni defneden yöre insanı ile ağaç arasında bir bağ oluşmakta ve insanların bu ağaçlara duyduğu saygı artmaktadır. Mezarlıklardaki ağaçların uzun ömürlü olmasının sebebi yöre insanı ile aralarında kurulan bu bağdan ileri gelmektedir.

Şekil 4.68. Samsun'da tespit edilen anıtsal ağaçlar

Tablo 4.6. Samsun'da tespit edilen tüm anıtsal ağaçlara ait bilgiler

No	Önerilen Adı	Türkçe Adı	Bilimsel Adı	Tahmini Yaş (Yıl)	İlçe	Mahalle	İşletme Müdürlüğü	Kod	Anıtsal Puan	Anıtsal Değer
1	Bayraklı Çınar	Doğu Çınarı	<i>Platanus orientalis</i>	625	Alaçam	Yenice	Bafra	Çn – 55 / Bafra / 12 (Yenice)	72 > 39	Boyutsal Anıt Ağaç
2	Aras Çınarı	Doğu Çınarı	<i>Platanus orientalis</i>	445	Alaçam	Yenice	Bafra	Çn – 55 / Bafra / 13 (Yenice)	58 > 39	Boyutsal Anıt Ağaç
3	Dinçer Meşesi	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	425	Atakum	Meyvalı	Samsun	Mz – 55 / Atakum / 02 (Karaoyumca)	36 > 24	Boyutsal Anıt Ağaç
4	Semerli Meşe	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	410	Vezirköprü	Samur	Vezirköprü	Mz – 55 / Vezirköprü / 04 (Samur)	31 > 24	Boyutsal Anıt Ağaç
5	Samur Meşesi	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	395	Vezirköprü	Samur	Vezirköprü	Mz – 55 / Vezirköprü / 03 (Samur)	30 > 24	Boyutsal Anıt Ağaç
6	Acar Meşe	Saçlı Meşe	<i>Quercus cerris</i>	395	Lâdik	Teberoğlu	Kavak	Ml – 55 / Lâdik / 03 (Teberoğlu)	38 > 24	Boyutsal Anıt Ağaç
7	Saçaklı Ceviz	Adi Ceviz	<i>Juglans regia</i>	385	Bafra	Çulhakoca	Bafra	Cv – 55 / Bafra / 04 (Çulhakoca)	33 ≥ 33	Boyutsal Anıt Ağaç
8	Gölgeli Porsuk	Adi Porsuk	<i>Taxus baccata</i>	380	Bafra	Akalan	Bafra	P – 55 / Bafra / 08 (Akalan)	57 > 40	Boyutsal Anıt Ağaç
9	İhtiyar Meşe	Saçlı Meşe	<i>Quercus cerris</i>	355	Bafra	Çulhakoca	Bafra	Ml – 55 / Bafra / 05 / (Çulhakoca)	37 > 24	Boyutsal Anıt Ağaç
10	Beyaz Çitlembik	Adi Çitlembik	<i>Celtis australis</i>	350	Vezirköprü	Örencik	Vezirköprü	Ç – 55 / Vezirköprü / 08 (Örencik)	49 > 47	Boyutsal Anıt Ağaç
11	Çeşmeli Çınar	Doğu Çınarı	<i>Platanus orientalis</i>	340	Ayvacık	Orhangazi	Samsun	Çn – 55 / Ayvacık / 01 (Orhangazi)	43 > 39	Boyutsal Anıt Ağaç
12	Aricı Meşesi	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	335	Lâdik	Arslantaş	Kavak	Mz – 55 / Lâdik / 08 (Arslantaş)	47 > 24	Boyutsal Anıt Ağaç
13	Ocak Meşesi	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	325	Kavak	Kurşunlu	Kavak	Mz – 55 / Kavak / 01 (Kurşunlu)	26 > 24	Boyutsal Anıt Ağaç

Tablo 4.6. Samsun'da tespit edilen tüm anıtsal ağaçlara ait bilgiler (devamı)

14	Üçüz Ardıç	Boylu Ardıç	<i>Juniperus excelsa</i>	305	Vezirköprü	Örencik	Vezirköprü	Arb – 55 / Vezirköprü / 09 (Örencik)	45 > 37	Boyutsal Anıt Ağaç
15	Kalaycı Meşesi	Saçlı Meşe	<i>Quercus cerris</i>	295	Lâdik	Teberoğlu	Kavak	MI – 55 / Lâdik / 02 (Teberoğlu)	41 > 24	Boyutsal Anıt Ağaç
16	Taş Çitlembik	Adi Çitlembik	<i>Celtis australis</i>	290	Vezirköprü	Beşpınar	Vezirköprü	Ç – 55 / Vezirköprü / 11 (Beşpınar)	48 > 47	Boyutsal Anıt Ağaç
17	Eğri Çınar	Doğu Çınarı	<i>Platanus orientalis</i>	285	Ayvacık	Orhangazi	Samsun	Çn – 55 / Ayvacık / 02 (Orhangazi)	31 < 39	Boyutsal Anıt Ağaç
18	Taşlı Meşe	Saçlı Meşe	<i>Quercus cerris</i>	285	Bafra	İlyaslı	Bafra	MI – 55 / Bafra / 03 (İlyaslı)	25 > 24	Boyutsal Anıt Ağaç
19	Alpi Meşesi	Saplı Meşe	<i>Quercus robur</i>	280	Kavak	Karapınar	Kavak	Ms – 55 / Kavak / 04 (Karapınar)	37 > 27	Boyutsal Anıt Ağaç
20	Kunduz Meşesi	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	275	Vezirköprü	Sofular	Vezirköprü	Mz – 55 / Vezirköprü / 14 (Sofular)	32 > 24	Boyutsal Anıt Ağaç
21	Ak Çitlembik	Adi Çitlembik	<i>Celtis australis</i>	260	Vezirköprü	Akören	Vezirköprü	Ç – 55 / Vezirköprü / 02 (Akören)	70 > 47	Boyutsal Anıt Ağaç
22	Kambur Çam	Karaçam	<i>Pinus nigra</i>	260	Lâdik	Hasırcı	Kavak	Çk – 55 / Lâdik / 13 (Hasırcı)	28 > 21	Boyutsal Anıt Ağaç
23	Gizli Ceviz	Adi Ceviz	<i>Juglans regia</i>	260	Lâdik	Hamamayağı	Kavak	Cv – 55 / Lâdik / 01 (Hamamayağı)	33 ≥ 33	Boyutsal Anıt Ağaç
24	Aslı Meşe	Saplı Meşe	<i>Quercus robur</i>	255	Kavak	Karapınar	Kavak	Ms – 55 / Kavak / 07 (Karapınar)	34 > 27	Boyutsal Anıt Ağaç
25	Şen Meşe	Saplı Meşe	<i>Quercus robur</i>	250	Lâdik	Karaabdal	Kavak	Ms – 55 / Lâdik / 16 (Karaabdal)	43 > 27	Boyutsal Anıt Ağaç
26	Dikili Dişbudak	Sivri Meyveli Dişbudak	<i>Fraxinus angustifolia</i>	245	Lâdik	Hamit	Kavak	Dşsm – 55 / Lâdik / 14 (Hamit)	28 > 15	Boyutsal Anıt Ağaç
27	Damarlı Kayın	Doğu Kayını	<i>Fagus orientalis</i>	240	Salıpazarı	Tahnal	Samsun	Kn – 55 / Salıpazarı / 02 (Tahnal)	40 > 15	Boyutsal Anıt Ağaç

Tablo 4.6. Samsun'da tespit edilen tüm anıtsal ağaçlara ait bilgiler (devamı)

28	Bahadır Meşe	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	240	Lâdik	Güvenli	Kavak	Mz – 55 / Lâdik / 19 (Güvenli)	48 > 24	Boyutsal Anıt Ağaç
29	Sarmaşık Çınar	Doğu Çınarı	<i>Platanus orientalis</i>	240	Bafra	İlyaslı	Bafra	Çn – 55 / Bafra / 02 (İlyaslı)	30 < 39	Boyutsal Anıt Ağaç
30	Yamalı Çitlembik	Adi Çitlembik	<i>Celtis australis</i>	240	Vezirköprü	Örencik	Vezirköprü	Ç – 55 / Vezirköprü / 07 (Örencik)	38 < 47	Aday Anıt Ağaç
31	Evsiz Meşe	Saçlı Meşe	<i>Quercus cerris</i>	240	Kavak	Kurşunlu	Kavak	Ml – 55 / Kavak / 03 (Kurşunlu)	31 > 24	Boyutsal Anıt Ağaç
32	Kollu Meşe	Saplı Meşe	<i>Quercus robur</i>	240	Lâdik	Arslantaş	Kavak	Ms – 55 / Lâdik / 07 (Arslantaş)	34 > 27	Boyutsal Anıt Ağaç
33	Çerkez Meşesi	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	230	Lâdik	Kabacagöz	Kavak	Mz – 55 / Lâdik / 09 (Kabacagöz)	36 > 24	Boyutsal Anıt Ağaç
34	Taşlı Çitlembik	Adi Çitlembik	<i>Celtis australis</i>	215	Vezirköprü	Örencik	Vezirköprü	Ç – 55 / Vezirköprü / 06 (Örencik)	34 < 47	Aday Anıt Ağaç
35	Yalnız Ceviz	Adi Ceviz	<i>Juglans regia</i>	210	Bafra	Kelikler	Bafra	Cv – 55 / Bafra / 10 (Kelikler)	27 < 33	Aday Anıt Ağaç
36	Köklü Kayın	Doğu Kayını	<i>Fagus orientalis</i>	205	Salıpazarı	Tahnal	Samsun	Kn – 55 / Salıpazarı / 01 (Tahnal)	37 > 15	Boyutsal Anıt Ağaç
37	Çorak Meşe	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	200	Lâdik	Kabacagöz	Kavak	Mz – 55 / Lâdik / 10 (Kabacagöz)	36 > 24	Boyutsal Anıt Ağaç
38	Nazlı Kayın	Doğu Kayını	<i>Fagus orientalis</i>	195	Salıpazarı	Tahnal	Samsun	Kn – 55 / Salıpazarı / 03 (Tahnal)	28 > 15	Boyutsal Anıt Ağaç
39	Evli Meşe	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	190	Kavak	Kurşunlu	Kavak	Mz – 55 / Kavak / 02 (Kurşunlu)	24 ≥ 24	Boyutsal Anıt Ağaç
40	Yüksek Meşe	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	185	Lâdik	Güvenli	Kavak	Mz – 55 / Lâdik / 17 (Güvenli)	28 > 24	Boyutsal Anıt Ağaç
41	Şapkalı Dişbudak	Sivri Meyveli Dişbudak	<i>Fraxinus angustifolia</i>	180	Çarşamba	Kurtahmetli	Samsun	Dşsm – 55 / Çarşamba / 01 (Kurtahmetli)	41 > 15	Boyutsal Anıt Ağaç
42	Nur Meşesi	Saplı Meşe	<i>Quercus robur</i>	180	Kavak	Karapınar	Kavak	Ms – 55 / Kavak / 05 (Karapınar)	34 > 27	Boyutsal Anıt Ağaç

Tablo 4.6. Samsun'da tespit edilen tüm anıtsal ağaçlara ait bilgiler (devamı)

43	Yanık Meşe	Saçlı Meşe	<i>Quercus cerris</i>	180	Bafra	Çulhakoca	Bafra	Ml – 55 / Bafra / 06 / (Çulhakoca)	27 > 24	Boyutsal Anıt Ağaç
44	Gazi Meşesi	Saçlı Meşe	<i>Quercus cerris</i>	175	Vezirköprü	Habibfakı	Vezirköprü	Ml – 55 / Vezirköprü / 12 (Habibfakı)	34 > 24	Boyutsal Anıt Ağaç
45	Gür Meşe	Saçlı Meşe	<i>Quercus cerris</i>	170	Vezirköprü	Habibfakı	Vezirköprü	Ml – 55 / Vezirköprü / 13 (Habibfakı)	34 > 24	Boyutsal Anıt Ağaç
46	Abla Meşesi	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	170	Lâdik	İbi	Kavak	Mz – 55 / Lâdik / 04 (İbi)	28 > 24	Boyutsal Anıt Ağaç
47	Uzun Meşesi	Saçlı Meşe	<i>Quercus cerris</i>	170	Vezirköprü	Ağcayazı	Vezirköprü	Ml – 55 / Vezirköprü / 10 (Ağcayazı)	34 > 24	Boyutsal Anıt Ağaç
48	Çetin Meşe	Saplı Meşe	<i>Quercus robur</i>	165	Lâdik	Kabacagöz	Kavak	Ms – 55 / Lâdik / 12 (Kabacagöz)	27 ≥ 27	Boyutsal Anıt Ağaç
49	Kırmızı Çitlembik	Adi Çitlembik	<i>Celtis australis</i>	160	Vezirköprü	Örencik	Vezirköprü	Ç – 55 / Vezirköprü / 05 (Örencik)	37 < 47	Aday Anıt Ağaç
50	Kelikler Meşesi	Saçlı Meşe	<i>Quercus cerris</i>	160	Bafra	Kelikler	Bafra	Ml – 55 / Bafra / 11 (Kelikler)	21 < 24	Aday Anıt Ağaç
51	Afacanlar Meşesi	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	155	Vezirköprü	Çalköy	Vezirköprü	Mz – 55 / Vezirköprü / 01 (Çalköy)	34 > 24	Boyutsal Anıt Ağaç
52	Yahya Bey Meşesi	Saçlı Meşe	<i>Quercus cerris</i>	150	Atakum	Alanlı	Atakum	Ml – 55 / Atakum / 01 (Alanlı)	27 > 24	Boyutsal Anıt Ağaç
53	Ağabey Meşesi	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	150	Lâdik	İbi	Kavak	Mz – 55 / Lâdik / 05 (İbi)	28 > 24	Boyutsal Anıt Ağaç
54	Kolsuz Meşe	Saplı Meşe	<i>Quercus robur</i>	150	Lâdik	Arslantaş	Kavak	Ms – 55 / Lâdik / 06 (Arslantaş)	31 > 27	Boyutsal Anıt Ağaç
55	Çay Meşesi	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	150	Lâdik	Kabacagöz	Kavak	Mz – 55 / Lâdik / 11 (Kabacagöz)	21 < 24	Aday Anıt Ağaç
56	Gizli Porsuk	Adi Porsuk	<i>Taxus baccata</i>	130	Bafra	Akalan	Bafra	P – 55 / Bafra / 09 (Akalan)	33 < 40	Aday Anıt Ağaç

Tablo 4.6. Samsun'da tespit edilen tüm anıtsal ağaçlara ait bilgiler (devamı)

57	Ay Meşesi	Saplı Meşe	<i>Quercus robur</i>	130	Kavak	Karapınar	Kavak	Ms – 55 / Kavak / 06 (Karapınar)	31 > 27	Boyutsal Anıt Ağaç
58	Çiçekli Meşe	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	125	Lâdik	Güvenli	Kavak	Mz – 55 / Lâdik / 18 (Güvenli)	31 > 24	Boyutsal Anıt Ağaç
59	Kanlı Meşe	Saçlı Meşe	<i>Quercus cerris</i>	125	Bafra	Kanlıgüney	Bafra	Ml – 55 / Bafra / 07 (Kanlıgüney)	31 > 24	Boyutsal Anıt Ağaç
60	Huysuz Meşe	Saçlı Meşe	<i>Quercus cerris</i>	120	Bafra	Kamberli	Bafra	Ml – 55 / Bafra / 01 (Kamberli)	28 > 24	Boyutsal Anıt Ağaç
61	Cengiz Bey Meşesi	Sapsız Meşe	<i>Quercus petraea</i>	100	Lâdik	Büyükalan	Kavak	M – 55 / Lâdik / 15 (Büyükalan)	29 > 24	Boyutsal Anıt Ağaç

4.7. Tespit Edilen Anıtsal Nitelikli Ağaçların Samsun İçin Önemi

Anıt ağaçlar, türlerinin sıradan ağaçlarına göre seçkin özellikleri olan ağaçlardır. Esas olarak fiziksel özellikleri ve kültürel değerleri ile ön plana çıkan ağaçlar zamanla mekânın bir parçası olarak kabul görmüşlerdir. Özellikleri itibariyle ayrıcalıklı olan anıt ağaçlar, buldukları yeri de özel bir yer haline getirmiş olurlar.

Şu ana kadar Samsun'da 26 adet ağaç, anıt ağaç olarak tescillenmiştir. Bu çalışmada tespit edilen anıt ağaç ve aday anıt ağaçlarla mevcut sayıya katkı yapmak hedeflenmiştir. Bu ağaçların sayısının artması, anıt ağaçlardan yararlanma fırsatlarını da artıracak ve anıt ağaçlar keşfedilen alanlar için yeni imkanlar yaratacaktır. Anıt ağaçlardan bilimsel çalışmalarda, turizm faaliyetlerinde ve insanların doğa sevgisini ve çevre bilincini artırmakta yararlanılabilmektedir.

Samsun özelinde düşünüldüğünde tespit edilen ağaçların Samsun'da yapılabilecek bilimsel çalışmalara, turizm faaliyetlerinin gelişmesi ile yöre halkının ekonomisine, doğa sevgisi ve çevre bilincinin gelişmesi ile doğaya daha saygılı ve koruma bilincine sahip nesillerin yetişmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

4.7.1. Samsun'da Yapılabilecek Bilimsel Çalışmalar Açısından Önemi

Anıtsal niteliğe sahip ağaçlardan uzun ömürleri sayesinde uzun yıllık kronolojiler elde edilebilmektedir. Elde edilen kronolojinin uzunluğu o yöre hakkında daha fazla bilgi edinmeye imkân vermektedir. Samsun'da tespit edilen bu ağaçlardan bazıları uzun ömürleri sebebiyle bilimsel açıdan büyük önem arz etmektedir. Bu çalışmayla anıtsal değer taşıdığı tespit edilen ağaçlardan yararlanarak geçmiş dönemlerde meydana gelen çevresel olaylar hakkında bilgi edinmek mümkündür.

Ağaçlar yakınlarında meydana gelen tektonik hareketlerden etkilenmektedir. Lâdik ilçe sınırları içerisinde tespit edilen ağaçların bir kısmı Kuzey Anadolu Fay Zonu'nun tam üzerinde bir kısmı da yakınlarında yer almaktadır. Bu hat üzerinden meydana gelen 1943 depreminin Lâdik şehrine etkisi çok fazla olmuştur. Bu depremin ve geçmiş dönemlerde meydana gelen depremlerin ağaçları etkilenmesi ve ağaçların depremlerin etkilerini yıllık halkalarına kaydetmeleri muhtemeldir. Lâdik ilçesinde tespit edilen anıtsal değer taşıyan ağaçlarda dendrojeomorfolojik yöntemler kullanılarak yapılacak çalışmalar yapmak, 1943 depremine ve geçmiş dönemlerde meydana gelen depremleri bir kez de ağaçlar üzerindeki etkileriyle incelemeyi kılacaktır. Bu nedenle Lâdik ilçesinde KAF Zonu yakınlarında tespit edilen ağaçlar

bilimsel açıdan büyük önem taşımaktadır. Bu alanda çalışmaların yapılabilmesi için Kuzey Anadolu Fay Zonu'na en yakın ağaçlardan örnek alınması ve detaylı laboratuvar incelemeleri yapmak gerekmektedir.

Salıpazarı ilçesi, Tahnal Mahallesi'nde ölçümleri yapılan anıtsal meşcere ve anıtsal ağaçlar orman üst sınırında yer almaktadır. Dendroklimatoloji çalışmaları için gerekli sayıyı sağlayacak en az 10-15 adet ağaç bu alanda bulunmaktadır. Ölçümü yapılan meşceredeki ağaçların yaşları 130-255 arasında değişmektedir. Bu alandaki ağaçlardan alınacak örnekler ile yapılacak çalışmalarda yörenin yaklaşık olarak son 200-250 yıla ait iklim verileri elde etmek mümkün olacaktır. Dendroklimatolojik yöntemler ile bu yöredeki ağaçların yıllık halkalarının incelenmesi sonucunda sıcaklığın ağaçların büyümesi üzerindeki sınırlayıcı etkisi tespit edilebilecektir.

4.7.2. Samsun'da Yapılabilecek Turizm Faaliyetleri Açısından Önemi

Samsun il sınırları içerisinde pek çok doğal güzellik bulunmaktadır. Deltalar, şelaleler, göller, dağlık alanlar, korular ve plajlar bunlardan başlılarıdır. Bahsedilen bu alanlar, Samsun iline gelen yerli ve yabancı turistlerin en sık ziyaret ettiği alanlardır. Bu doğal güzelliklere yenilerini eklemek, turizm faaliyetlerinin çeşitlenmesine ve yeni rotalar oluşmasına imkân verecektir. Nitekim turizmi il geneline yaymak, yeni varış noktaları oluşturmak ile mümkündür.

Bu çalışmada tespit edilen anıtsal nitelik taşıyan ağaçları turizm sektöründe birer varış noktası olarak kullanmak mümkündür. Anıt ağaçlar Samsun'da yapılan gezi turlarının durakları arasına eklenebilir ve ziyaretçilere tanıtılabilir. Bu ağaçlar üzerine asılacak tabelalar ile ağaçların fiziksel özellik bilgileri ve yöre kültürü açısından önemleri tabelalara yazılabilir.

Kırsal alanlarda tespit edilen ağaçlar, turizm faaliyetleri ile yöre halkı için ekonomik bir destek oluşturmuş olacaktır. Özellikle Kavak, Vezirköprü, Bafra, Çarşamba ve Lâdik ilçelerinin kırsal alanlarında tespit edilen ağaçlar estetik değerleri yüksek olan anıtsal ağaçlar bu bakımdan büyük önem taşımaktadır.

Zamanla Samsun sınırları içerisinde detaylı arazi çalışmalarının yapılması ve anıtsal değer taşıyan ağaçların daha fazlasının tespit edilmesi ile *Samsun Anıt Ağaç Gözlem Rotaları* oluşturmak ve turistleri sadece anıt ağaçları gözlemlemek ve ağaçlar hakkında bilgilendirmek için turlar düzenlemek mümkün olacaktır.

Tespit edilen ağaçların ulaşılabilirlik durumları farklılık göstermektedir. Bu durum ağaçların bir turizm öğesi olarak kullanılmalılarını etkileyecek faktörlerden bir

tanesisidir. Ancak günümüzde değişen turist algıları, artık keşfedilmemiş ve doğal ortamı bozulmamış mekanların, erişim süresi ve zorluğu ne olursa olsun birer varış noktası olmasını mümkün kılmaktadır. Bu nedenle bu çalışmada keşfedilen ve şehir merkezlerine kısmen uzak ağaçların da turizm faaliyetleri açısından değerlendirilmeleri mümkündür.

4.7.3. Samsun'da Doğa Sevgisi ve Çevre Bilinci Oluşturmaları Açısından Önemi

Anıt ağaçların vatandaşlar tarafından saygı duyulan ve koruma bilinciyle yaklaşılabilir varlıklar haline gelmesi için öncelikle bu ağaçların resmî kurumlarca saygı görmesi gerekmektedir. Ağaçların koruma altına alınması, etraflarının sarılması, bilgilendirici tabelalar ile önemlerinin açıklanması, şehir gezi rehberlerinde, şehir tanıtım videolarında ve sunumlarında yer almaları, vatandaşların bu ağaçlara bakış açısını değiştirecek ve anıt ağaçlara duyulan saygıyı artıracaktır.

Bu çalışma ili Samsun il sınırları içerisinde tescilli anıt ağaçların ve anıtsal değer taşıdığı tespit edilen ağaçların önemli bir kısmı kırsal alanda yer alırken, bir kısmı da şehirselleşen alan içerisinde yer almaktadır. Anıt ağaçların yer aldığı konumlarda Samsun'da yaşayan vatandaşlar ile yapılan görüşmeler sonucunda şehirselleşen alandaki ve kırsal alandaki ağaçların, şehir insanı ve kır insanı üzerindeki etkilerinin farklı olduğu tespit edilmiştir. Bu etkiler 4 başlıkta açıklanabilir:

1) Şehirselleşen alandaki anıt ağaçların şehir insanı üzerindeki etkisi: Şehirde yaşayan insanlar için şehirselleşen alan içerisinde yer alan ağaçların, peyzajın vazgeçilmez bir parçası haline geldiği ve şehirselleşen alanlarda giderek azalan yeşil alanların birer kalıntısı olarak kabul edildikleri görülmüştür. Şehir insanının anıtsal ağaçlara karşı tutumunun genel olarak korumacı olduğu anlaşılmıştır.

2) Şehirselleşen alandaki anıt ağaçların kır insanı üzerindeki etkisi: Kırdaki yaşam alanlarında benzer ağaçlar ile karşılaşan kır insanları, şehirselleşen alanda anıt ağaçların hayatta kalabilmesini şehir yönetiminde yetkili olan kişilerin bir başarısı ve devletin doğa korumaya verdiği önemin bir temsili olarak gördükleri ve bu durumun vatandaşların yurt sevgisine olumlu yansıdığı anlaşılmıştır.

3) Kırsal alandaki anıt ağaçların şehir insanı üzerindeki etkisi: Kırsal alanlardaki temiz havayı şehirselleşen alandan bir kaçış olarak gören vatandaşlar, kırsal alanda sık karşılaşılabilir anıt ağaçların varlığını kır insanının doğaya karşı saygısı ve bu ağaçları korumayı vazife edinmesi olarak yorumladıkları görülmüştür. Şehir insanının kırsalda

yaşayan insanlara bu ağaçları koruma ve bakımlarını üstlenmeleri sebebiyle minnet ve saygı duyduğu anlaşılmıştır.

4) Kırsal alandaki anıt ağaçların kır insanı üzerindeki etkisi: Kırsal alanda yaşayan insanların, şehirde yaşayan insanlara göre ağaçlarla daha fazla etkileşimi olması, anıt ağaç ve aday anıt ağaç sayılabilecek ağaçlarla daha sık karşılaşmaları sebebiyle bu tür ağaçları doğada sık rastlanabilen ağaçlar olarak gördükleri anlaşılmıştır. Kırsal alanda özellikle tarihi mezarlıklarda karşılaşılan anıt ağaçlara kır insanının daha fazla saygı ve hayranlık duyduğu görülmüştür. Bu durumun temel sebebi, vaktiyle akrabalarını ya da sevdikleri insanları bu ağaçların gölgesine defnetmeleri ve bunun sonucunda bu ağaçlarla bir bağ kurmalarındır.

Bu durumdan yola çıkarak, şehirde ve kırsal alanda yaşayan vatandaşların, şehirde ve kırsal alanda bulunan anıtsal ağaç algılarının farklı olduğu, yaşadıkları çevrede bulunan anıtsal ağaçların kendilerinden önce de o çevrenin bir parçası olduğu görüşünün hâkim olduğu ve bu ağaçların vatandaşların doğa koruma bilincine katkıda bulunduğu fark edilmiştir. Özellikle özel mülkleri içerisinde anıtsal ağaç bulunan vatandaşlar bu ağaçları korumak için kendilerince önlemler aldıkları ve ağaçların yaşatılmasını kendilerine vazife edindikleri görülmüştür. Evlerinin yakınlarında anıtsal ağaç bulunan vatandaşların, hayatlarının tüm evrelerine bu ağaçların şahit olmasını doğanın bir parçası ile dost olma ve doğa ile bir bütünleşme olarak algıladıkları anlaşılmıştır.

Bu çalışma ile tespit edilen anıtsal ağaçlara, Samsunlu vatandaşların saygı duymasının sebebi ağaçların görkemli yapıları ve vatandaşlarca tahmin edilen yaşlarıdır. Yapılan arazi çalışmaları sırasından vatandaşlara anıt ağaç kavramının açıklanması, bu ağaçların bilimsel açıdan ve turizm açısından değerli olduklarının açıklanması ile ağaçlara duyulan saygının arttığı gözlenmiştir. Samsun genelinde anıtsal değer taşıyan ağaçların tespit edilmesi ve yöre halkının bilgilendirilmesi, bu ağaçlara duyulan saygıyı artıracak ve halkın anıtsal ağaçları koruma bilincine katkıda bulunacaktır.

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Anıt ağaç kavramı boy, yaş, gövde çapı, tepe çapı vb. fiziksel özellikler ve sosyokültürel özellikleri ile sıradan ağaçlardan farklı özellikler taşıyan ağaçların kayıt altına alınması, sağlık durumlarının takip edilmesi ve korunması amacıyla oluşturulmuş bir koruma statüsüdür. Anıtsal değer taşıdığı düşünülen ağaçlar bir dizi ölçüm ve kriterlerden geçirildikten Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri'ne bağlı Tabiat Varlıklarını Koruma İşlerinden Sorumlu Şube Müdürlükleri tarafından kurul değerlendirilmesine alınır. Kurul tarafından anıtsal değer taşıdığına karar verilen ağaçlar, anıt ağaç olarak tescillenir. Ağaçların ölçüm bilgilerinin kaydedilmesi ve anıtsal değer hesaplamasında, bu çalışmada da kullanılan, Genç-Güner Yöntemi'nin önemli katkıları olmuştur.

Pek çok ülkede anıtsal değer taşıyan ağaçları tanımlamak için anıt ağaç, dev ağaç, önemli ağaç, kıdemli ağaç, yaşlı ağaç vb. ifadeler kullanılmaktadır. Ülkemizde ise anıt ağaç kavramı kabul görmüş ve geniş kitleler tarafından bilinir hale gelmiştir. Türkiye'de 2021 yılı haziran ayına kadar toplam 9.268 ağaç, anıt ağaç statüsü ile koruma altına alınmıştır. Bazı illerde 1000'in üzerinde tescilli ağaç varken bazı illerde bu sayı sıfırdır. Ülkemizde en çok anıt ağaca sahip 5 il, 1271 anıt ağaç ile Balıkesir, 1256 anıt ağaç ile Kocaeli, 1250 anıt ağaç ile Bursa, 1084 anıt ağaç ile İstanbul, 699 anıt ağaç ile Muğla'dır. Bu durumun yanı sıra Ağrı, Ardahan, Batman, Bayburt, Bitlis, Iğdır, Kars, Kırşehir, Muş ve Van'da tescil kazanmış ağaç bulunmamaktadır.

Bu çalışmada araştırma sahası olarak belirlenen Samsun'da, 25 adet münferit ve 1 adet grup ağaç olmak üzere toplamda 26 olarak kabul edilen tescilli anıt ağaç bulunmaktadır. 26 tescilli anıt ağaç ile Samsun, anıt ağaç varlığı bakımından Türkiye illeri arasında 31. sırada yer almaktadır.

Bu çalışma ile Samsun ili sınırları içerisinde fiziksel ve sosyokültürel özellikleri bakımından anıtsal değer taşıyan ağaçları tespit etmek ve bu ağaçlarla bir envanter oluşturmak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Samsun'un çeşitli yerlerine arazi çalışmaları yapılmıştır. Arazi çalışmaları öncesinde ve esnasında çalışma sahası Samsun il sınırları içerisinde bulunan Samsun, Bafra, Kavak ve Vezirköprü Orman İşletme Müdürlükleri'nden ve mahalle muhtarlarından bilgi alınmıştır. Arazi çalışmalarının planlanmasını kolaylaştırması için çalışma sahası, orman işletme

müdürlüklerinin Samsun il sınırları içerisinde kalan kesimlerini kapsayacak şekilde 4 bölgeye ayrılmıştır.

Arazi çalışmaları sonucunda,

Samsun Orman İşletme Müdürlüğü'nün Samsun ili sınırlarında kalan çalışma sahasında 7 tanesi anıt ağaç, 1 tanesi aday anıt ağaç olmak üzere toplam 8 anıtsal değere sahip ağaç tespit edilmiştir.

Bafra Orman İşletme Müdürlüğü'nün Samsun ili sınırlarında kalan çalışma sahasında 9 tanesi anıt ağaç, 4 tanesi aday anıt ağaç olmak üzere toplam 13 anıtsal değere sahip ağaç tespit edilmiştir.

Kavak Orman İşletme Müdürlüğü'nün Samsun ili sınırlarında kalan çalışma sahasında 24 tanesi anıt ağaç, 2 tanesi aday anıt ağaç olmak üzere toplam 25 anıtsal değere sahip ağaç tespit edilmiştir.

Vezirköprü Orman İşletme Müdürlüğü'nün Samsun ili sınırlarında kalan çalışma sahasında 10 tanesi anıt ağaç, 3 tanesi aday anıt ağaç olmak üzere toplam 14 anıtsal değere sahip ağaç tespit edilmiştir.

Gerçekleştirilen tüm arazi çalışmaları sonucunda Samsun ili sınırları içerisinde 61 ağacın anıtsal değer taşıdığı tespit edilmiştir. Bunlardan 54 tanesi anıt ağaç, 7 tanesi de aday anıt ağaç olarak değerlendirilecek anıtsal değere sahiptir. Tespit edilen 61 anıtsal değere sahip ağaç ile yerel ölçekte Samsun'un büyük ölçekte de ise Türkiye'nin doğal miras değerlerine önemli katkı sağlandığı düşünülmektedir.

Tespit edilen tüm ağaçların türlere göre dağılımı şu şekildedir:

Sapsız Meşe (*Quercus petraea*) türüne ait 17 ağaç, Saçlı Meşe (*Quercus cerris*) türüne ait 13 ağaç, Saplı Meşe (*Quercus robur*) türüne ait 8 ağaç, Adi Çitlembik (*Celtis australis*) türüne ait 6 ağaç, Doğu Çınarı (*Platanus orientalis*) türüne ait 5 ağaç, Doğu Kayını (*Fagus orientalis*) türüne ait 3 ağaç, Adi Ceviz (*Juglans regia*) türüne ait 3 ağaç, Sivri Meyveli Dişbudak (*Fraxinus angustifolia*) türüne ait 2 ağaç, Adi Porsuk (*Taxus baccata*) türüne ait 2 ağaç, Karaçam (*Pinus nigra*) türüne ait 1 ağaç ve Boylu Ardıç (*Juniperus excelsa*) türüne ait 1 ağaç tespit edilmiştir.

Çalışmada tespit edilen en yaşlı ağaç 625 yıl ile Doğu Çınarı (*Platanus orientalis*) türüne aittir. Bu ağaç aynı zamanda 10 metre ile tespit edilen en geniş gövde

çevresine ve gövde çapına sahip ağaçtır. En genç ağaç ise 100 yıl ile Sapsız Meşe (*Quercus petraea*) türüne ait ağaçtır.

Tespit edilen ağaçlar arasında bazılarında geniş çevreli kovuk, çeşitli yerlerde çürümeler, üst dallarda ve gövdede kuruma, vatandaşlar tarafından yapılan bilinçsiz müdahaleler gibi durumlara rastlanmıştır. Özel mülkündeki ağaçta kovuk, kuruma, çürüme ve mantar oluşumu gibi süreçlerle karşılaşan vatandaşların bu durumlara nasıl müdahale edileceğini bilmedikleri ve genellikle yanlış müdahaleler ile ağaca zarar verdikleri gözlenmiştir.

Anıt ağaçlardan bilimsel çalışmalarda, turizm faaliyetlerinde ve insanların doğa sevgisini ve çevre bilincini artırmakta yararlanılabilmektedir. Tespit edilen anıtsal ağaçların Samsun için önemi ve ağaçlardan nasıl yararlanılacağı bu 3 başlık altında açıklanmıştır.

Samsun'da tespit edilen anıtsal ağaçlardan bilimsel faaliyetler için yararlanmak mümkündür. Samsun Tahnal Mahallesinde 1000-1065 metre yükseklikte ve orman üst sınırında tespit edilerek yaşlandırması yapılan Doğu Kayını bireylerinin yaş aralığı 130-255 yıl olarak hesaplanmıştır. Bu ağaçlardan oluşturulacak kronolojiler ile yörenin iklim geçmişi hakkında yaklaşık 250 yıla kadar geriye gidebilen bilgilere erişmek mümkün olacaktır. Dendroklimatolojik yöntemler ile bu yöredeki ağaçların yıllık halkalarının incelenmesi sonucunda sıcaklığın ağaçların büyümesi üzerindeki sınırlayıcı etkisi tespit edilebilecektir.

Lâdik ilçesinin Arslantaş mahallesinde tespit edilen 3 adet meşe taksonuna ait ağaç Kuzey Anadolu Fay Zonu'nun çok yakınında yer almaktadır. Bu ağaçların yıllık halkalarının dendrojeomorfolojik yöntemler ile incelenmesiyle oluşturulacak kronolojilerle KAF Zonu'nda yaklaşık son 350 yılda meydana gelen depremlerin ve özellikle 1943 yılında meydana gelen Lâdik'te yıkıcı etkileri olan depremin KAF Zonu'na çeşitli mesafe uzaklıkta bulunan ağaçlar üzerindeki etkisini incelemek mümkün olacaktır.

Çalışmada tespit edilen anıtsal ağaçları, yeni varış noktaları oluşturmak suretiyle turizme kazandırmak mümkündür. Kavak, Vezirköprü, Bafra, Çarşamba ve Lâdik ilçelerinin kırsal alanlarında tespit edilen ve estetik açıdan değeri yüksek olan görkemli ağaçların turizm için kullanılması ile yöre halkı için ekonomik bir destek oluşturulmuş olacaktır.

Çalışmada tespit edilen anıtsal ağaçların buldukları yerde yöre insanı ile yapılan görüşmeler sonucunda şehirsal alandaki ve kırsal alandaki ağaçların, şehir insanı ve kır insanı üzerindeki etkilerinin farklı olduğu tespit edilmiştir. Ancak ortak görüş insanların kendilerinden yaşça çok büyük olan anıtsal ağaçlardan etkilendiği, o ağaçların buldukları çevrenin uzun zamandır değişmez bir parçası olarak varlığını sürdürdüğü düşüncesidir. Ağaçların münferit olarak koruma altına alınmasının vatandaşların doğa koruma bilincine katkıda bulunduğu ve çevre bilincini artırdığı gözlenmiştir.

Çalışmada kullanılan yöntem olan G-G Yöntemi'ne, anıt ağaç tespit ve koruma süreçlerindeki işleyişe, devlet ve vatandaşlar tarafından anıt ağaçlara karşı sergilenmesi gereken tutuma ilişkin öneriler şu şekilde sıralanabilir.

Günümüze kadar pek çok anıt ağaç tespit çalışmasında ve bu çalışmada da kullanılan Genç-Güner Yöntemi'nde bazı hususların düzenlenmesi gerekmektedir. Bu hususlar şu şekilde sıralanabilir:

- Yaşları itibariyle anıtsal değer taşıyan ve günümüzde tespit edilen pek çok ağaç, çeşitli yerlerindeki çürüme ve böcek-mantarlar zararı sebebiyle acilen bakıma ihtiyaç duymaktadır. Bu durum, bakım çalışmaları ile giderilmeye çalışıldığında ağaçlar büyük ölçüde kurtarılacakken G-G Yöntemi'nde ağaçların böcek-mantar zararı ve çürüme göstermesi negatif puan olarak hanelerine yazılmaktadır.
- Pek çok yaşlı ağacın gövdesinde kovuk oluşumu görülmektedir. Anıtsal değer taşıyan ağaçlarda da kovuk oluşumu çok sık rastlanan bir durumdur. Ağaçlar, böcek-mantar zararına uğruyorsa ve çürümeye başlamışsa bu kovukların acilen kapatılması gerekmektedir. Ancak kullanılan yöntemde ağaçlarda kovuk oluşumu, ağaçlara negatif puan olarak yansımaktadır.
- Yukarıda açıklanan 2 farklı durum, zaten acilen koruma altına alınması gereken ağaçların koruma altına alınmasını güçleştirmektedir.
- Ağaçların boy ve tepe çapı ölçüsü puanlamadaki önemli parametrelerdir. Ağacın boyu ne kadar uzunsu ve tepe çapı ne kadar genişse o kadar fazla puan almaktadır. Ancak bakım işlemleri sırasında ağacın yükünü hafifletmek için yapılan budamalar, ağacın boyunun kısalmasına ve tepe çapı ölçüsünün küçülmesine sebep olmaktadır. Bu durumda ağaçların boy ve tepe çapı parametrelerinden alacakları puan azalmaktadır.

Açıklanan bu 3 durum, yöntemde tarafımızca tespit edilen 3 önemli sorundur.

Bu sorunların giderilmesi için

- Ağaçlarda böcek-mantar zararının ve çürümenin, eğer giderilebiliyorsa negatif özellik olarak sayılmaması,
- Ağaçlarda kovuk oluşumunun ağaca zarar verecek faktörlere aracı olmuyorsa negatif özelliklerden çıkarılıp bir görsel ayrıcalık olarak değerlendirilmesi,
- Ağaçlarda bakım çalışması amacıyla yapılan boy kısaltma ve tepe çapı daraltma işlemlerinin göz önüne alınması ve bakım çalışması yapılan ağaçların boy ve tepe çapı ölçülerinde aşırı azalma varsa o ağaçlar için belirleyici parametrelerin yaş ve gövde çapı ölçüleri olması gerekmektedir.
- Anıt ağaçların tescil işlemleri Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Tabiat Varlıkları Koruma Genel Müdürlüğü'ne, bakım ve onarım işlemleri ise belediyelere verilmiştir. Yasal açıdan farklı kurumlar tarafından pay edilen sorumluluklar bazı durumlarda işleyişi yavaşlatabilmektedir. Anıt ağaçlarla ilgili diplomatik işleyişin kısaltılması, tespit, tescil, bakım ve onarım gibi süreçlerin de hızlı gerçekleşmesi için anıt ağaçlarla ilgili tüm süreçlerin ya da büyük sorumluluğun tek kurum tarafından yürütülmesi gerekmektedir.

Türkiye'de halen tespiti ilgili kurumlarca yapılmamış pek çok ağaç bulunmaktadır. Bu ağaçların büyük kısmı kırsal alanlarda bulunmakta ve kırsal alanlarda yaşayan vatandaşlar tarafından bilinmektedir. Ülkemizde anıt ağaçlarla ilgili yapılması gereken en önemli iş, bir an önce illerimizde anıtsal değer taşıyan tüm ağaçların tespit edilmesi ve bu ağaçlarla ilgili envanter oluşturulmasıdır. Çünkü her yıl kırsaldaki yakacak ihtiyacını karşılamak için yaşlı ağaçlar kesilmektedir. Ayrıca yaşlı ağaçların pek çoğundan kovuk oluşumu başladığından bu kısımlardan ağaç çürümeye başlayabilmektedir. Bu nedenle bu ağaçların bir an önce tespit edilmesi ve bakımlarının yapılması gerekmektedir.

Bugüne kadar anıt ağaç olarak tescil edilmiş ağaçların pek çoğu olağan üstü boy, yaş ve gövde çapı özellikleri ile anıtlamıştır. Ancak artan nüfusla birlikte artan doğa tahribi ağaçların olağan üstü fiziksel ölçülere ulaşması zorlaştırmaktadır. Bu nedenle anıt ağaç tescilinde göz önüne alınan kriterler biraz esnetilmelidir. Çünkü 150-200 yaşlarında anıt sayılmayan bir ağacın, anıt ağaç olarak kabul görmesi için 300 yaşına gelmesini beklemek, o ağacın kesilmesine göz yummak anlamına gelmektedir. Bunun sebebi kırsal alandaki pek çok ağacın kesilme tehdidi ile karşı karşıya olmasıdır. Ayrıca

zaman içerisinde bu ağaçlarda çürüme, kuruma, mantar ve böcek oluşumları gibi olumsuzluklar gelişebilir

Bu çalışma ile Samsun ili sınırlarında tespit edilen ve ölçümleri yapılan 61 anıtsal ağaç içerisinde anıt ağaç olacak anıtsal değere sahip 54 ağacın, anıt ağaç statüsü ile koruma altına alınması ve acilen bakımlarının yapılması gerekmektedir. Aday anıt ağaç olarak belirtilen 7 ağacın bilgilerinin kaydedilmesi düzenli aralıklarla kontrollerinin yapılması ve mülk sahiplerine ağaçların doğal ve kültürel açıdan önemleri hakkında bilgi vererek ağaçların kesilmesinin önüne geçmek gerekmektedir.

Tespit edilen ağaçlara zarar gelmeyecek şekilde turizme kazandırmak için çalışmalar yapılmalıdır. Tescil işlemleri tamamlanan ağaçların tamamına bilgi levhası asılmalıdır. Tescilli anıt ağaçlar yol güzergahlarında kahverengi tabela ile belirtilmelidir. Tescil işlemleri yapılmadan önce ağaçlara mahalli birer isim verilmeli ve ağaçlara olan ilgi artırılmalıdır. Ağaçlara atfedilen bir olay ya da hikâyeye varsa öğrenilmeli ve bilgi levhasında bu bilgiler kullanılmalıdır. Turizmde yeni varış noktaları oluşturmak amacıyla bu ağaçların bir kısmının şehir turizm rehberlerine eklenmesi gerekmektedir. Türbe, cami, han, hamam, saray, köşk vb. yapılarla bu yapıların bahçelerinde ve yakınlarında yer alan ağaçları bir bütün olarak kabul ederek tek bir destinasyon imajı oluşturmak gerekmektedir. Bu durum daha bütüncül mekanlar ortaya çıkarmaya yardımcı olacaktır.

Vatandaşlar anıt ağaçların taşıdıkları doğal ve kültürel değerler hakkında bilgilendirilmelidir. Özellikle kırsal alanlarda yer alan ağaçların yaşamları, buldukları mülkün sahibinin doğa duyarlılığına bağlıdır. Bu duyarlılık, herhangi bir yakacak temini ihtiyacında ortadan kalkabilecek durumdadır. Yakacak ihtiyacı doğduğunda genç ağaçların kesilmeyeceği hassasiyetine sahip vatandaşların ilk hedefi kurumaya başlamış yaşlı ağaçlar olmaktadır. Bu durumun önüne geçmek adına vatandaşların genç ağaçlara karşı olan hassasiyetinin anıtsal değer taşıyacak kadar yaşlı olan ağaçlar için de oluşmasını sağlamak gerekmektedir.

Son olarak ülkemizde yalnızca anıtsal ağaçlara değil doğadaki her bir canlıya saygı duyan, doğa sevgisi ve çevre bilinci ile donatılmış vatandaşlar ve nesiller yetiştirmek ve bu bilincin bütüne yayıldığı bir ülke haline gelmek için ülkenin her kesiminden vatandaşların ve ilgili kurumların sorumluluk alması ve ülkemizin doğal değerlerine sahip çıkması gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- Akbulut, S., Özkan, Z. C. (2004). Dendrokronolojik çalışmalarda ağaçların seçimi ve yıllık halka ölçümleri. *Kafkas Üniversitesi Artvin Orman Fakültesi Dergisi*, 1(2), 84-88.
- Akbulut, S., Sakıcı, O. E., Özkan, Z. C. (2004). Hemşin Yöresi'nde iki anıt doğu ladini (*Picea orientalis* (L.) Link.). *Kafkas Üniversitesi Artvin Orman Fakültesi Dergisi*, 3(4), 200-203.
- Akçin, Ö. E., Özbucak, T. B., Akçin, Y. (2019). Ordu ilinde bulunan bazı anıt ağaçların genel özellikleri. *Akademik Ziraat Dergisi*, 8(1), 135-140.
- Akgün, B., Okumuş, A., Yazar, E. (2018). Gaziantep Yöresi'nde bulunan ve anıt ağaç niteliği taşıyan Doğu Çınarı (*Platanus orientalis* L.)'nın fiziksel özelliklerinin belirlenmesi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Mühendislik Bilimleri Dergisi*, 21(4), 304-311.
- Akkemik, Ü. (2000). Tree-ring chronology of *Abies cilicica* Carr. in The Western Mediterranean Region of Turkey and Its response to climate. *Dendrochronologia*, 18, 73-81.
- Akkemik, Ü. (2004). *Dendrokronoloji: ilkeleri - biyolojik temelleri - yöntemleri - uygulama alanları*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Yayın No: 4484/479.
- Akkemik, Ü., Yılmaz, H., Yılmaz, O. Y., Sevgi, O., Sevgi, E. (2020). Gökçeada'da *Quercus coccifera* türüne ait bir anıtsal ağaç tespiti. *Turkish Journal of Biodiversity*, 3(1), 15-20.
- Arlender, A. (2020). *Meetings with remarkable and unremarkable trees in Johannesburg and environs*. Johannesburg: Arts Research Africa.
- Arnan, X., Lopez, B. C., Martinez-Vilalta, J., Estorach, M., Potayos, R. The age of monumental olive trees (*Olea europaea*) in Northeastern Spain. *Dendrochronologia*, 30, 11-14.
- Arslan, S. (2014). Türk kültüründe ağaç kültü ve "Hayat Ağacı". *International Journal of Social and Educational Sciences*, 1(1), 59-71.
- Asan, Ü. (1987). Türkiye ormanlarında saptanabilen anıt nitelikli ağaçların dünyadaki benzerleriyle karşılaştırılması. *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 37(2), 46-68.
- Asan, Ü. (1991). Doğal ve kültürel miraslarımızdan anıt ağaç ve ormanlar. *Yeşile Çerçeve Dergisi*, 9, 22-24.

- Asan, Ü. (1992). Anıt ağaçların birey ve toplum psikolojisi üzerindeki etkileri. *Yeşile Çerçeve Dergisi*, 18, 18-19.
- Asan, Ü. (2010). *İstanbul'un doğal mirası anıt ağaçlar*. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları.
- Asan, Ü. (2016). *Anıt ağaç kavramının fiziksel, görsel ve sosyokültürel dayanakları*. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Asciuto, A., Borsellino, V., D'Acquisto, M., Di Franco, C. P., Di Gesaro, M., Schimmenti, E. (2015). Monumental trees and their existence value: the case study of an Italian natural park. *Journal of Forest Science*, 61(2) 56–61.
- Avcı, M. (2007). *Coğrafyacılar için dendrokronoloji*. İstanbul: Çantay Kitabevi.
- Avcı, M. (2013). Dendrokronoloji ve jeomorfoloji: dendrojeomorfoloji. In E. ÖNER (Ed.), *Profesör Doktor İlhan KAYAN'a Armağan* (pp. 385-406). İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Bars, M. E. (2014). Türk kültüründe ağaç kültü ve şor kahramanlık destanlarına yansımaları. *International Journal of Social Science*, 27, 379-398.
- Bayar, E., Türker, H., Genç, M. (2012). Gölhisar – Burdur anıt ağaçları: Göller Bölgesi anıt ağaç varlığına yeni ilaveler. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, 14(22), 83-95.
- Bekker, M. F. (2010). Tree rings and earthquakes. In M. Stoffel, M. Bollschweiler, D. R. Butler, & B. H. Luckman (Eds.), *Tree Rings and Natural Hazards*. London: Springer.
- Bozkurt, A. Y. (1960). *Belgrad ormanında önemli bazı ağaç türlerinde yıllık halka gelişimi üzerine araştırmalar*. (Doktora Tezi). Orman Fakültesi Orman Mahsüllerini Değerlendirme Enstitüsü ve Kürsüsü.
- Bozkurt, A. Y., Erdin, N. (2000). *Odun anatomisi*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Chadt, J. E. (1913). *Staré a památné stromy v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Pisek: Vlastním nákladem.
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı. (2021). *Türkiye'de illere göre tescilli anıt ağaç sayısı verileri*.
- Coşkun, M. (2019). İklim değişimleri ve küresel ısınma. In M. ALİM, S. DOĞANAY (Eds.), *Yer Bilimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Doğan, M. (2016). Fiziki coğrafyada dendrokronoloji. In N. ÖZGEN & S. KARADOĞAN (Eds.), *Fiziki Coğrafyada Araştırma Yöntemleri ve Teknikler*. Ankara: Pegem Akademi.

- Doğanay, H., Zaman, S. (2016). *Türkiye turizm coğrafiyası* (Güncellenmiş 5. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Dreslerova, J. (2017). Memorial trees in the Czech landscape. *Journal of Landscape Ecology*, 10(2).
- Efe, R., Soykan, A., Cürebal, İ., Sönmez, S. (2014). Kuyucak monumental Cretan Maple (*Acer sempervirens* L.) (Burhaniye – Balıkesir, Turkey). *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 120, 547-556.
- Efe, R., Soykan, A., Sönmez, S. Cürebal, İ., (2010). *Edremit'in anıtsal ve korunmaya değer ağaçları*. Edremit Belediyesi Kültür Yayınları.
- Ergun, P. (2012). *Türk kültüründe ağaç kültü*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.
- Erinç, S. (1977). *Vejetasyon ve bitkiler coğrafiyası*. İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi.
- Fakir, H. (2005). Isparta Sığla Ormanı Tabiatı Koruma Alanı anıt ağaçları. *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, A(1), 25-36.
- Falk, S. (2011). *The veteran trees of Warwickshire*. Warwickshire Biological Records Centre. England.
- Fritts, H. C. (1976). *Tree rings and climate*: Academic Press London.
- Gallego-Valadés, A., Ródenas-Rigla, F., Garcés-Ferrer, J. (2020). Approach to urban environmental justice using exploratory spatial data analysis. The case of Valencia's monumental trees. *Sustainability*, 12, 7760.
- Genç, M., Güner, Ş. T. (2000). Isparta'da yeni saptanan doğal bir anıt kestane (*Castanea sativa* Mill.) meşceresi. *Turkish Journal of Agriculture and Forestry*, 24, 37-44.
- Genç, M., Güner, Ş. T. (2001). *Anıt ağaç envanteri ve seçimi için yeni bir yöntem*. I. Ulusal Ormancılık Kongresi Bildiriler Kitabı (19-20 Mart 2001), Ankara.
- Gül, Ö. Ö. (2019). *Anıt ağaçların flora turizmi için önemi, Aydın Çine ve Karpuzlu ilçeleri anıt ağaç varlığına yeni ilaveler*. (Yüksek Lisans Tezi). İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Harita Genel Müdürlüğü. (2021). *Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Uzaktan Algılama teknikleri için althk veriler*.
- Kavgacı, A. (2002). Türkiye'nin anıt meşeleri ve yeni bir anıt meşe (Çeçe Sultan Meşesi). *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, Seri B* 52(1), 133-141.
- Koca, A. D. (2014). Monumental trees in Akçakoca (Düzce, Turkey): Utilities Resources for Ecotourism. *Hacettepe Journal of Biology and Chemistry*, 42(3), 421-427.

- Köse, N., Akkemik, Ü., Dalfes, H. N., Özeren, M. S. (2011). Tree-ring reconstructions of may–june precipitation for Western Anatolia. *Quaternary Research*, 75(3), 438-450.
- Köse, N., Aydın, A., Akkemik, Ü., Yurtseven, H., Güner, T. (2010). Using tree-ring signals and numerical model to identify the snow avalanche tracks in Kastamonu, Turkey. *Natural Hazards*, 54(2), 435-449.
- Kunt, N. (2018). *Samsun ilinin anıt ve anıtsal nitelikli ağaçlarının tespiti*. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Le Roux, D. S., Ikin, K., Lindenmayer, D. B., Manning, A. D., Gibbons, P. (2014). The future of large old trees in urban landscapes. *PLoS ONE*, 9(6).
- Luckman, B. H. (2010). Dendrogeomorphology and snow avalanche research. In M. Stoffel, M. Bollschweiler, D. R. Butler, & B. H. Luckman (Eds.), *Tree Rings and Natural Hazards*. London: Springer.
- Marsh, G. P. (1864). *Man and nature: or physical geography as modified by human action*. London.
- Orman Genel Müdürlüğü. (2021). *Orman bölge müdürlükleri ve orman işletme müdürlüklerinin çalışma sınırları verileri*.
- Özcan, E. (2018). *Çanakkale ili anıt ağaçları*. (Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Özçelik, H., Doğan, Ü., Tanrıver, H. (1998). Göller Yöresi'nden bazı abide ağaçlar. *Ekoloji Dergisi*, 7(26), 13-17.
- Özçelik, R. (2006). Mersin-Aydıncık ilçesi anıt dallı servileri (*Cupressus sempervirens* L. var. *horizontalis* (Mill.) Gord.). *Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 10(2), 197-201.
- Patrut, A., Woodborne, S., Patrut, R. T., Rakosy, L., Lowy, D. A., Hall, G., Von Reden, K. F. (2018). The demise of the largest and oldest African baobabs. *Nature Plants*, 4, 423–426.
- Polat, Z. (2017). Doğanın mirası: anıt ağaçlar. *Türk Tarım – Gıda Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 5(8), 908-916.
- Ritchie, M., Szuster, B., Kaufman, A. (2021). Establishing consensus criteria for determining heritage tree status. *Arboricultural Journal*, 43(2), 73-92.
- Sarıbaş, M. (2015). Batı Karadeniz Bölgesi'nin kayda girmemiş anıt ağaçları. *Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 52(1), 13-21.

- Schweingruber, F. H. (1989). *Tree rings, basics and applications of dendrochronology*. Holland: Kluwer Academic Publishers.
- Schweingruber, F.H., Wirth, C. (2009). Old trees and the meaning of “old”. *Old-Growth Forests: Function, Fate and Value* (eds C. Wirth et al.), (pp. 35-54). Springer, Berlin, Heidelberg, New York.
- Szczepkowski, A., Tyburski, L., Sulkowska, M. (2020). Monument trees in the Kampinos National Park (Central Poland): A review. *Folia Forestalia Polonica, Series A-Forestry*, 62(3), 210-219.
- Şahin, K., Toprak, S. (2016). Türk kültüründe ağacın düşünsel ve toplumsal bağlamı. *The Journal of International Social Research*, 9(43), 1309-1316.
- Şişman, B. (2014). *İstanbul'un anıt ağaçları üzerine bir araştırma*. (Yüksek Lisans Tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Isparta.
- Takács, M., Malatinszky, Á. (2021). Half of the ancient trees in Hungary stand in human-altered environments. *Sustainability*, 13, 12803.
- Touchan, R., Xoplaki, E., Funhouser, G., Luterbacher, J., Hughes, M. K., Erkan, N., Akkemik, A., Stephan, J. (2005). Reconstructions of spring/summer precipitation for the Eastern Mediterranean from tree-ring widths and its connection to large-scale atmospheric circulation. *Climate Dynamics*, 25, 75-98
- Tural, E. (2019). *Hatay ilinin anıt ağaçları*. (Yüksek Lisans Tezi). Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Hatay.
- Uysal, K. (2014). *Alanya ve Manavgat (Antalya) ilçelerinin anıt ağaçları*. (Yüksek Lisans Tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Isparta.
- Palabaş Uzun, S., Bozali, N., Sivrikaya, F. (2011). Kahramanmaraş'ın tarihine ışık tutan anıt ağaçlar. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Doğa Bilimleri Dergisi*, 14(2), 43-51.
- Palabaş Uzun, S., Uzun, A., Terzioğlu, S. (2007). Doğal mirasımıza bir katkı: anıt Doğu Ladini (*Picea orientalis* (L.) Link.). *Düzce Üniversitesi Ormancılık Dergisi*, 3(2), 42-54.
- Wimmer, R. (2002). Wood anatomical features in tree-rings as indicators of environmental change. *Dendrochronologia*, 20(1-2), 21-36.
- Xie, C., Dong, W., Liu, D. (2020). Species diversity and distribution pattern of old trees in Wuzhong district, Suzhou City. *Pak. J. Bot.*, 52(4), 1335-1343.
- Yaltrık, F. (1999). Tarihin yeşil tanıkları anıt ağaçlar. *Yeşil Atlas Dergisi*, 2, 70-78.

- Yaman, B. (2018). Kızılkum'da (Bartın) bulunan iki yaşlı Doğu Çınarı'nın anıtsal özellikleri. *Journal of Forestry*, 14(2), 71-79.
- Yaman, B., Sarıbaş, M. (2004). Bartın-Kumluca Sarıçam (*Pinus sylvertris* L.)'larında dendroklimatolojik araştırmalar. *Anadolu Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 5(1), 129-135.
- Yaman, B., Sarıbaş, M. (2007). Zonguldak-Dirgine ormanlarında yeni bir anıt Ağaç: Elemen Karaçamı. *Ekoloji Dergisi*, 16(63), 62-68.
- Yörüklü, N. Ö. (1997). *Bursa ve yakın çevresindeki anıt ağaçların saptanması ve koruma olanaklarının belirlenmesi üzerine bir araştırma*. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yücel, M., Babuş, D. (2005). Doğa korumanın tarihçesi ve Türkiye'deki gelişmeler. *Doğu Akdeniz Ormancılık Araştırma Müdürlüğü DOA Dergisi (Journal of DOA)*, 11, 151-175.
- Yüksel, B. (2019). *Gazipaşa (Antalya)'nın anıt ağaçları*. (Yüksek Lisans Tezi). Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Isparta.
- Zaman, S., Coşkun, O. (2012). Milli parklarda kaynak değer kullanımı için bir öneri: Nene Hatun Tarihi Milli Parkı. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(3), 117-134.
- Zhao, L., Yang, K., Luo, Y. (2021). *The temporal and spatial distribution of Chinese old trees and its analysis*. IOP Conf. Series: Earth and Environmental Sciences 658, Shenyang, China.

ÖZ GEÇMİŞ

Halithan ŞEN, Vakfıkebir Anadolu Lisesi'ni 2014 yılında bitirdikten sonra Ondokuz Mayıs Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi'nden 2018 yılında mezun oldu. 2022 yılında OMÜ Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Coğrafya Yüksek Lisans programını bitirdi. 2020 yılından bu yana araştırma görevlisi olarak görev yapan Halithan ŞEN, iyi derecede İngilizce bilmektedir. (10/02/2022).

İletişim Bilgileri

Öğrenci no: 18230147

ORCID ID: 0000-0003-1332-2132